

בבלי ירושלמי תוספתא

חוברת שבועית ללימוד בי"ת
ביחד עם **תכשיטי הבית**
פרק נ"ך ליום

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

פרשת
ויגש
א' – ז' טבת תשפ"ו

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב, עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלִּמּוּד:
לִמּוּד הַבַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא וּנְבִיאִים כְּתוּבִים יְהִיֶה לְעִלּוּי
הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצָּלָחָה לְכֻלָּל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מְשִׁיחַ־צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים
וּבְנִין בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

רש"י

מה שלמים מפגלין ומתפגלין הא נמי תילף משלמים דהתם נמי שלמים בסיני הוו: **אלא סברי.** לשחיטה לאפוקי צור וקנה דכלי שרת בעינן: **מאי היא.** הי מינייהו יליף לאכול לזכרי כהונה ממנחה: **בקדש הקדשים תאכלנו.** בויקח קרח כתיב וקדש יהיה לך דכתיב בסיפיה דקרא יתירא הוא למילף שלמי ציבור וכבשי עצרת דכתיב בהו קדש יהיו לה' לכהן: **מה חטאת מקדש בבלוע כו'.** ואף על גב דבמנחה נמי כתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע בה יקדש דמקדשת בבלוע אצטריך לאקושינהו לחטאת דממנחה לא מצי ילפי דאיכא למימר לא איתקיש למנחה אלא לענין זכרי כהונה אבל לענין בלוע דמנחה דוקא דרכיכא למיבלע אבל שאר קדשים לא: **מה אשם אין שפיר ושליא קדוש.** דהא זכר הוא ואין לך לומר בחלב ושתי כליות שלו שאף של שליא שבמעיו משמע אף הבאים נקבות כגון חטאת ושלמים אין שפיר ושליא קדוש בהן ואין חלב ושתי הכליות של שליל שבמעיהן קריבין ומעולה לא ה"ל למילף דכליל היא ואף כל שאין שפיר ושליא קדוש בו לא מצי למימר דלאו לעולה מדמית להו שהרי אף שאר הבשר אינו קרב ואבילת זכרי כהונה לא יליף מחטאת ואשם כדיליף ממנחה דתקשה לך אמאי אקשינהו למנחה לילפו זבחי שלמי ציבור מאשם וחטאת משום דכתיב בתרוייהו גבי אבילת זכרים הוא קדשי קדשים הוא הלכך מהתם לא מצי ילפי אי לא מהיקשא דמנחה: **וולדות בהמות קדשים בהווייתן הן קדושים.** כשנולדים הן קדושים ולא במעי אמן וגמרי מאשם: **ודין אפשר משאי אפשר.** נקבות מזכרים ולגמרי לא מצי למעוטינהו מקדשים להקריבם דכתיב רק קדשיך אשר יהיו לך ואמר מר בכורות (דף יד:) רק קדשיך אלו התמורות אשר יהיו לך אלו הוולדות ומאשם גמרינן דבמעי אמן מיהא לא קדשי אלא בהווייתן כדכתיב אשר יהיו: **מה מלואים מותריהן בשריפה.** ולא היו בעלי חיים במותריהן דמלואים שהרי קרבן צבור היו ולא הופרשו שנים לאחריות וגם לא אבד אחד מהם והפריש אחר תחתיו ונמצא הראשון: **אף כל הקדשים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן.** שאם היו בעלי חיים במותריהן כגון יחיד שהפריש שני קרבנות לאחריות חובתו שאם יאבד האחד יתכפר בשני או אם הפריש קרבן ואבד והפריש אחר תחתיו ונמצא הראשון והקריב את האחד מהן ואת השני נותר אין נותר זה בשריפה כדין נותר של מילואים: **מפגלים.** את הנסכים שאם חישב בזבח אף הנסכים מפוגלין ומש"ה יליף משלמים דעיקר פיגול כתיב בהו: **דקריר.** טרישטטרי"ט בלע"ז מתוך שהבשר עב נבנס בתוכו השומן בעומקו: **חטאת.** באה ביום דכתיב (ביום) בפר יוה"כ (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר עליכם: **ובידו הימנית.** דכתיב אצבע וכהונה ואמר מר לעיל (דף כד:) כ"מ שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין: **מדרבה בר בר חנה נפקא כו'.** וקס"ד או אצבע או כהונה ואין לך בכל אלו שלא נאמר כהן בהקרבתן: **כר"ש.** בפ"ב (שם) כהונה בעי אצבע ובחטאת תרוייהו כתיב ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו: **מה אשם עצמותיו מותרין.** לעשות מהן כלים אני שמעתי שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל: **אף כל.** ואפי' עולה ומיבעי לי דא נמי מחטאת הוה מצי יליף ונראה בעיני דמלו יהיה יתירא נפקא ליה באשם דכתיב ביה (שם ז) לכהן לו יהיה:

דם

אִיכָּא דְּנָפְקָא לֵיהּ מֵהָכָא, וְאִיכָּא דְּנָפְקָא לֵיהּ מֵהָכָא. 'חַטָּאת', מַה חַטָּאת (מתקדשת) [מְקַדֶּשֶׁת] בְּבָלּוּעַ, אַף כֹּל (מתקדשת) [מְקַדֶּשֶׁת] בְּבָלּוּעַ. 'אָשָׁם', מָה אָשָׁם, אֵין שָׁפִיר וְשַׁלְיָא קָדוֹשׁ בּוֹ. אַף כֹּל, אֵין שָׁפִיר וְשַׁלְיָא קָדוֹשׁ בּוֹ. קָסָבַר, וְוַלְדוֹת קָדָשִׁים, בַּהֲוָיָיתָן הֵן קְדוֹשִׁים. וְדִין אֶפְשָׁר, מִשֶּׁאִי אֶפְשָׁר. 'מִלּוּאִים', מַה מִּלּוּאִים מוֹתְרֵיהֶן בִּשְׂרֵיפָה, וְאֵין בַּעֲלֵי חַיִּים בְּמוֹתְרֵיהֶן. אַף כֹּל, מוֹתְרֵיהֶן בִּשְׂרֵיפָה, וְאֵין בַּעֲלֵי חַיִּים בְּמוֹתְרֵיהֶן. 'שְׁלָמִים', מַה שְּׁלָמִים מְפֻגָּלִין וּמִתְפַּגְּלִין. אַף כֹּל, מְפֻגָּלִין וּמִתְפַּגְּלִין. בְּמַתְנִיתָא תָּנָא מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבִּי עֲקִיבָא, 'מִנְחָה', מַה מִּנְחָה (מתקדשת) [מְקַדֶּשֶׁת] בְּבָלּוּעַ, אַף כֹּל (מתקדשת) [מְקַדֶּשֶׁת] בְּבָלּוּעַ. וְאִיצְטְרִיךְ לְמִכְתַּב מִנְחָה, וְאִיצְטְרִיךְ לְמִכְתַּב חַטָּאת. דְּאִי אַשְׁמְעִינַן מִנְחָה, דְּאַיְידֵי דְּרַכִּיכָא מִיבַּלְּעָא. אֲבָל חַטָּאת, אֵימָא לֹא. וְאִי אַשְׁמְעִינַן חַטָּאת, מִשּׁוּם דְּקָרִיר. אֲבָל מִנְחָה, אֵימָא לֹא, צְרִיכָא. 'חַטָּאת', מַה חַטָּאת אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַחוּלִּין, וּבְיוֹם, וּבְיָדוֹ הַיְמָנִית. אַף כֹּל, אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַחוּלִּין, וּבַיּוֹם, וּבְיָדוֹ הַיְמָנִית. וְחַטָּאת, מְנָלָן. אָמַר רַב חִסְדָּא, אָמַר קְרָא, 'וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לוֹ'. מְשָׁלּוֹ, וְלֹא מִשֶּׁל צִיבּוּר, וְלֹא מִשֶּׁל מַעֲשֵׂר. 'בַּיּוֹם', מִ'בְּיוֹם צַוּוֹתוֹ' נָפְקָא. כְּדִי נַסְבָּהּ. בְּיָדוֹ הַיְמָנִית, מִדְּרַבָּה בַּר בַּר חַנָּה נָפְקָא. דְּאָמַר רַבָּה בַּר בַּר חַנָּה אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'אֶצְבַּע' וְ'כְהוּנָּה', אֵינוֹ אֶלָּא יָמִין. כְּדִי נַסְבָּהּ. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, סָבַר לָהּ כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, דְּאָמַר 'אֶצְבַּע'. 'אֶשָׁם', מָה אָשָׁם, עַצְמוֹתָיו מוּתָּרִין. אַף כֹּל, עַצְמוֹתָיו מוּתָּרִין. אָמַר רָבָא, פְּשִׁיטָא לִי,

דם

מה חטאת אינה באה אלא מן החולין כו'. תרתי דריש מחטאת דכבר דרש נמי מה חטאת מקדשת בבלוע: **כדי** נסבה ואי בעית אימא סבר לה כר"ש כו'. הכא מסיק להני תרי שינויי אבל בסוף התודה (מנחות דף פג.) משני כדי נסבה לחודיה ובפ"ק דחולין (דף כב.) משני כהונה בעיא אצבע כו' ותו לא ונראה דלמאן דאמר לעיל (דף נ.) דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד בהיקש צ"ל הכא (ובפ"ק דחולין) כדי נסבה דאצבע דחטאת גופיה ילפינן בג"ש דמצורע דהיינו ימין לעיל בפ' ב' (דף כד:) ובפ"ק דמנחות (דף י.) ואם כן לא מצינו למילף בהיקש שאר קרבנות מחטאת: **מה** אשם עצמותיו מותרין כו'. פי' בקונטרס לעשות מהם כלים אני שמעתי באשם פשוט לו שעצמותיו מותרין שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל אף כל ואפילו עולה ומיבעי לי הא נמי מחטאת הוה מצי יליף ונראה בעיני דמלו יהיה יתירא נפקא ליה באשם דכתיב ביה לכהן אשר יכפר בו לו יהיה כך פי' בקונטרס והשתא לפירוש רבותיו דמסברא ידע דעצמות מותרין בכל קדשים הנאכלין ולא אצטריך היקישא אלא להתיר עצמות עולה קשה משלמים או משאר קדשים הנאכלין נילף ולמה איכתוב אשם ועוד דבפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) דריש מג"ש נאמר באשם לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה כו' והשתא תיפוק ליה מהיקשא דהכא ול"ל ג"ש כיון דלא איצטריכא היקישא דהכא אלא לאגמורי בעולה ויש לומר כיון דשאר קרבנות צריכי כל חד למלתיה כדמפרש הכא לא נילף מינייהו דבר אחר שאינו צ"ל בכל הקדשים רק בעולה וכי האי גוונא פירשנו לעיל (דף צז:) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאתו אשם ולפי' זה האי תנא ליה דרשא דשפיר

ושליא

תוספות

אי"כא דנפקא ליה מהכא כו'. עוד יש תנא שלישי בפרק איזהו מקומן (לעיל דף נה.) דאמר אלא היקישא למאי אתא מה חטאת לזכרי כהונה אף זבחי שלמי ציבור לזכרי כהונה והא דלא מייתי לה הכא משום דסוגיא דשמעתא היא ולא משכח לה ברייתא בהדיא: **מה** חטאת מקדשת בבלוע כו'. הא דאמרינן בפרק גיד הנשה (חולין דף צח:) לא נצרכה [אלא] לטעם בעיקר דבקדשים אסור והכא שרי [ופריך] וליגמר מינה גלי רחמנא גבי חטאת כל אשר יגע בבשרה יקדש משמע דפשיטא ליה דשאר קדשים ילפינן מחטאת היינו מהיקשא דהכא:

אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו. פירש בקונטרס ואין חלב ושתי כליות של שליל שבמעיה קריבין וקשה דהוה ליה לתנא לפרושי חלב וכליות של שפיר ושליא כמו שילהי בהמה המקשה (חולין דף עה.): הג"ה ועוד דמשמע מתוך פירושו דדוקא חלב ושתי כליות הוא דאין קדושין ליקרב אבל הוולדות גופן קדושין הן וא"א לומר כן דתניא תמורה (דף יא.) השוחט את החטאת ומצא בה בן ד' נאכל לכל אדם ובכל מקום ולעולם ומוקי לה למאן דאית ליה בהווייתן הן קדושין בריש כיצד מערימין (שם דף כה:) דהן עצמן חולין במעי אמן ונראה לפרש דלענין חולין גמורין קא יליף דשפיר ושליא הנמצא בבטן חטאת לאחר שחיטה אינן קדושין כלל ומהכא אית ליה ולדות קדשים בהווייתן הן קדושין והא דתניא ברייתא בהמה המקשה (חולין דף עה.) מה חלב ושתי כליות האמורין באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל ההוא תנא סבר במעי אמן קדושין ולכך איצטריך קרא למעוטי חלב ושתי כליות מהקרבה ולפי מה שפירשתי לא אתי שפיר הא דלא יליף מעולה כמו לפי' הקונטרס: **מה** שלמים מפגלין כו'. לעיל בסוף פרק ב' (דף כח:) איבא תנא דדריש לה מדכתיב ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלים ומתפגלין כו' וכן בפרק ב"ש (לעיל דף מד.) דדריש לה נמי מהזהו קרא מה שלמים מיוחדין שיש להם מתירין בין לאדם בין למזבח מפגלין ומתפגלין פי' בקונטרס מפגלין את הנסכים אם חישב בזבח ובחנם דחק דהוה מצי למימר שהדם מפגל את הבשר והבשר עצמו מתפגל:

ושליא דלעיל ומאן דדריש עצמות מותרין מלו יהיה פרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) אית ליה היקישא דאשם לגבי שפיר ושליא ולפרש"י דאמר דבכל הקדשים מן הדין אסורין העצמות דלא התיר הכתוב אלא בשר הראוי לאכילה וגילה לנו באשם לו יהיה דמשמע שריותא נילף כמו כן היתר בכל הקדשים ע"פ זה: הגהה. קשה דבההוא קרא כתיבי חטאת ואשם בפרשת צו את אהרן כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר בו לו יהיה ולמה נקט אשם וי"ל דעיקר פרשה באשם ועוד דלו יהיה נכתב ל' יחיד שמא לא קאי רק על האשם דסליק מיניה ולא תקשי (הכי גרסינן) הא דדרשינן לעיל בפרק המזבח מקדש (שם) נאמר לו יהיה בעולה עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונאמר לו יהיה באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה עצמותיה מותרין וקאמר התם מופני והשתא למה לי בעולה לו יהיה תיפוק לי מהיקישא דאשם דשמעתין וי"ל דלא גמרינן מהיקישא אלא קרבנות הנאכלין ומ"מ קשה אי ממשמעותא דלו יהיה דאשם דרשינן עצמותיו מותרין וילפינן מיניה שאר קרבנות שלמים חטאת ותודה הלא בעולה נמי כתיב לו יהיה ול"ל גזירה שוה פרק המזבח מקדש (שם) למיגמר מאשם וי"ל דלו יהיה דעולה קאי על העור ולא להתיר עצמות דהכי כתיב קרא עור העולה לו יהיה: הגהה. לו יהיה לא דריש אלא מייתורא ושם פירש בקונטרס דפשיט ליה באשם יותר מעולה משום דאף בשרו מותר ואי משום נותר דבשריפה לא שייך נותר אלא במידי דבר אכילה כדכתיב והנותר מבשר הזבח וא"כ לא צריכנא למגמר אלא עולה דכליל ווהו כמו שפירש בשמעתין בשם רבותיו: הגה"ה. ובפרק כיצד צולין (פסחים דף פג.) מוכח בהדיא כדבריו דאין נותר בעצמות ובמנחות בסוף התודה (דף פג.) פירש בקונטרס דהא דפשיטא ליה באשם יותר משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשם הוא לאחר הקטרת אימורין דמשמע הוא אשם ואין עצמותיו אשם וצריך לדקדק ל"ל תרי קראי לעצמות היקישא דהכא דאתי מהוא וגזירה שוה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשם דרשינן פ"ק (לעיל דף ה:) לאשם שניתק לרעייה מיהו תרי הוא כתיבי באשם בפרשת ויקרא. ברו"ך:

דם חטאת למטה ודם עולה למעלה. נפל דם חטאת תחילה על הבגד וחזר וניתז דם עולה על אותו כתם: **מעון כיבום.** דהא דם חטאת נוגע בבגד ובלוע בו: **והא נוגע.** שדם עולה נבלע בבגד וכשנפל דם חטאת עליו נוגע הוא בבגד אבל אינו נבלע דהא שבע ליה בבלוע דם עולה: **חוצץ.** לענין טבילה בבגד שנטמא: **ואם טבח הוא.** שאינו מקפיד בדם שעל בגדו: **אינו חוצץ.** דחציצה בקפידא תליא: **רבב.** כל דבר הנתוך כגון שומן וחלב ושעוה: **ותיפוק ליה משום רבב.** שאינו רגיל בו ומקפיד עליו והוי חציצה: **אתרתי קפיד.** [ואף על גב] דרגיל בתרוייהו גנאי הוא לו שיראו שניהם על בגדו: **או דלמא לא קפיד.** הואיל ובשניהם רגיל:

דַּם חַטָּאת לְמַטָּה, וְדַם עוֹלָה לְמַעְלָה, טָעוּן כִּיבּוּם. בָּעֵי רָבָא, דַּם עוֹלָה לְמַטָּה, וְדַם חַטָּאת לְמַעְלָה, מַהוּ. מְשׁוּם נוֹגֵעַ הוּא, וְהָא נוֹגֵעַ. אוֹ דִלְמָא, מְשׁוּם בָּלוּעַ הוּא, וְהָא לֹא בָּלַע. הֲדַר פַּשְׁטָהּ, דְּאֵין טְעוּנִין כִּיבּוּם. אָמַר רָבָא, פְּשִׁיטָא לִי, דָּם עַל בִּגְדוֹ, חוֹצֵץ. וְאִם טָבַח הוּא, אֵינוֹ חוֹצֵץ. רְבָב עַל בִּגְדוֹ, חוֹצֵץ. וְאִם מוֹכֵר רְבָב הוּא, אֵינוֹ חוֹצֵץ. בָּעֵי רָבָא, דָּם וּרְבָב עַל בִּגְדוֹ, מַהוּ. אִם טָבַח הוּא, תֵּיפּוֹק לִי מִשּׁוּם רְבָב. וְאִי מוֹכֵר רְבָב הוּא, תֵּיפּוֹק לִי מִשּׁוּם דָּם. לֹא צְרִיכָא, דְּעָבִיד הָא וְהָא. אַחֲדָא לֹא קָפִיד, אַתַּרְתֵּי קָפִיד. אוֹ דִלְמָא, אַתַּרְתֵּי נַמִּי לֹא קָפִיד. תֵּיקוּ:

הדרן עלך דם חטאת

טבול יום ומחוסר כיפורים. הואיל ואין ראוין לאכילה: **אין חולקין לאכול לערב.** לכשיטהרו ובגמרא מפרש טעמא: **אונן אינו מקריב.** כדאמר בפרק שני (לעיל דף טז.): **בעלי מומין חולקין.** טעמא מפרש בגמרא: **כל שאינו ראוי לעבודה כו'.** בגמרא פריך והרי בעל מום: **וטהור בשעת הקטר חלבים.** שהוא כל הלילה כגון שטבל וטהר בהערב שמש: **גמ' מחטא.** זורק את הדם: **וכללא הוא.** ריש לקיש גופיה יליף ואזיל למילתיה ופריך לקרא עד דממילא מיתוקמא בחלוקה:

משמרה

מַתְנִי׳ טְבוּל יוֹם וּמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים, אֵינָן חוֹלְקִין בַּקָּדָשִׁים לֶאֱכוֹל לָעֶרֶב. אוֹנֵן, נוֹגֵעַ וְאֵינוֹ מַקְרִיב, וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכוֹל לָעֶרֶב. בַּעֲלֵי מוּמִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין, חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין, אֲבָל לֹא מַקְרִיבִין. כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַעֲבוֹדָה, אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר. וְכָל שֶׁאֵין לוֹ בַּבָּשָׂר, אֵין לוֹ בָּעוֹרוֹת. אֲפִילּוּ טָמֵא בְּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, וְטָהוֹר בִּשְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים, אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר, שֶׁנֶּאֱמַר ׳הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים [וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן], לוֹ (יִהְיֶה) [תִּהְיֶה] שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה׳:

גמרא

הדרן עלך דם חטאת

טבול יום ומחוסר כיפורים אינם חולקים בקדשים לאכול לערב. משמע הכא דמחסורי כיפורים שהביאו כפרתן בעו עדיין טבילה והערב שמש וכן משמע פרק בכל מערבין (עירובין דף לב.) דמייתי הא מתניתא האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב ובריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) נמי אמרינן אף מחוסר כפרה בשאר ימות השנה שטובל ואוכל לערב ותימה דתנא פרק חומר בקודש (חגיגה דף כא.) ובשמעתין מייתי לה האונן והמחוסר כיפורים צריכין טבילה לקדש ובשמעתין נמי בגמ' משמע דטבילה דוקא בעי דמייתי ההיא דמחוסר כפרה דחגיגה ופריך בתר הכי טמא שרץ טמא מעליא הוא והערב שמש בעי משמע דעד השתא לא איירי כלל בהערב שמש ועוד אמרינן בפסחים בפ' האשה (דף צ:) שוחטין וזורקין על טבול יום ועל מחוסר כיפורים ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ ופריך מאי שנא טבול יום דחזי לאורתא טמא שרץ נמי חזי לאורתא ומשני מחוסר טבילה וחיישינן דלמא פשע אבל במחוסר כיפורים לא חיישינן כשמסר קינו לב"ד וכדרב שמעיה דאין ב"ד של כהנים מתעצלין והשתא מחוסר כיפורים הא בעי טבילה ניחוש דלמא פשע אלא ודאי בטמא שרץ דבעי הערב שמש איכא למיחש דלמא פשע ולא טבל עד לאורתא אבל הא דלא בעי הערב שמש למאי ניחוש ליה אפילו בלילה יכול לטבול ויאכל ועוד אמרינן בפרק שני דביצה (דף יח.) כלי שנטמא באב הטומאה אין מטבילין אותו ביום טוב בולד הטומאה מטבילין אותו בי"ט ואי בטבילה דרבנן בעי הערב שמש אם כן לא יוכל להשתמש בו ביום עד הלילה ולצורך חול הוא מטביל ליה ועוד תנן במס' פרה (פי"א מ"ה) כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים מטמא את הקדש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר לאחר ביאתו הותר בכולן ובהדיא אמרינן בירושלמי במס' תרומות פ' שני נפל דלי לתוך הבור נפלו כליו לתוך הבור מערים עליהן ומטבילן תרין אמוראין חד אמר באב הטומאה וחד אמר בולד הטומאה מתיב מ"ד בולד הטומאה למ"ד באב בטומאה אף בחול והא צריך הערב שמש ומשני ברוצה להשתמש בהן חולין בטהרה משמע בהדיא דלמ"ד בולד הטומאה ניחא דלא בעי הערב שמש ובירושלמי פ' שני דביצה איכא איפכא מתיב מ"ד באב הטומאה למ"ד בולד הטומאה ואותה גירסא משובשת והיא דמס' תרומות עיקר ונראה לפרש דהא דקתני הכא במתניתין לערב לאו משום מחוסר כיפורים אלא משום טבול יום ובפ' בכל מערבין (עירובין דף לב.) דנקט לערב לאו משום הערב שמש דאי ידעה שהוקרב קינה ודאי טובלת ואוכלת לאלתר אלא התם הוא מטעם חזקה שאין ב"ד של כהנים מתעצלין עד שיכלו כל מעות שבשופר ומטעם זה לא תוכל לאכול כל היום וכי תימא משעה שמתחילין להקריב את התמיד של בין הערבים תהא טובלת ואוכלת הא אפשר להקריב את הקינים לאחר תמיד כיון שאין למזבח אלא דמה כדאמר בריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) ובהמה נמי אמרינן התם מעלה ומלינה והיא דתמיד נשחט (שם) דמחוסר כיפורים בשאר ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים לערב איידי דנקט התם גבי פסח שטובל ואוכל פסחו לערב דפסח אינו נאכל אלא בלילה נקט נמי בההיא לערב והא דאמרינן בפסחים

משמרה כולה. לא זרקו את הדם אלא אחד זרק ע"י כולן וכולן חולקין ואוכלין: **קמן.** פסול לעבודה דנפקא לן מאיש מזרעך לדורותם בהכל שוחטין (חולין דף כד:) בסיפא ובקדשים אוכל דאמרינן במנחות (דף עג.) איש כאחיו איש חולק ואין קטן חולק ומדמעיט ליה מחלוקה מכלל דאכיל ועוד כל זכר כתיב: **יחלקנה.** ומהכא נפקא לן מתני' דקתני טבול יום אינו חולק: **כל זכר בכהנים יאכל לרבות בעל מום.** ולקמן מוקמינן לה בפרקין (ד' קב.) דלחלוקה רבייה דאי לאכילה לא אצטריך דהא בהדיא כתיב ביה (ויקרא כא) ומן הקדשים יאכל: **שבן אוכל.** כדכתיב ומן הקדשים יאכל: **דלאורתא חזי.** לעבודה כגון הקטר חלבים: **רב יוסף אמר.** לרבות טבול יום לחלוקה לא מצית אמרת הא אוקימנא מאי יאכלנה יחלקנה כו': **ראוי לאכילה.** בעל מום: **כיון דלא חזי.** לעבודה לחיטוי ואפילו מקמי טומאה ורחמנא רבייה לחלוקה הלכך מה לי כשהוא בעל מום לחודיה מה לי כשהוא טמא ובעל מום דהא לא קרינא ביה המחטא מעיקרא ופליג השתא נמי ניפלוג: **מקריב אונן.** דכתיב ביה (שם כא) לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יצא אינו צריך לצאת מן המקדש ביום מיתת אביו ואמו שעבודתו אינה מחוללת הא אחר הדיוט שלא יצא חילל: **ואינו חולק לאכול בערב.** לכשיפטר מאנינותו אלמא אע"ג דקרינן המחטא אותה לא פליג דעיקר חלוקה באכילה תלי מדאפקה רחמנא בלשון אכילה הלכך מאן דמייתי ראיה מבעל מום קודם טומאה דפליג אע"ג דאין ראוי לחיטוי ומההיא טעמא בעית לרבויי אף לאחר טומאה לאו ראיה היא דבראוי לאכילה תלוי ולא בראוי לחיטוי ובעל מום בלא טומאה ראוי לאכילה הוא: **מהו שיחלקו לו.** מקרבן ציבור לאכול לערב ובקרבן ציבור שהקריבוהו טהורים קא מיבעיא ליה אי פלגי מיניה להאי טמא הואיל וראוי לחיטוי דקרבן צבור דוחה טומאה: **או דלמא ראוי לאכילה בעינן.** אבל בהקריבוהו טמאין לא מיבעי לן שהרי אינו נאכל דקי"ל בכיצד צולין (פסחים דף עו:) קרבנות ציבור באין בטומאה אבל אין נאכלין: **מתני' דקתני אונן נוגע בשטבל לאנינותו בו ביום.** והך טבילה לא בעיא הערב שמש דמעלה דרבנן בעלמא היא: **אונן שטבל.** בו ביום דאנינות בציר מחד יומא ליתיה כדכתיב ואחריתה כיום מר במ"ק (דף כא.): **ה"ג אלא לא קשיא הא דאסח דעתיה כו'.** ההיא דחומר בקדש דמצריך ליה טבילה: **בדאסח דעתיה.** משמירת גופו מפני שהוא אסור בקדשים לבו ביום: **ממא ממא.** מטומאת מת: **מטמא שרץ.** מטומאת שרץ: **ועוד לתרומה נמי.** ליבעי טבילה אלמה תנן התם צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה: **ה"נ** באומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא מדבר הפוסלני ומדבר המטמאני טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש: **הפוסלני.** לאכילת קדשים מדרבנן דלא בעי הערב שמש ובן לגבי תרומה באומר [לא] נשמרתי מדבר הפוסלני בתרומה ושינויא דחיקא הוא ולא מיתוקם במסקנא הכי:

מגריפה

גמרא מִנָּא הָנֵי מִילֵּי. אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, דְּאָמַר קְרָא 'הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אוֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה'. כֹּהֵן הַמְחַטֵּא, אוֹכֵל. שֶׁאֵינוֹ מְחַטֵּא, אֵינוֹ אוֹכֵל. וּכְלָלָא הוּא. וַהֲרֵי מִשְׁמָרָה כּוּלָּהּ דְּאֵין מְחַטְּאִין, וְאוֹכְלִין. רָאוּי לְחִיטּוּי, קָאָמְרִינַן. הֲרֵי קָטָן, דְּאֵינוֹ רָאוּי לְחִיטּוּי, וְאוֹכֵל. אֶלָּא, מַאי 'יֹאכְלֶנָּה', יַחְלְקֶנָּה. רָאוּי לְחִיטּוּי, חוֹלֵק. שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְחִיטּוּי, אֵינוֹ חוֹלֵק. הֲרֵי בַּעַל מוּם, דְּאֵינוֹ רָאוּי לְחִיטּוּי, וְחוֹלֵק. בַּעַל מוּם, רַחֲמָנָא רַבְּיֵיהּ, 'כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים' לְרַבּוֹת בַּעַל מוּם. וְאֵימָא, 'כָּל זָכָר' לְרַבּוֹת טָבוּל יוֹם. מִסְתַּבְּרָא, בַּעַל מוּם הָוֶה לֵיהּ לְרַבּוֹיֵי, שֶׁכֵּן אוֹכֵל. אַדְּרַבָּה, טָבוּל יוֹם הָוֶה לֵיהּ לְרַבּוֹיֵי, דִּלְאוֹרְתָּא מִיחְזָא חֲזִי. הַשְׁתָּא מִיהָא, הָא לֹא חֲזִי. רַב יוֹסֵף אָמַר, מִכְּדֵי מַאי 'יֹאכְלֶנָּה', 'יַחְלְקֶנָּה', לְכִתּוֹב רַחֲמָנָא 'יַחְלְקֶנָּה'. מַאי 'יֹאכְלֶנָּה', שְׁמַע מִינָּהּ, רָאוּי לַאֲכִילָה, חוֹלֵק. שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה, אֵינוֹ חוֹלֵק. בָּעֵי רֵישׁ לָקִישׁ, בַּעַל מוּם וְהוּא טָמֵא, מַהוּ שֶׁיְּחַלְּקוּ לוֹ. בֵּיוָן דְּלֹא חֲזִי, וְרַחֲמָנָא רַבְּיֵיהּ, לֹא שְׁנָא, מַה לִּי טָמֵא, מַה לִּי בַּעַל מוּם. אוֹ דִלְמָא, רָאוּי לַאֲכִילָה חוֹלֵק, שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה אֵינוֹ חוֹלֵק. אָמַר רַבָּה, תָּא שְׁמַע, כֹּהֵן גָּדוֹל, מַקְרִיב אוֹנֵן, וְאֵינוֹ אוֹכֵל. וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכוֹל לָעֲרֶב. שְׁמַע מִינָּהּ, רָאוּי לַאֲכִילָה בָּעֵינַן, שְׁמַע מִינָּהּ. בָּעֵי רַב אוֹשַׁעְיָא, טָמֵא, בְּקָרְבְּנוֹת צִיבּוּר, מַהוּ שֶׁיְּחַלְּקוּ לוֹ. מִי אָמְרִינַן, 'הַמְחַטֵּא' אָמַר רַחֲמָנָא, וְהַאי נַמִּי 'מְחַטֵּא' הוּא. אוֹ דִלְמָא, רָאוּי לַאֲכִילָה חוֹלֵק, שֶׁאֵין רָאוּי לַאֲכִילָה אֵינוֹ חוֹלֵק. אָמַר רַבִּינָא, תָּא שְׁמַע, כֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב אוֹנֵן, וְאֵינוֹ אוֹכֵל. וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכוֹל לָעֲרֶב. שְׁמַע מִינָּהּ, רָאוּי לַאֲכִילָה בָּעֵינַן, שְׁמַע מִינָּהּ: אוֹנֵן נוֹגֵעַ וְאֵינוֹ מַקְרִיב כו': אוֹנֵן נוֹגֵעַ, וּרְמִינְהִי, אוֹנֵן וּמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים, צְרִיכִין טְבִילָה לַקּוֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי אַמִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן בְּשֶׁטְּבָלָן, כָּאן בְּשֶׁלֹּא טְבָלָן. וְכִי טָבְלָן, מַאי הָוֵי. הָא הָדְרָא עֲלֵיהּ אֲנִינוּתוֹ, דְּאָמַר רַבָּה בַּר רַב הוֹנָא, אוֹנֵן שֶׁטָּבַל, אֲנִינוּתוֹ חוֹזֶרֶת עָלָיו. לֹא קַשְׁיָא. הָא דְּאַסַּח דַּעְתֵּיהּ, הָא דְּלֹא אַסַּח דַּעְתֵּיהּ. הֵיסֵּח הַדַּעַת, 'שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי' בָּעֵי, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסְטַאי בְּרַבִּי מָתוֹן, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הֵיסֵּח הַדַּעַת, צָרִיךְ הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי. לֹא קַשְׁיָא. הָא דְּאַסַּח דַּעְתֵּיהּ מִטְּמֵא מֵת, הָא דְּאַסַּח דַּעְתֵּיהּ מִטְּמֵא שֶׁרֶץ. טָמֵא מְעַלְיָיא הוּא. הֶעָרֵב שֶׁמֶשׁ בָּעֵי. וְעוֹד, אֲפִילּוּ תְּרוּמָה נַמִּי. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה, בְּאוֹמֵר 'נִשְׁמַרְתִּי מִדָּבָר הַמְטַמְּאֵנִי, וְלֹא נִשְׁמַרְתִּי מִדָּבָר הַפּוֹסְלֵנִי'. וּמִי אִיכָּא נְטִירוּתָא לְפַלְגָּא. אִין. וְהָתַנְיָא, עוֹדֵהוּ הַפַּל עַל רֹאשׁוֹ

ומגריפה

בפסחים בפ' אלו דברים (דף ע.) סבין שנמצא בי"ד שוחט בה מיד בי"ג שונה ומטביל פ' בנמצא חוץ לירושלים דלא גזרו על ספק כלים הנמצאים בירושלים כדאמר בפ"ק דפסחים (דף יט:) ובי"ד שוחט בה מיד דמסתמא הטבילוהו מאתמול כדי שיהא לו הערב שמש ולא חיישינן שמא נטמא בטומאה דרבנן דלא בעי הערב שמש ולא חש להטביל עד י"ד ועדיין לא הטביל היינו משום דכיון דהחזקן להטביל בי"ג משום טומאה דאורייתא לא חיישינן שמא נטמא אחר כך בשום טומאה ועוד כשגזרו על ספק כלים הנמצאים משום חשש טומאה דאורייתא גזרו ולא משום טומאה דרבנן ומיהו יש טומאה דרבנן דבעיא הערב שמש כדאשכחן בפסחים בסוף האשה (דף צב.) כל הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר דבעי הזאה שלישי ושביעי וכ"ש הערב שמש וההיא דרבי ישמעאל בן קמחית בפרק הוציאו לו (יומא דף מז.) שנתזה צינורא דהגמון על בגדו (צנורא דערבי) ונבנסו אחיו ושימשו תחתיו אע"ג דטומאת גוי דרבנן בעיא הערב שמש וכי ההיא דחומר בקודש (חגיגה דף כג.) דשפופרת שחתכה לחטאת ר' יהושע אומר יטמא ויטבול ופריך דחתכה מאן אי דחתכה חבר ל"ל טבילה ואי דחתכה עם הארץ בהא נימא רבי יהושע יטמא ויטבול משמע בהדיא דטומאת עם הארץ בעיא הערב שמש וההיא דכהן השורף את הפרה שהיו אחיו הכהנים סומכין ידיהן עליו כדי לטמאותו לעשות להבעיט לצדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית ובגדי אוכלי קודש מדרס לחטאת ומשמע דבעי הערב שמש: **אינו** חולק בבשר שנאמר המקריב את דם השלמים ואת החלב. ר"ת ל"ג ליה משום דבגמ' (לקמן דף קב:) בדינא דר"א בר"ש דריש ליה מקרא אחרינא מדכתיב הזורק את דם השלמים והאי קרא דמקריב אתא לכהן שאינו מודה בעבודה כדדרשינן בחולין בפ' הזורע (דף קלב:) כדפירש בקונטרס בגמ' לת"ק דאבא שאול ומיהו י"ל דכולה מילתא דרשינן מקרא דהמקריב דמואת החלב דרשינן כהן שאינו מודה בעבודה והמקריב דרשינן שיהא טהור בשעת זריקה ושמא הנך תרי קראי צריכי חד לזריקה וחד לקבלה דהמקריב משמע קבלה כדדרשינן בפ"ק (לעיל יג.) והקריבו זו קבלת הדם ומיהו מדקאמר התם בחולין ובהקומץ רבה (מנחות דף יח:) לרבות הקבלות וההזאות משמע דאבתי לא ידעינן קבלה:

והרי קטן דאין ראוי לחיטוי ואוכל. וא"ת אמאי לא משני קטן רחמנא רבייה כדמשני בתר הכי גבי בעל מום לבתר דמסיק מאי יאכלנה יחלקנה וי"ל כיון דקטן ובעל מום אוכל מאי אתא קרא לאשמועינן אי נדרוש שאינו מחטא אינו אוכל אי למעוטי טבול יום ומחוסר כיפורים הא נפקא לן בפ' הערל (יבמות דף עד:) מקרא אחרינא דהביא כפרתו אוכל בקדשים הילכך נדרוש אינו חולק א"נ אי הוה משני רבייה קרא תיקשי ליה אכתי מבעל מום ד)כדפריך בסמוך: **ה"ג** ראוי לחיטוי חולק. ותימה הרי כה"ג אונן וטמא בקרבנות ציבור דראוין לחיטוי ואינם חולקין כדבסמוך י"ל דעיקר קרא אצטריך לדיוק שאינו ראוי לחטוי אינו חולק: **ה"נ** הא דאסח דעתיה כו'. היסח הדעת פוסל בקדשים והא דנקט אונן משום דרגיל לאסוחי דעתיה לפי שאינו יכול לאכול: **מדבר** המטמאני. טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש ולא מדבר הפוסלני לאכילת קדשים מדרבנן דלא בעיא הערב שמש [ה"ג רש"י ונראה דה"ג באומר לא נשמרתי מדבר הפוסלני לקודש אבל נשמרתי מדבר הפוסלני מתרומה] דאונן אסור לאכול קודש ולכך לא שמר עצמו מדבר הפוסלו לקודש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל לתרומה מותר אפילו [בו] ביום כדאמרינן זרות אמרתי לך ולא אנינות ולכך שמר עצמו מדבר הפוסלו לתרומה וא"ת מאי ניהו אותה טומאה דקאמר דטמא בה לקודש אבל לא לתרומה דקתני מתני' דחגיגה (דף כ:) צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה ומפרש ה"ר חיים בגון דאכל כבר שלישי של תרומה שגופו שני לקדש אבל לא לתרומה כדאמר בפרק שני דחולין (דף לג:) ובסמוך ליכא לפרושי הכי גבי (כלי) [לבי] על הסל ולא על המגריפה טמאה לפסול קודש ואינה פוסלת פירות תרומה שבסל דכבר אינו פוסל כלי

ואי משקין דמטמו כלי גזירה משום משקה זב וחבה א"כ אפילו לתרומה נמי ואי משקין שנגעו לטבול יום דאינו תחלה אלא לקדש כדתנן (פרה מ"ח מ"ז) כל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות תחילה חוץ מטבול יום א"כ אפילו קדש נמי לא מטמא רק לפסול כדאיתא במעילה ריש פ' חטאת העוף (דף ח.) וא"כ לא יטמאו המגריפה לפסול קדש דטמאה משמע לעשות פסול אחרי כן מדלא קאמר מגריפה פסולה דכי אמרינן פ"ק דפסחים (דף כ.) גבי הבשר טמא למאי אי למנות ראשון ושני בחיבת הקדש תפשוט דבעי ר"ל צריך של מנחות כו' לכך נראה לפרש דמשכחת לה במעת לעת שבנדה דאמרינן פ"ק דנדה (דף ו.) לקודש אבל לא לתרומה א"נ בבגדי תרומה דמדרס לקודש והא דאמר ולא שמרתיה מדבר הפוסלה אע"פ שמטמאה לקדש כל דבר שאינו (עושה שלישי ועושה) אחרי כן לקדש קרי פוסלה כמו שלישי של חולין: **ה"ג** ה"נ באבילה עבוד רבנן מעלה. פירש בקונטרס והא דתנן אונן צריך טבילה אאבילה תנן אבל נוגע א"צ לטבול והשתא לא קאי שינוייא דרבי יוחנן ונראה דאפשר לקיימו דלעולם מתני' בשטבל וההיא דחגיגה בדלא טבל אבל הא דאמר אונן שטבל דאינותו חוזרת עליו היינו באבילה ופ"ה עיקר:

אונן טובל ואוכל פחסו לערב אבל לא בקדשים. משנה היא בפסחים בפרק האשה (דף צא:) ול"ג מחוסר כיפורים דאונן דוקא הוא דלא אביל בקדשים לערב משום אנינות לילה אבל מחוסר כיפורים כיון שהביא כפרתו וטבל למה לא יאכל:

אמר רב חסדא פסח כדי נסביה. במסקנא משני כאן קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר ששחטו וזרקו עליו דההיא לא יביא פסחו כשמת קודם ששחטו וזרקו עליו וההיא דטובל ואוכל לערב כשמת לאחר ששחטו וזרקו עליו אבל הנך אמוראי לא בעו לשנויי הכי משום דקסברי אבילה לא מעבבא וכיון דלא מעבבא אמאי דחיא אבילתה אנינות לילה דרבנן טפי משאר קדשים אבל היכא דמת קודם ששחטו אף על גב דאבילה לא מעבבא אי לא שרית לאוכלו לא מייתי ויש לתמוה דמשמע דשרי ר"ש לשחוט ולזרוק אחר שמת לו מת משום דאנינות לילה דרבנן והלא אנינות יום דאורייתא ודל אבילה מהכא מ"מ הקרבה ביום אסור בחטאת עולה ואשם דאסור להביא כשהוא אונן מדכתיב קרבנו כל ששמו קרבן וכי תימא משום דאתי עשה דפסח ודחי עשה דאנינות דכשהוא שלם מביא א"כ היכי דייק מינה אנינות לילה מדרבנן אפילו היא דאורייתא דחיא ומתוך פי' הקונטרס משמע דסבר השתא דכולה אסמכתא בעלמא ונראה לפרש כיון דעיקר פסח לא בא אלא לאכילה כדתנן (פסחים דף עו:) פסח הבא בטומאה נאכל בטומאה שעיקרו לא בא אלא לאכילה הלכך לא חיישינן ביה לאנינות בזמן הקרבה אלא בזמן אבילה ואף על גב דאבילה לא מעבבת:

הרי

מגריפה. כלי ברזל הוא וראשו רחב ומבדילים בו גרוגרות הנדבקות זו בזו: **לבי על הפל.** לשומרו מדבר המטמא אב הטומאה שמטמא כלי וכן מטומאות דרבנן המטמאות אותה לטמא חולין ותרומה מדרבנן ולא מדבר הפוסלה לחולין ולתרומה ומיהו טמאה היא להשתמש בה קדשים: **אינגלגל מילתא.** הא דרמינהו לעיל מתני' דאונן דאיבעי לך לשנויי עלה הנך שינויי דחיקי: **של תרומה.** עצמה וכ"ש שלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה: **מותר ליגע.** בתרומה דאינו נעשה גופו אלא שלישי כמו המאכל שאכל ואסור לאכול תרומה אבל מותר ליגע אלמא מעלות עבוד רבנן באבילה דליתנהו בנגיעה וגבי אונן נמי הא דתנן אונן צריך טבילה באבילה תנן אבל נוגע אין צריך לטבול: **כי מזמני ליה.** אם זימנו חבירו כהן לאכול עמו לערב בחלקו בקדשים אוכל: **ורמינהו אונן טובל ואוכל פסחו.** משנה היא בפסחים (דף צא:) ולא גרסינן בה מחוסר כיפורים דאינו צריך להמתין לערב אלא מביא בפרתו וטובל ואוכל בקדשים: **טובל.** כדתנן אונן צריך טבילה לקדש: **ואוכל פסחו לערב.** אבל לא בקדשים מפרש לה בפסחים (דף צב.) קסבר אנינות לילה דרבנן ואנינות דאורייתא חד יומא הוא כדכתיב ואחריתה כיום מר (עמוס ח) וגבי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת גבי קדשים העמידו דבריהם במקום עשה דאבילת קדשים כדאמרינן: **כאן בפסח.** מתני' דקתני אינו חולק ואי מזמנו ליה לאכילת קדשים אוכל בלילי פסחים קאי דמגו דשרו רבנן אכילת פסחים שרו ליה נמי שאר קדשים: **והא דקתני אבל לא בקדשים אשאר ימות השנה קאי.** והאי אבל לא בקדשים לאו אלילי פסחים קמהדר ואע"ג דעליה קאי אלא אבל לא בקדשים של כל השנה וה"ק טובל ואוכל פסחו בערב וה"ה לכל הקדשים באותו לילה אבל לא בקדשים של שאר ימות השנה: **רב אבי אמר.** אידי ואידי בלילי פסחים ולא קשיא ההיא דפסחים שמת בי"ד וקברו בי"ד הלכך בפסח אוכל אבל לא בקדשים דאנינות לילה דיום מיתה דרבנן: **ומתני' כשמת בי"ג וקברו בי"ד.** דיום קבורה גופיה דרבנן ולילו לא תפיס אפילו מדרבנן: **מאן תנא.** דתנא לדך דפסחים דאית ליה אנינות ליל יום מיתה דרבנן: **מדברי תורה.** לקמן יליף לה רבי יהודה בשמעתין מאנינות דאהרן ובניו: **תדע שהרי אונן כו'.** ואי דאורייתא פסח נמי לא ליכול: **נאכלת בשמחה.** יוצא בה ידי חובת שמחה דכתיב בה שמחה וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת (דברים כו) ותודה שלמים איקרא: **שאינן באין על חטא.** הלכך בשלמים דמי: **ת"ל זבח.** אם זבח שלמים קרבנו: **והעצים.** המתנדב עצים מביא קרבן עמהן: **קתני מיהת פסח.** דבשלמא כולהו איכא למימר מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אלא פסח קשיא אדלעיל דתנא טובל ואוכל פסחו: **שלמי פסח.** חגיגת י"ד כשהחבורה מרובה:

לא

וּמְגָרִיפָה בְּתוֹכוֹ, וְאָמַר, לִבִּי עַל הַפֶּסַל, וְאֵין לִבִּי עַל הַמַּגְרִיפָה, הַפֶּסַל טָהוֹר, וְהַמַּגְרִיפָה טְמֵאָה. וּתְמַצֵּא מַגְרִיפָה, לַפֶּסַל. אֵין כְּלִי מְטַמֵּא כְּלִי. וּתְמַצֵּא מָה שֶּׁבְּתוֹכוֹ. אָמַר רָבָא, בְּאוֹמֵר ״שְׁמַרְתִּיהָ מִדָּבָר הַמְטַמְּאָהּ, וְלֹא שְׁמַרְתִּיהָ מִדָּבָר הַפּוֹסְלָהּ״. אִיגַּלְגַּל מִילְתָא, וּמְצַאי לְקַמְיֵהּ דְּרַבִּי אַבָּא בַּר מַמָּל. אָמַר לְהוּ, לֹא שְׁמַעְתֶּן לְהוּ, הָא דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי, הָאוֹכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁל תְּרוּמָה, אָסוּר לֶאֱכוֹל וּמוּתָּר לִיגַּע. אַלְמָא, בַּאֲכִילָה עָבוּד רַבָּנַן מַעֲלָה. בִּנְגִיעָה, לֹא עָבוּד רַבָּנַן מַעֲלָה: וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכוֹל כּוֹ': מִיפְּלָג הוּא דְּלֹא פָּלֵיג, וְכִי מְזַמְּנֵי לֵיהּ, אָכִיל. וּרְמִינְהִי, אוֹנֵן (וּמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים), טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב, אֲבָל לֹא בְּקָדָשִׁים. אָמַר רַב יִרְמְיָה מִדִּיפְתִּי, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן בְּפֶסַח, כָּאן בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. בְּפֶסַח, אַיְידֵי דְּאָכִיל פֶּסַח, אָכִיל נַמִּי קָדָשִׁים. בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה, דְּלֹא חֲזִי, לֹא חֲזִי. וּמַאי ״אֲבָל לֹא בְּקָדָשִׁים״, אֲבָל לֹא בְּקָדָשִׁים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה. רַב אַסִּי אָמַר, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר, וּקְבָרוֹ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. כָּאן שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר, וּקְבָרוֹ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. יוֹם קְבוּרָה, לֹא תָּפִיס לֵילוֹ, מִדְּרַבָּנַן. מַאן תָּנָא, אֲנִינוּת לַיְלָה מִדְּרַבָּנַן. רַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא, דְּתַנְיָא, אֲנִינוּת לַיְלָה מִדִּבְרֵי תוֹרָה, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹנֵן אֵינוֹ מִדִּבְרֵי תוֹרָה, אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. תֹּדַע, שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ, אוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב, אֲבָל לֹא בְּקָדָשִׁים. וְסָבַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, אֲנִינוּת לַיְלָה מִדְּרַבָּנַן, וְהָתַנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אוֹנֵן אֵינוֹ מְשַׁלֵּחַ קָרְבְּנוֹתָיו. מַאי לָאו, אֲפִילּוּ בְּפֶסַח. לֹא, לְבַר מִפֶּסַח. וְהָתַנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, ״שְׁלָמִים, כְּשֶׁהוּא שָׁלֵם, מֵבִיא. וְאֵינוֹ מֵבִיא כְּשֶׁהוּא אוֹנֵן. מִנַּיִן לְרַבּוֹת אֶת הַתּוֹדָה. מֻרְבֶּה אֲנִי אֶת הַתּוֹדָה, שֶׁכֵּן בָּאָה בִּנְזִיר וּבִנְדָבָה, כְּשְׁלָמִים. מִנַּיִן לְרַבּוֹת [בְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר וּפֶסַח. מֻרְבֶּה אֲנִי] בְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר וּפֶסַח, שֶׁכֵּן אֵינָן בָּאִין עַל חֵטְא. מִנַּיִן לְרַבּוֹת חַטָּאת וְאָשָׁם, תַּלְמוּד לוֹמַר ״זֶבַח״. מִנַּיִן לְרַבּוֹת הָעוֹפוֹת, וְהַמְּנָחוֹת, וְהַיַּיִן, וְהָעֵצִים, וְהַלְּבוֹנָה. תַּלְמוּד לוֹמַר ״שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ״, כָּל קָרְבְּנוֹת שֶׁהוּא מֵבִיא, כְּשֶׁהוּא שָׁלֵם מֵבִיא, וְאֵינוֹ מֵבִיא כְּשֶׁהוּא אוֹנֵן.

קָתָנֵי מִיהָא, פֶּסַח. אָמַר רַב חִסְדָּא, פֶּסַח, כְּדִי נַסְבֵּיהּ. רַב שֵׁשֶׁת אָמַר, מַאי ״פֶּסַח״, שַׁלְמֵי פֶּסַח. אִי הָכִי, הַיְינוּ שְׁלָמִים. תָּנָא שְׁלָמִים הַבָּאִין מֵחֲמַת פֶּסַח, וְתָנָא שְׁלָמִים הַבָּאִין מֵחֲמַת עַצְמָן, דְּאִי לֹא תָּנָא שְׁלָמִים הַבָּאִין מֵחֲמַת פֶּסַח, סָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמִינָא, הוֹאִיל וּמֵחֲמַת פֶּסַח אָתוּ, כְּגוּפֵיהּ דְּפֶסַח דָּמוּ. קָא מַשְׁמַע לָן. רַב מָרִי אָמַר,

לא

לא קשיא. דר"ש אדר"ש הא דקתני הכא אונן לא מייתי פסח בשמת וקברו בי"ד דיום מיתה דאורייתא ותפיס לילו מדאורייתא כדיליף ליה רבי יהודה לקמן והא דקתני לעיל אוכל פסחו בשמת בי"ג וקברו בי"ד דיום קבורה גופיה דרבנן ולא תפיס לילו אלא מדרבנן ורומיא דתרתי מתני' קמייתא משני לה רב מרי אידי ואידי יום קבורה ובאן בפסח ובאן בשאר ימות השנה כדשנינן לה מעיקרא ומאי אבל לא בקדשים אבל לא בקדשים של כל השנה כולה: **הכי גרם לא תפיס לילו עמו אלא מדרבנן: אמינא לך אנינות יום מיתה דאורייתא.** דהא מאנינות דאדרן מייתי לה לקמן והתם יום מיתה הואי: **ואת מהדרת יום קבורה.** דהוא גופיה מדרבנן והתם מודינא: **אביי אמר.** אידי ואידי ביום מיתה ולעולם אנינות לילה לר"ש דרבנן ודקתני בברייתא פסח אינו בא באנינות כשמת קודם חצות דרחמנא דחייה מהאי קרא דדרשינן כשהוא שלם הוא מביא ולא כשהוא אונן ודקתני בפסחים טובל ואוכל פסחו אלמא מייתי ליה אונן כשמת אחר חצות דקדמה חובת שחיטת פסח לאנינות ותו לא דחיא ליה אנינות מלשלח קרבנו ומיהו על כרחך ש"מ אנינות לילה דרבנן דאי מדאורייתא היא האי לא הוה אכיל נדוי דקדמה חובת שחיטה לאנינות אבל חובת אכילה לא קדמה ליה ואכילת פסחים לא מעכבא לאביי אלא משום דאנינות לילה דרבנן והם לא העמידו דבריהם במקום כרת דדילמא ממנע ולא שחיט א"נ כיון דעל כרחך שחיטה לאו אורח ארעא דנימרו ישחטנו ע"מ ליפסל הילכך אוכל פסחו אבל לא שאר קדשים אפי' ליל פסח דהעמידו דבריהם במקום עשה ומתני' דדייקינן אי מזמנו ליה אכיל ביום קבורה כדאמר רב אסי לעיל [דמת בי"ג וקברו בי"ד] אפילו מדרבנן לא תפיס לילו: **דשני לן.** מדאורייתא: **ורמינהי כו'.** מסקנא דמילתיה הוא דבעי לאתויי מגו רומייא ושינויי: **לאחותו מה ת"ל.** בנזיר קאי וכיון דכתיב לאביו ולאמו כ"ש לאחותו: **אמרת לא ימצא.** רישא דברייתא בנזיר קא מיירי כדתני לה לקמן בשמעתין וה"ק סיפא הרי שהיה נזיר והוא כ"ג והולך לשחוט את פסחו או למול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא אי משום נזיר אי משום כ"ג אי משום פסח וכ"ש הכא דאיתנהו לכולהו: **ולמול את בנו.** דמילת זכריו מעכבתו מלאכול פסחו: **לאחותו אין מטמא.** אלמא אתיא חובה דפסח ואסרה ליה להיטמא ומביא פסח אונן וקס"ד דתרוייהו קתני אליבא דר' עקיבא דאמר לה יטמא מצוה והילכך לא מיתוקמא הך בתרייתא אלא בשמת לאחר חצות דאתיא חובת פסח ודחיא למצות טומאה וקמייתא במת קודם חצות דאפקעתיה אנינות מפסח: **וממאי.** דטעמא דקמייתא משום דקדמה אנינות הוא דתוקמא לר"ש דאמר לעיל אין מביא פסח אונן במת קודם חצות וכר"ע: **דילמא.** טעם דר"ע לאו משום קודם חצות הוא והיכא דלא איטמי במת ואפילו קודם חצות בעי למעבד פסח והכא משום דאיטמי הוא ואפילו מת לאחר חצות נמי קאמר ר' עקיבא יטמא משום דקסבר לה יטמא מצוה ואין לה תשלומין הילכך מטמאינן ליה וממילא אזל ליה כרת דה"ל טמא ופסח יש לו תשלומין בשני והך דקתני לא יטמא רבי ישמעאל היא דאמר רשות הילכך לא תדחייה מצות פסח בשביל רשות דטומאה ולעולם בין לרבי ישמעאל בין לר"ע אונן שלא נטמא מביא פסחו ואפילו מת קודם חצות דטעם דהכא לאו משום אנינות הוא: **דרישא.** דההיא דנזיר ר"ע קתני לה דאומר מצוה הילכך לא מיתרצי אלא משום טעמא דקודם חצות ואחר חצות היכא דמת קודם חצות קדמה לה חובת טומאה לפסח וטמא והוא הדין לאנינות דהא קדמה והיכא דמת לאחר חצות קדמה חובת פסח ומפקע לחובת טומאה והוא הדין לאנינות: **נפש.** בנזיר כתיב כל ימי הזירו לה' על נפש מת לא יבא וסמיך ליה לאביו ולאמו וגו' וכוליה קרא יתירא הוא דהא כתיב ליה קרובים ורחוקים: **נפש אלו הקרובים.** לאו ממשמעותא היא דתיקשה לך אם כן למה נאמרו רחוקים דאי לא כתיב תרתי קראי הוה מוקמינן ליה ברחוקים אבל השתא דאיכתיבא תרי קראי נפש קרובים משמע שהן כנפשו: **לאביו.** מה ת"ל אם ללמד שלא יטמא לו הרי פירש קרובים ורחוקים אלא בא לפרט את מי אסר את הקרובים אבל לא מת מצוה: **לאמו.** מה תלמוד לומר אם לאסור הרי למדנו אם להתיר מת מצוה הרי למדנו אלא לא הוצרך לנזיר לבדו אלא ללמדך שאם היתה בו עוד קדושה אחרת כגון שהיה כהן ונזיר התרתי לך בו מת מצוה ממיעוט דלאמו דרשינן לאמו לא יטמא אבל מיטמא הוא למ"מ וכן כולם: **הרי שהלך לשחוט את פסחו.** זה שהיה כ"ג ונזיר וניתוסף בו עוד דבר אחר המעכבו מליטמא שהיה צריך לשחוט את פסחו אף זה לאחותו פטרתיך לך בו אבל מיטמא הוא למת מצוה דאם אינו ענין לנזיר לבדו תנהו ענין למי שיש בו כל אלו:

רבא

הרי שהיה הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו כו'. תימה היכי דייק מהכא דשחיטת פסח דוחה טומאת מתו שאני הכא שהוא כ"ג ונזיר וכי תימא אי לאו דבאפי נפשיה דחיא מתו לא היה צריך קרא למת מצוה דדחיא שלשתן דכיון דכ"ג ונזיר נדחים משום מת מצוה בשביל שהולך עדיין לשחוט את פסחו לא מימנע א"א לומר כן דהא לכהן הדיוט ונזיר איצטריך קרא אף על גב דכהן הדיוט לחודיה מיטמא למתו ויש פירושים שמוגה בהם משום הך קשיא דלא מיירי הכא בנזיר אלא בהולך לשחוט פסחו לחודיה ולא יתכן כלל דהיינו ברייתא דמייתי בסמוך דמיירי בכהן ונזיר ונראה דדייק משום דקתני הכא אמרת לא יטמא ובכולהו לא קתני הכי משמע לא יטמא משום שחיטת פסחו ולא גרסינן ת"ל לא יטמא ועוד נראה לדקדק אי שחיטת הפסח לחודה לא דחיא טומאת קרובים ה"ל למתנייה ברישא דהולך לשחוט כו' הרי שהיה כ"ג ונזיר והולך לשחוט כו' כמו כהן הדיוט דתני ברישא דמעיקרא תני הקל יותר כי היכי דתני כהן הדיוט קודם לנזיר ואח"כ כ"ג ונזיר: **הא** רבי ישמעאל הא ר"ע. פי' בקונטרס ואפילו מת לאחר חצות נמי קאמר ר"ע יטמא משום דקסבר לה יטמא מצוה ואין לה תשלומין הילכך מטמאינן ליה וממילא אזל ליה כרת דה"ל טמא דפסח יש לו תשלומין בשני ולא דמי לעשה דהשלמה דאתי עשה דפסח ודחי ליה כדאמר ברישׁ תמיד נשחט (פסחים דף נט. ושם) אע"פ שיש לו תשלומין בשני: **נפש** אלו הקרובים מת אלו הרחוקים. בנזיר בפ' כ"ג (דף מח:) גרס איפכא ועיקר ועושה שם [חדא] דרשא מלאביו ולאמו:

אבילת

רבא

אכילת פסחים מעכבא. פולגתא היא בפרק כיצד צולין (פסחים דף עח:) דרבי נתן ורבנן ומשמע מתוך פירוש הקונטרס דסבר לה כמ"ד מעכבא לגבי הא [דאפילו למ"ד לא מעכבא] דבעינן גברא ראוי לאכילה כדמוכח התם אם כן אכילה היא מצוה וסברא הוא שדוחה אנינות דרבנן א"נ כיון דכתיב איש לפי אכלו למצוה דמצוה בדידיה מבאחריני סברא הוא דדחיא אנינות דרבנן ומעכבא דקאמר לאו דוקא:

סמוך לשקיעת החמה.במנחה נקט סמוך נקט נמי הכא סמוך דהוה מצי למימר כאן קודם שקיעה כאן לאחר שקיעה:

ואחריתה כיום מר. פסוק הוא בתרי עשר [עמוס ח']. ושמתיה לאבל יחיד ואחריתה כיום מר ולא כמו שפירש בקונטרס: וחכמים

רָבָא אָמַר, אִידִי וְאִידִי אַחַר חֲצוֹת, וְלֹא קַשְׁיָא. כָּאן, קוֹדֶם שֶׁשָּׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלָיו. כָּאן, לְאַחַר שֶׁשָּׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלָיו. אָמַר לֵיהּ רַב אַדָּא בַּר מַתְּנָה לְרָבָא, אַחַר שֶׁשָּׁחֲטוּ וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ, מַה דַּהֲוָה הֲוָה. אָמַר לֵיהּ רַבִינָא, אֲכִילַת פְּסָחִים מְעַכְּבָא, מִדְּרָבָּה בַּר רַב הוּנָא. אָמַר לֵיהּ, צַיְיתַ מַאי דְּקָאָמַר לָךְ רַבָּךְ. מַאי דְּרָבָּה בַּר רַב הוּנָא, דְּתַנְיָא, יוֹם שְׁמוּעָה כְּיוֹם קְבוּרָה, לְמִצְוֹת שְׁבִיעִית וְשִׁשִּׁים, וְלַאֲכִילַת פְּסָחִים כְּיוֹם לִיקּוּט עֲצָמוֹת. מָה לִיקּוּט עֲצָמוֹת דָּחֶה אֶת הַטּוּמְאָה, אַף אֲכִילַת פְּסָחִים דָּחֲתָה אֶת הַטּוּמְאָה. מַאי לָאו, אֲפִילּוּ לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה. לָא, אֲפִילּוּ מִשּׁוּם דִּיחוּי. וְכִי תֵּימָא, לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה מַאי דַּהֲוָה הֲוָה. אֶלָּא, שְׁמַע מִינָּהּ, בְּדוּחְתָּא הִיא. וּמַאי תַּנָּאֵי, דְּתַנְיָא, עַד מָתַי מְתְאוֹנְנִין עָלָיו, כָּל הַיּוֹם. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר. בְּמַאי עָסְקִינַן. אִילֵימָא, בְּיוֹם מִיתָה, מִי אִיכָּא, דְּלֵית לֵיהּ דְּיוֹם מִיתָה דְּתָפֵיס לֵילוֹ מִדְּרַבָּנָן. וְתוּ, ׳רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר׳, הָא קְבָרוּ, אֵישְׁתְּרִי לֵיהּ. וּמִי אִיכָּא, דְּלֵית לֵיהּ ׳וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מָר׳. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת, אַיּוֹם קְבוּרָה קָאֵי. מַתְקִיף רַב יוֹסֵף, אֶלָּא הָא דְּקָתָנֵי ׳הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ כְּמִלַּקֵּט עֲצָמוֹת, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים לָעֶרֶב׳. מִכְּלָל דְּיוֹם קְבוּרָה, אֲפִילּוּ לָעֶרֶב, נַמִּי לֹא אָכִיל. וְהָרַב תָּנֵי, אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים לָעֶרֶב. אָמַר רַב חִסְדָּא, תַּנָּאֵי הִיא. רַבָּה בַּר רַב הוּנָא אָמַר, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן, שֶׁשָּׁמַע שְׁמוּעָה עַל מֵתוֹ סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה, וְכֵן שֶׁלִּיקְּטוּ לוֹ עֲצָמוֹת סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה, וְכֵן שֶׁמֵּת לוֹ מֵת וּקְבָרוֹ סָמוּךְ לִשְׁקִיעַת הַחַמָּה. וְכָאן, לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה. לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה, מַאי דַּהֲוָה הֲוָה. אֶלָּא, שְׁמַע מִינָּהּ, אֲכִילַת פְּסָחִים מְעַכְּבָא. רַב אַשִׁי אָמַר, מַאי ׳אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה׳, הָכִי קָאָמַר, אֶחָד יוֹם שְׁמוּעָה, וְאֶחָד יוֹם לִיקּוּט [עֲצָמוֹת], טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים לָעֶרֶב. וְהָא דְּרַב אַשִׁי, בְּדוּחְתָּא הִיא. מִכְּדֵי עֲלָהּ קָאֵי, ׳זֶה וָזֶה׳ מִיבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא, שְׁמַע מִינָּהּ, בְּדוּחְתָּא הִיא. וּמַאי תַּנָּאֵי, דְּתַנְיָא, עַד מָתַי מְתְאוֹנְנִין עָלָיו, כָּל הַיּוֹם. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר. בְּמַאי עָסְקִינַן. אִילֵימָא, בְּיוֹם מִיתָה, מִי אִיכָּא, דְּלֵית לֵיהּ דְּיוֹם מִיתָה דְּתָפֵיס מִדְּרַבָּנָן. וְתוּ, ׳רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר׳, הָא קְבָרוּ, אֵישְׁתְּרִי לֵיהּ. וּמִי אִיכָּא, דְּלֵית לֵיהּ ׳וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מָר׳. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת, אַיּוֹם קְבוּרָה קָאֵי. מַתְקִיף רַב יוֹסֵף, אֶלָּא הָא דְּקָתָנֵי ׳הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ כְּמִלַּקֵּט עֲצָמוֹת, טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים לָעֶרֶב׳. מִכְּלָל דְּיוֹם קְבוּרָה, אֲפִילּוּ לָעֶרֶב, נַמִּי לֹא אָכִיל. הָא מַנִּי. אֶלָּא תָּרֵיץ, עַד מָתַי מְתְאוֹנְנִין עָלָיו, כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְלֵילוֹ. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְלֵילוֹ. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר. [אֲבָל נִקְבַּר] בְּלֹא לֵילוֹ. אַמְרוּהָ קַמֵּיהּ דְּרַבִּי יִרְמְיָה, אָמַר, גְּבָרָא רַבָּה כְּרַב יוֹסֵף, לֵימָא הָכִי. לֵימָא, דְּרַבִּי לְקוּלָּא. וְהָתַנְיָא, עַד מָתַי מְתְאוֹנְנִין עָלָיו, כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ נִקְבָּר, אֲפִילּוּ מִכָּאן וְעַד עֲשָׂרָה יָמִים, דִּבְרֵי רַבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין מִתְאוֹנְנִין עָלָיו אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבָד. אֶלָּא תָּרֵיץ הָכִי, עַד מָתַי הוּא מִתְאוֹנֵן עָלָיו, כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, בְּלֹא לֵילוֹ. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר. וְאִם נִקְבַּר, תּוֹפֵס לֵילוֹ. אַמְרוּהָ קַמֵּיהּ דְּרַבָּא, מִדְּקָאָמַר רַבִּי, יוֹם קְבוּרָה תּוֹפֵס לֵילוֹ מִדְּרַבָּנָן, מִכְּלָל דְּיוֹם מִיתָה תּוֹפֵס לֵילוֹ מִדְּאוֹרַיְיתָא. וְסָבַר רַבִּי, אֲנִינוּת לַיְלָה דְּאוֹרַיְיתָא. וְהָתַנְיָא, ׳הֵן הַיּוֹם׳, אֲנִי הַיּוֹם אָסוּר, וְלַיְלָה מוּתָּר. וּלְדוֹרוֹת, בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה, אָסוּר, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אוֹמֵר, אֲנִינוּת לַיְלָה אֵינָהּ מִדִּבְרֵי תוֹרָה אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. לְעוֹלָם, דְּרַבָּנָן הִיא. וחכמים

רבא אמר כו'. אמילתיה דר"ש קאי לשנויי דר"ש אדר"ש: **אידי ואידי לאחר חצות**. ואפילו מת לאחר חצות קודם ששחטו עליו אית ליה לר"ש לא יביא את פסחו דרחמנא דחייה בדדריש ואזיל שלמים קרבנו כל קרבנותיו לא יביא אלא כשהוא שלם ודקתני אונן טובל ואוכל פסחו לערב כשמת לאחר ששחטו וזרקו עליו: **מאי דהוה הוה**. הרי נפטר ואמאי דחייא אכילתו אנינות לילה דרבנן טפי משאר קדשים בשלמא לאביי דמוקי לה בקודם ששחטו וזרקו עליו ובלאחר חצות חובת פסח חלה עליו להביא ואי לא שרית ליה לאוכלו לא מייתי הילכך לא העמידו דברידם אלא לרבא אמאי לא העמידו הא כבר שחט וזרק: ה"ג **א"ל רבינא אכילת פסחים מעכבא מדרבה בר רב הונא**. ולקמן מייתינן לה: **א"ל רבא לרב אדא ציית מאי דאמר לך רבך**. רבינא שמע לו שיפה השיבך על שאילתך ובמסכת שבועות כי האי סוגיא דרבה ורבינא ורב אדא בפ' ידיעות הטומאה (דף יח.): **יום שמועה**. ששמע שמת לו מת ובשמועה קרובה שתוך ל' עסקינן: **כיום קבורה למצות שבעה ושלשים**. מיום שמועה מתחיל למנות ז' לרחיצה ונעילת הסנדל ול' לגידוך: **ולאכילת פסחים**. הוי יום שמועה כיום ליקוט עצמות דקיימא לן בפסחים בפרק האשה (דף צב.) השומע על מתו והמלקט עצמות טובל ואוכל בקדשים לערב והוינן בה מלקט עצמות הזאה שלישי וז' בעי ומשנינן אימא שליקטו [לו] אחרים עצמות דאמרינן במו"ק (דף ח.) המלקט עצמות אביו ואמו הרי זה מתאבל עליהם כל היום ואשמועינן בפסחים דלערב מותר בקדשים והכא אשמועינן יום שמועה לענין אכילת פסחים לא כיום קבורה הוא דאילו יום קבורה לא אכיל פסחו לערב ואפילו מת באתמול בי"ג אלא כיום ליקוט עצמות הוי ומותר בכל הקדשים והא דנקט פסחים משום דיום קבורה נקט ליה למימר דביום קבורה אפילו פסח נמי לא: **אחד זה ואחד זה**. על כרחך איום קבורה ויום ליקוט קאי וקשיא רישא לסיפא כדלקמן דאי איום שמועה ויום ליקוט לא שייך למיתני אחד זה ואחד זה דכיון דמינייהו סליק זה וזה מיבעי ליה: **טובל ואוכל**. בקדשים לערב וכ"ש פסחו: **כיום ליקוט עצמות**. משמע ולא כיום קבורה דאילו יום קבורה לא אכיל פסחו לערב: **תנאי היא**. דפליגי בליל יום קבורה שאינה יום מיתה דאיכא למ"ד תפיס לילו מדרבנן וסבר אכילת פסחים לא מעכבא הילכך אפילו פסח לא אכיל ולקמן מייתי לה: **רבה בר רב הונא** אמר כאן ששמע שמועה או שלקטו לו עצמות או שקבר מתו בי"ד סמוך לשקיעת החמה וכאן לאחר שקיעת החמה. סיפא דקתני בכולהו אוכל קדשים וכ"ש פסחו כשבא עליו אחד מאלו לפני שקיעת החמה דה"ל לערב ליל יום קבורה וליל יום שמועה וליל (פסחים) ביום ליקוט עצמות וסבר יום קבורה לא תפיס לילו אפילו מדרבנן וכ"ש יום שמועה וליקוט עצמות והא דתני רישא ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות דאילו יום קבורה לא אכל כשאירע לו אחד מאלו לאחר שקיעת החמה דה"ל לילה זה יום קבורה עצמו ולא ליל יום קבורה אע"ג דאף הוא מדרבנן החמירו ביום קבורה עצמו יותר מיום שמועה וליקוט לאוסרו בפסח אבל ביום ליקוט לא אסרוהו בפסח אלא בשאר קדשים הצריכוהו להמתין עד ערב וה"ק לאכילת פסחים הוי יום שמועה כיום ליקוט ואוכל פסחו ואפי' שמע או ליקט אחר שקיעה דה"ל יום שמועה עצמו ויום ליקוט עצמות ואפילו הכי שרי מה שאין כן ביום קבורה עצמו דאילו מת לו מת בי"ג וקברו אותו עמנים לאחר שקיעה די"ד אסור לאכול בפסח ואע"ג דחלה עליו שמחת הרגל ואינו נוהג אבילות ברגל ה"מ אבילות דמדרבנן היא וכתיב ושמחת בחגך אבל אנינות ליאסר בקדשים חלה עליו ואחד זה ואחד זה היכא דאבו עליו מבעוד יום אוכל בקדשים לערב דלילו לא תפיס ומיהו ביום אסור בשאר קדשים אפי' יום שמועה וליקוט עצמות בר מפסח כדמפרש טעמא ואזיל: **מאי דהוה הוה**. ומה לי פסח ומה לי שאר קדשים הא אמרת קדשים אסור ביום ליקוט לבו ביום כדקתני לערב ובפסח אמאי שרית ליה: **אכילת פסחים מעכבת**. לא העמידו דבריהם במקום כרת ומיהו ביום קבורה העמידו דבריהם משום דרובא קברי ביום מיתה ואתי למישרי יום מיתה עצמו ויש מקומות שהעמידו דבריהם במקום כרת כדאמרינן בפסחים בהאשה (דף צב.): **ומאי תנאי**. דפליגי ביום קבורה למיתפס לילו מדרבנן דקאמר רב חסדא לעיל תנאי היא: **עד מתי מתאונן**. ליאסר בקדשים: **כל היום**. קס"ד בלא לילו: **כל זמן שלא נקבר**. קא ס"ד לקולא פליג ואמר דכל היום לא מיתסר דמשקברו הותר מיד: **אי נימא ביום מיתה**. שקברו ביום שמת: **מי איכא דליתיה כו'**. הא בין לר"ש בין לרבי דפליגי עליה דר' יהודה באנינות לילה דיום מיתה מודו מדברי סופרים מיהא אסור: **אחריתה כיום מר**. אחריתה של זונה ביום מר שמתאבל ומימר על מתו לפי שסופו למות עליה ויתאבלו עליהן אלמא מרירות יום שלם הוא: **איום קבורה**. שמת אתמול וקברו היום ואבתי לא אסיקנא מילתיה לתנאי דרב חסדא עד סיפא דתרצה ר' ירמיה: **הא מני**. בין לרבי בין לרבנן מותר: **כל אותו היום**. של קבורה ולילו: **רבי אומר כל זמן שלא נקבר**. אבל קברו אישתרי ליה בלילה ומיהו ביום ליכא למימר דשרי ליה רבי דאפילו יום דליקוט עצמות אסור כל היום כדאמרת טובל ואוכל לערב: **והתניא כו'**. אלמא רבי לחומרא אמרה וכיון דליכא לפרושי פלוגתא דרבנן לאבול בעודו מוטל לפניו וע"כ בליל יום קבורה פליגי דקאמר רבי אפי' קברו לסוף ז' ימים מתאונן עליו ליל יום קבורה וחכ"א אינו מתאונן עליו ביום קבורה אלא יום עצמו אבל לא לילו והיינו תנאי דרב חסדא: **מדקא"ר יום קבורה**. דאיהו גופיה דרבנן תפיס לילו מדרבנן מכלל דיום מיתה דאורייתא: **תפיס לילו דאורייתא**. דקא סלקא דעתך לא עשו חכמים חיזוק לדבריהם שעיקרו מדבריהם יותר משעשתה תורה לדבריה: **הן היום**. הן משמע דאלו הקרבנות חלוקין משאר קרבנות שעליהן שמעת לאוכלן באנינות לילה מפני שכולנו אוננין ואין כהן לאוכלן אבל לדורות שיש בהנים לאוכלן בין ביום ובין בלילה אסור: **לעולם דרבנן היא**. אפילו אנינות לילה דיום מיתה ואפילו הכי יום קבורה דאיהו גופיה מדרבנן לילו נמי לרבי אסור מדרבנן:

וחכמים

וַחֲכָמִים עָשׂוּ חִיזּוּק לִדְבְרֵיהֶם יוֹתֵר מִשֶּׁל תּוֹרָה. תָּנוּ רַבָּנָן, 'כִּי כֵן צִוִּיתִי', 'כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי', 'כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה''. 'כִּי כֵן צִוִּיתִי', בַּאֲנִינוּת יֹאכְלוּהָ. 'כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי', בְּשָׁעַת מַעֲשֶׂה, אָמַר לָהֶן. 'כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה'', לֹא מֵאֵלַי אֲנִי אוֹמֵר. וּרְמִינְהִי, מִפְּנֵי אֲנִינוּת נִשְׂרְפָה, לְכָךְ נֶאֱמַר 'כָּאֵלֶּה'. אָמַר שְׁמוּאֵל, לֹא קַשְׁיָא. הָא רַבִּי יְהוּדָה, הָא רַבִּי נְחֶמְיָה. דְּתַנְיָא, מִפְּנֵי אֲנִינוּת שְׂרָפוּהָ, לְכָךְ נֶאֱמַר 'כָּאֵלֶּה'. דִּבְרֵי רַבִּי נְחֶמְיָה. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים, מִפְּנֵי טוּמְאָה נִשְׂרְפָה, שֶׁאִם אַתָּה אוֹמֵר, מִפְּנֵי אֲנִינוּת נִשְׂרְפָה, הָיוּ לִשְׁלָשְׁתָּן, שֶׁיִּשָּׂרְפוּ. דָּבָר אַחֵר, הָיוּ רָאוּי לְאוֹכְלָן לָעֶרֶב. דָּבָר אַחֵר, וַהֲלֹא פִּנְחָס הָיָה עִמָּהֶן. רָבָא אָמַר, אִידִי וְאִידִי, רַבִּי נְחֶמְיָה. וְלֹא קַשְׁיָא, כָּאן בְּקָדְשֵׁי שָׁעָה, כָּאן בְּקָדְשֵׁי דוֹרוֹת. רַבִּי נְחֶמְיָה, הֵיכִי מְתָרֵיץ לְהוּ לְהָנֵי קְרָאֵי. רַבִּי נְחֶמְיָה, מְתָרֵיץ לְהוּ הָכִי. 'מַדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם', אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, שֶׁמָּא נִכְנַס דָּמָהּ לִפְנֵי וְלִפְנִים. אָמַר לוֹ, 'הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ'. שֶׁמָּא חוּץ לְמְחִיצָתָהּ, יָצָאת. אָמַר לוֹ, בַּקֹּדֶשׁ הָיְתָה. וְדִלְמָא, בַּאֲנִינוּת אַקְרִיבְתּוּהָ, וּפְסַלְתּוּהָ. אֲנִי הִקְרַבְתִּי. וְאָמַר לוֹ, 'הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ', וּבַקֹּדֶשׁ הָיְתָה. 'אָכוֹל תֹּאכְלוּ אוֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי', בַּאֲנִינוּת יֹאכְלוּהָ. אָמַר לוֹ, 'וַתִּקְרֶאנָה אוֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאת הַיּוֹם, הֲיִיטַב בְּעֵינֵי ה''. שֶׁמָּא לֹא שָׁמַעְתָּ אֶלָּא בְּקָדְשֵׁי שָׁעָה, דְּאִי בְּקָדְשֵׁי דוֹרוֹת, קַל וָחוֹמֶר מִמַּעֲשֵׂר הַקֶּל. וּמַה מַּעֲשֵׂר הַקֶּל, אָמְרָה תּוֹרָה 'לֹא אֲכַלְתִּי בְאוֹנִי מִמֶּנּוּ'. בְּקָדְשֵׁי דוֹרוֹת, לֹא כָּל שֶׁכֵּן. מִיָּד 'וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו', הוֹדָה וְלֹא בוֹשׁ מֹשֶׁה לוֹמַר 'לֹא שָׁמַעְתִּי', אֶלָּא אָמַר 'שָׁמַעְתִּי וְשָׁכַחְתִּי'. וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, הֵיכִי מְתָרְצִי לְהוּ. הָכִי מְתָרְצִי לְהוּ, 'מַדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם [הַקֹּדֶשׁ]', שֶׁמָּא נִכְנַס דָּמָהּ לִפְנֵי וְלִפְנִים. אָמַר לוֹ, 'הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ (אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה)'. שֶׁמָּא חוּץ לְמְחִיצָתָהּ, יָצָאת. אָמַר לוֹ, הֵן בַּקֹּדֶשׁ הָיְתָה. וְדִילְמָא, בַּאֲנִינוּת אַקְרִיבְתּוּהָ, וּפְסַלְתּוּהָ. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה, הֵן הִקְרִיבוּהָ, דְּפָסְלָה בְּהוּ אֲנִינוּת. אֲנִי הִקְרַבְתִּיהָ. וְדִילְמָא, אַגַּב מְרָרֵיכוּ, פְּשָׁעוּתוּ בָּהּ וְאִיטַּמְאוּ. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה, כָּךְ אֲנִי בְּעֵינֶיךָ, שֶׁאֲנִי מְבַזֶּה קָדְשֵׁי שָׁמַיִם, 'וַתִּקְרֶאנָה אוֹתִי כָּאֵלֶּה', וַאֲפִילּוּ אֵלֶּה וְכָאֵלֶּה, אֵין אֲנִי מְבַזֶּה קָדְשֵׁי שָׁמַיִם. אָמַר לוֹ, וְאִי הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ, וּבַקֹּדֶשׁ הָיְתָה, 'אָכוֹל תֹּאכְלוּ אוֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי', בַּאֲנִינוּת יֹאכְלוּהָ. אָמַר לוֹ, שֶׁמָּא לֹא שָׁמַעְתָּ אֶלָּא בַּלַּיְלָה. דְּאִי בַּיּוֹם, קַל וָחוֹמֶר מִמַּעֲשֵׂר הַקֶּל. וּמַה מַּעֲשֵׂר הַקֶּל, אָמְרָה תּוֹרָה 'לֹא אֲכַלְתִּי בְאוֹנִי מִמֶּנּוּ'. קוֹדֶשׁ חָמוּר, לֹא כָּל שֶׁכֵּן. מִיָּד 'וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב

וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר. ממה שעשתה תורה לדבריה: **כי כן צויתי.** במנחות שמיני כתיב קחו את המנחה וגו': **באנינות.** דנדב ואביהוא: **כאשר צויתי.** בחטאת דראש חדש שנשרפה כתיב הן לא הובא את דמה וגו': **בשעת מעשה.** כשאירע להם אנינותם אמר להם שלא ימנעו מאכילת קדשים היום ששמע מפי הגבורה שחלוק אנינות היום בקדשים משאר ימים וכשראה שנשרפה אמר להם אבול תאכלו אותה היה להם לאוכלה כאשר צויתי אתכם בשעת מעשה: **כאשר צוה ה'.** באבילת חוה ושוק של צבור שקרבו בו ביום נאמר: **ולא מאליי אני אומר.** לאוכלם באנינות: **מפני אנינות נשרפה.** לכך נאמר ותקראנה אותי כאלה ומצינו שהודה לו משה כדכתיב וייטב בעיניו ואם מפי הגבורה שמע היתר אנינות לבו ביום למה הודה: **מפני אנינות נשרפה.** שלא הותרה להם אנינות לבו ביום ולית ליה לרבי נחמיה הך דרשא דבאנינות יאכלוה אלא הכי קאמר לו כי כן צויתי שאף מנחת צבור זו שלא מצינו מנחה קריבה לצבור כיוצא בה נאכלת ועל האנינות לא הוזכר למשה לדרוש ק"ו ממעשר ובשהזכירו אהרן הודה לו: **מפני טומאה נשרפה.** שנגעה בה טומאה בחטאת של שעיר ראש חדש שקרבה (להם) בו ביום שהוקם המשכן בראש חדש ניסן והוא היה שמיני למלואים ושלשה שעירים קרבו בו ביום שעיר נחשון ושעיר ראש חדש ושעיר שבא לשעה כדכתיב (ויקרא ט) קחו שעיר עזים לחטאת ושל ראש חדש נשרפה כדאמרינן לקמן: **היה להם לשלשתן.** דשלשה שעירים קרבו להם כדלקמן: **היה להם לאוכלם לערב.** לר' יהודה אע"ג דאמר אנינות לילה דאורייתא מודה הוא דלאותו היום הותרה להן אנינות לילה וכל שכן לר"ש דאף לדורות אינו אלא מדברי סופרים ולקמן מפרש טעם דרבי נחמיה: **והלא פינחס היה עמהן.** שלא היה אונן ולקמן פריך שפיר קאמרי ליה: **אידי ואידי רבי נחמיה.** ואית ליה לרבי נחמיה דהותרה אנינות במנחה דכתיב כי כן צויתי ואפי' הכי בשעיר של ראש חודש הודה לדברי אהרן ולא קשיא מנחה קדשי שעה היא והוראת שעה היתה בה שתאכל לאוננין אבל שעיר של ראש חדש קדשי דורות הן ומשה כשקצף טעה כסבור ביון ששמעתי היתר אנינות במנחה הוא הדין לחטאת ואמר לו אהרן שמא דוקא קדשי שעה שמעת והודה לו: **רבי נחמיה.** דאמר מפני אנינות נשרפה היכי מתרץ להני קראי דאותה פרשה מאי אמר משה ומאי אהדריה לענין אנינות ומה היה הקצפון ומה היא הודאה: **ורבנן.** רבי יהודה ורבי שמעון היכי מתרצי להו לענין טומאה: **שמא נכנס דמו לפנים.** מתשובתו אתה למד שכך אמר להם מתחילה מדקאמר הן לא הובא וגו' פנימה: **אמר לו.** אהרן למשה: **משה הן הקריבו.** בתמיה וכי בניי שהם הדיוטים שמשו היום והלא עלי הטלת כל העבודה כדכתיב (שם) קרב אל המזבח ועשה וגו' ואני כהן גדול אני ומקריב אונן: **באשר צויתי.** במנחה: **קדשי שעה.** כגון מנחה שחובת שעה היתה ואינה נוהגת לדורות: **מרירי כו.** צעריכם: **שאני מבזה קדשי שמים.** להסיח דעתי מהם אפי' אלה וכאלה אבלות אירעוני אין אני מבזה כו' והיינו דכתיב כאלה ולא כתיב אלה:

וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה. אין פירושו יותר משל תורה דעלמא אלא כלומר חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר ממה שעשתה תורה לדבריה: **ורמינהו** מפני אנינות נשרפה. לכך נאמר כאלה פי' בקונטרס שהודה לו משה כדכתיב וייטב בעיניו ואם מפי הגבורה שמה היתר אנינות לבו ביום למה הודה ומשני שמואל דהודיא כרבי נחמיה דאמר מפני אנינות נשרפה ולית ליה לרבי נחמיה דרשא דבאנינות יאכלוה אלא הכי קאמר שאף מנחת צבור זו שלא מצינו קרבה לצבור כיוצא בה נאכלת ועל האנינות לא הזכר לו למשה לדרוש קל וחומר ממעשר וכשהזכירו אהרן הודה לו כך פירש בקונטרס ולא מיסתבר ליה לשמואל לשנויי כדרבא אידי ואידי רבי נחמיה כאן בקדשי שעה כאן בקדשי דורות ששמע משה היתר אנינות במנחה שהיא קדשי שעה והיה סבור כמו כן בחטאת דראש חדש שהיא קדשי דורות דאין סברא שיהא משה טועה בין קדשי שעה לקדשי דורות וקשה לשמואל מאי הוה משני רבי נחמיה מקושיא דר' יהודה אם אתה אומר מפני אנינות נשרפה היה לשלשתן שישרפו ועוד משמע לקמן דיש חילוק לרבי נחמיה בין קדשי שעה לקדשי דורות דקאמר אלא לר' נחמיה מאי היום חובת היום היינו דורות ונראה לפרש דסלקא דעתך כאשר צויתי דכתיב בשעיר דראש חדש לא בעי למימר כאשר צויתי במנחה תעשו את החטאת אלא כאשר אני מצוה עכשיו תאכלו באנינות והיה סבור משה דכמו שהותר קדשי דורות אנינות לילה הוא הדין ביום ובין יום ללילה היה טועה לכך פריך ורמינהו מפני אנינות נשרפה ואם היתה אנינות לילה מותרת אמאי נשרפה היה להם לאכול בלילה ומשני הא רבי נחמיה הא ר' יהודה: (הג"ה) ההיא דלעיל דהותר אנינות לילה בכל הקדשים לר' יהודה והא דנשרפה שעיר החדש מפני טומאה אבל רבי נחמיה סבר אף לילה נאסר בקדשי דורות בשעיר החדש ולא הותרה אנינות אלא בקדשי שעה אבל משה אמר כאשר צויתי חטאת החדש לאכול באנינות דהיה סבור שהתיר לו בכל הקדשים (הג"ה) והא דלא משני כולה רבי נחמיה היא כאן בקדשי שעה כאן בקדשי דורות היינו משום דכאשר צויתי בחטאת כתיב דהוי בקדשי דורות ורבא סבירא ליה כאשר צויתי אמנחה קאי ולא אחטאת וה"ק כאשר צויתי במנחה מפי הגבורה כך אני מצוה מעצמי בחטאת והשתא ניחא דלשמואל לא קשיא ליה היה לשלשתן שישרפו דיש חילוק לרבי נחמיה בין קדשי שעה לקדשי דורות:

ומה מעשר הקל כו'. תימה מה למעשר שכן טעון כסף צורה דכה"ג פריך בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף יז):

דאי ביום קל וחומר ממעשר. תימה בלילה נמי נימא קל וחומר דהא רבי יהודה איתי ליה אנינות לילה דאורייתא לדורות:

בשלמא לרבי נחמיה היינו דכתיב הן היום הקריבו. כלומר קרבן זה לחובת היום קרב וקדשי דורות הוא ואבלתי חטאת היום בתמיה לא שמעת אלא בשל שעה אלא לרבנן דאמרי שמא לא שמעת אלא בלילה קאמר ליה מאי היא דקאמר ליה הן היום הקריבו הכי קאמר ליה אמרת לי דילמא באנינות אקריבתיה וכי הן בניי הדיוטות היום הקריבו שום קרבן אני הקרבתי אותם זו היא גירסת הקונט' ופירושו והשתא לפי זה למ"ד מפני אנינות נשרפה הוי הן היום בניחותא ולמ"ד מפני טומאה הוי בתמיה וקשה דלעיל ברישׂ פ"ב (דף טז.) משמע איפכא ונראה דגרסינן נמי בהך פירכא בתרייתא בשלמא לרבנן היינו דכתיב הן היום כמו בקמייתא ובתרוייהו פריך לר' נחמיה מדכתיב היום כדמפרש בקונט' בקמייתא ומשני הכי קאמר וכי הן הקריבו אני הקרבתי כל הקרבנות שקרבו היום:

ההוא בברכה הוא דכתיב. שברכו הקב"ה שיהיה כהן ומיד היה יכול להיות כהן אלא שתחילה צריך להלבישו ולמושחו ולחנכו בחביתין כדין הדיוטות המתחנכים בחביתין כדאמרינן בסוף התכלת (מנחות דף נא:) אבל שמא לא נתרצו לו כל ישראל באותה שעה מפני שהרג נשיא שבט עד ששם שלום בין השבטים בימי יהושע ואז נתרצו לו ולהלבישוהו [ומשחוהו] וחנכוהו בחביתין: **ואידך** נמי הכתיב וישמע פנחס הכהן ההוא לייחס זרעו אחריו. פי' מימי משה נתכהן וכששם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס זרעו במעלות כהונה להיותם כהנים גדולים שכן מצינו בדברי הימים (א' ה') שלא היו כהנים גדולים אלא מפנחס ובספרי מפיק ליה מאת בריתי שלום שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון ושלש מאות בבית שני וכולם נמנו בספרי:

אהרן

וַיִּיטַב בְּעֵינָיו, לֹא בּוֹשׁ מֹשֶׁה לוֹמַר ׳לֹא שָׁמַעְתִּי׳, אֶלָּא ׳שָׁמַעְתִּי וְשָׁכַחְתִּי׳. אִיבָּעֵי לְהוּ לְשַׁהוּיֵיהּ, וּלְמֵיכְלָא בְּאוֹרְתָא. טוּמְאָה בְּאוֹנֶס, בָּאֲתָה. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי נְחֶמְיָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳הַיּוֹם׳. אֶלָּא לְרַבִּי נְחֶמְיָה, מַאי ׳הַיּוֹם׳. חוֹבַת הַיּוֹם. בִּשְׁלָמָא לְרַבִּי נְחֶמְיָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב ׳הֵן הַיּוֹם׳. אֶלָּא לְרַבָּנַן, מַאי ׳הֵן הַיּוֹם׳. הָכִי קָאָמַר, הֵן הִקְרִיבוּ, אֲנִי הִקְרַבְתִּי. אָמַר מַר, הָיוּ לִשְׁלָשְׁתָּן שֶׁיִּשְׂרְפוּ. מַאי שְׁלָשְׁתָּן, דְּתַנְיָא, ׳וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ דָּרוֹשׁ דָּרוֹשׁ מֹשֶׁה׳. ׳שְׂעִיר׳, זֶה שְׂעִיר נַחְשׁוֹן. ׳חַטָּאת׳, זוֹ חַטַּאת שְׁמִינִי. ׳דָּרֹשׁ מֹשֶׁה׳ זֶה שָׂעִיר שֶׁל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. יָכוֹל, שְׁלָשְׁתָּן נִשְׂרְפוּ, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳וְהִנֵּה שׂוֹרָף׳, אֶחָד נִשְׂרָף, וְלֹא שְׁלָשְׁתָּן נִשְׂרְפוּ. ׳דָּרֹשׁ דָּרַשׁ׳, שְׁתֵּי דְּרִישׁוֹת לָמָּה. אָמַר לְהוּ, מִפְּנֵי מָה חַטָּאת זוֹ נִשְׂרְפָה, וְאֵלּוּ מוּנָּחוֹת. וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ, כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר ׳וְאוֹתָהּ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה׳, הֲוֵי אוֹמֵר זֶה שָׂעִיר שֶׁל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. שַׁפִּיר קָאָמְרִי לֵיהּ. רַבִּי נְחֶמְיָה לְטַעֲמֵיהּ, דְּאָמַר, קָדְשֵׁי שָׁעָה, לֹא פָּסְלָה בְּהוּ אֲנִינוּת. אָמַר מַר, הָיָה לוֹ לְאָכְלָהּ לָעֶרֶב, שַׁפִּיר קָאָמְרִי לֵיהּ. קָסָבַר, אֲנִינוּת לַיְלָה דְּאוֹרַיְיתָא. דָּבָר אַחֵר, וַהֲלֹא פִּינְחָס הָיָה עִמָּהֶן. שַׁפִּיר קָאָמְרִי לֵיהּ. סָבַר לָהּ כְּרַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, לֹא נִתְכַּהֲנוּ פִּינְחָס עַד שֶׁהֲרָגוּ לְזִמְרִי, דִּכְתִיב ׳וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהוּנַּת עוֹלָם׳. רַב אָשֵׁי אָמַר, עַד שֶׁשָּׁם שָׁלוֹם בֵּין הַשְּׁבָטִים, שֶׁנֶּאֱמַר ׳וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וְגוֹ׳. וְאִידָךְ נַמִּי, וְהָכְתִיב ׳וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׳. כִּי כְּתִיב הַהוּא, בִּבְרָכָה הוּא דִּכְתִיב. וְאִידָךְ נַמִּי, הָא כְּתִיב ׳וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן׳. הַהוּא, לְיַחֵס זַרְעוֹ אַחֲרָיו. אָמַר רַב, מֹשֶׁה רַבֵּינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל וְחוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי שָׁמַיִם הָיָה, שֶׁנֶּאֱמַר ׳מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה הָיָה לְמָנָה׳. מֵיתִיבִי, וַהֲלֹא פִּינְחָס הָיָה עִמָּהֶן. וְאִם אִיתָא, לֵימָא ׳וַהֲלֹא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָיָה עִמָּהֶן׳. דִּילְמָא, שָׁאנֵי מֹשֶׁה, דְּטָרִיד בִּשְׁכִינָה. דְּאָמַר מַר, מֹשֶׁה בְּהַשְׁכָּמָה עָלָה, וּבְהַשְׁכָּמָה יָרַד. מֵיתִיבִי, ׳לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים וּמִן הַקֹּדֶשׁ יֹאכַל׳, אִם נֶאֶמְרוּ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, לָמָּה נֶאֶמְרוּ קָדָשִׁים קַלִּים. וְאִם נֶאֶמְרוּ קָדָשִׁים קַלִּים, לָמָּה נֶאֶמְרוּ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. אִילּוּ לֹא נֶאֶמְרוּ קָדָשִׁים קַלִּים, הָיִיתִי אוֹמֵר, קָדְשֵׁי קָדָשִׁים הוּא דְּאוֹכֵל, שֶׁהֲרֵי הוּתְּרוּ לָזָר וְלָהֶן, קָדָשִׁים קַלִּים לֹא יֹאכַל. וְאִילּוּ לֹא נֶאֶמְרוּ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, הָיִיתִי אוֹמֵר, בְּקָדָשִׁים קַלִּים יְהֵא אוֹכֵל, שֶׁהֵן קַלִּים. בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, לֹא יְהֵא אוֹכֵל. לְכָךְ נֶאֶמְרוּ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, וּלְכָךְ נֶאֶמְרוּ קָדָשִׁים קַלִּים. קָתָנֵי מֵיהָא, ׳שֶׁהֲרֵי הוּתְּרוּ לָזָר וְלָהֶן׳, לָאו מֹשֶׁה. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת, לֹא. בַּבָּמָה לָזָר, וּכְדִכְתִיב הָאוֹמֵר, יֵשׁ מִנְחָה בַּבָּמָה. מֵיתִיבִי, מִרְיָם, מִי הִסְגִּירָהּ. אִם תֹּאמַר, מֹשֶׁה הִסְגִּירָהּ. מֹשֶׁה, זָר הוּא.

ואין

טומאה באונס. שרצו להשהותה עד הלילה ולאוכלן כולן יחד ונטמאת באונס: **בשלמא לרבנן.** דאמרי אחד קדשי שעה ואחד קדשי דורות לילה הותר להן ולא יום עד הלילה היו רוצין להשהותה היינו דכתיב ואבלתי חטאת היום אני אונן ואוכל היום חטאת שמא לא שמעת אלא בלילה: **אלא לרבי נחמיה.** דאמר מה שהותר להם הותר אפי' ביום כגון קדשי שעה ומה שנאסר נאסר אף בלילה: **מאי ואבלתי חטאת היום.** בלילה נמי קדשי דורות הוו אסירי דהאמר מפני אנינות נשרפה ולא המתינו עד הערב ויאכלוה אלמא קסבר אנינות לילה דאורייתא והכי אמר לקמן: **מאי היום חובת היום.** כלומר קדשי דורות שהן חובת היום של ר"ח אתה אומר לי לאבול אונן והיינו חטאת היום חטאת הקבוע ליום: **בשלמא לרבי נחמיה היינו דכתיב** הן היום הקריבו. כלומר קרבן זה לחובת היום קרב וקדשי דורות הוא ואני אוכלן אונן בתמיה שמא לא שמעת אלא בשל שעה: **אלא לרבנן.** דאמרי שמא לא שמעת אלא בלילה קאמר ליה מאי היא דקאמר ליה הן היום הקריבו: **הכי קאמר** ליה. אמרת דילמא באנינות אקריבתיה וכי הן בניי הדיוטות היום הקריבו שום קרבן אני הקרבתי את הכל: **שעיר נחשון.** שאותו היום היה ראשון להקרבת נשיאים דתניא בסדר עולם בכ"ג באדר התחילו המלואים וכל שבעת הימים היה משה מעמיד המשכן ומקריב את קרבנותיו בכל בקר ובקר ופרקו ובשמיני העמידו ולא פירקו והוא ראש חדש ניסן ואותו היום נטל עשר עטרות וכו': **חטאת שמיני.** שבא חובה לשעה דכתיב קחו שעיר עזים לחטאת: **שתי דרישות.** דרישה לנשרפות דרישה למונחות למה מונחות להמתין לערב ולא נאכלו ביום: **ואיני יודע איזו היא.** תנא דמתניתא הוא דקמהדר למילתיה: **הוי אומר זה שעיר ר"ח.** שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בשבועות (דף ב.): **שפיר קא"ל.** לעיל קאי דאמרן לר' נחמיה היה להן לשלשתן שישרפו: **קסבר לילה דאורייתא.** ומהכא נ"ל דמותקראנה אותי כאלה יליף מפני אנינות נשרפה ומדלא אכלוה לערב נפקא ליה אנינות לילה דאורייתא ור' יהודה לדורות אית ליה אנינות לילה דאורייתא אבל לאותו היום הותרה דדריש היום אני היום אסור ולילה מותר כו': **ברית כהונת עולם.** תחת אשר קנא אלמא מכאן ואילך הוא: **שם שלום בין השבטים.** בימי יהושע בשבט בני גד ובני ראובן שבנו את המזבח בעבר הירדן ובקשו שאר שבטים לעלות עליהם לצבא ושלחו את פנחס לדבר עמהם: **וישמע פינחס הכהן.** בכל מקום אתה מוצא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן אין כהונה כתובה אלא באלעזר וכאן כתובה בפנחס: **ההוא.** קרא התם בברכה כתיב בשרו שלא תפסוק כהונה מזרעו אבל עדיין לא נתכהן: **לייחס זרעו אחריו.** [מימי משה נתכהן וכששם שלום נתייחס ליקרא כהן ולייחס זרעו במעלות כהונה להיותם כהנים גדולים שלא היו כהנים גדולים אלא מפנחס]: **למשה היה למנה.** לשון חלוקה בכהנים: **טריד בשכינה.** ולא היה עסוק באכילת קדשים שהדבור טורדו להיות תמיד בהר מבקר ועד ערב: **בהשכמה עלה.** להר בימי מתן תורה כשהיה עולה ויורד לקדש את העם ולהשיב את דברי העם אל ה' בפרק רבי עקיבא במסכת שבת (דף פו.) אלמא טרוד היה: **לחם אלהיו וגו'.** בבעל מום כתיב להתירו בקדשים: **שהרי הותרו לזר ולהן.** קא ס"ד הותר לזר במשה קאמר שאכל חזה ושוק של איל המילואים וקדשי קדשים היה כדכתיב ביה בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלו אותו ולא נאכל אלא ליום ולילה דכתיב ואם יותר וגו': **בקדשים קלים.** בחזה ושוק של שלמי יחיד לא יחלוק עם אחיו שלא מצינו זר ופסול חולק בהן: **לאו משה.** דהא לאו זר אוכל בקדשים אלא במילואים: **לא בבמה קאמר.** דהותרו לזר וכדברי האומר בפרק אחרון (דף קיג.) יש מנחה בבמה קטנה ומנחה קדשי קדשים היא ואוכלין שיריה זרים שהיו עובדים בבמה קטנה שהזר עובד שם כדאמר בפרק בתרא אבל קדשים קלים לא יאכל בחזה ושוק של כהנים שהרי לא הותרו לזר דלא אשכחן זר חולק במורם משלמי יחיד דאילו במקדש נאכל לכהנים ובבמה קטנה לא היה חזה ושוק כדתניא בפרק בתרא חזה ושוק בבמה גדולה ואין חזה ושוק בבמה קטנה והאי דבעי למינקט כדברי האומר יש מנחה בבמה דאי אין מנחה בבמה אין לך עוד קדשי קדשים נאכלין בבמה דאילו חטאת ואשם בבמה לא קרבי דתנן מגילה (דף ט:) כל שאין נידר ונידב אין קרב בבמה אין לך נדר ונדבה בקדשי קדשים אלא עולה ומנחה:

ואין

ואין זר רואה את הנגעים. דכתיב (ויקרא יג) והובא אל אהרן וגו': **ואין קרוב רואה את הנגעים.** כדתניא בסנהדרין (דף לד:) כל ריב וכל נגע מה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים: **היתה אלישבע יתירה.** ביום שהוקם המשכן קאי בסדר עולם: **בנה סנן.** אלעזר: **בן בנה.** פנחס משוח מלחמה כדאשכחן במדין אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן לצבא והוא המדבר אל העם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם: **אחיה.** נחשון: **כתנאי.** אם משה כהן היה: **נאמר בו רושם.** סימן מה של חרון היה שם פעמים הכאה פעמים נזיפה פעמים קללה וגידוף כגון (שמואל א כ) ויחר אף שאול כתיב בתריה בן נעות המרדות ויחר אף אליהוא (איוב לב) לא רבים יחכמו (שם) ויחר אף יעקב ברחל התחת אלהים (בראשית ל) לשון נזיפה הוא: **הלא אהרן אחיך.** שהיה ראוי להיות לוי ידעתי כי דבר ידבר הוא ומשם זכה לכהונה: **לא נתכהן משה.** ולא פסקו לו כהונה מעולם: **ויש אומרים.** לא פסקה כהונה אלא מזרעו אבל הוא כל ימיו כהן היה ורב דאמר כיש אומרים: **בניו יקראו על שבט הלוי.** אבל הוא כהן: **וכי תימא לדורות הוא דכתיב.** לאחר זמן נכתב כשהיו מייחסים את הכהונה ואת הלויה ולהכי נקט בניו יקראו דלא הוה ליה למימר משה יקרא על שבט הלוי שהרי לא קיים ואין לו לומר אלא על המתייחסים: **סטרו.** הכהו על לחיו: **הסביר לו פנים.** והיינו ונצבת לקראתו לפי גדולתו הכון לקראתו: **העיז בו פניך.** היינו ונצבת לקראתו למלחמה ולדבר עזות: **ואילו לדידיה לא קאמר ליה.** וירדת אלי והשתחוית לי לאמר וגו' ואע"ג דמסקנא הכי הוה דכתיב (שמות יב) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו וגו': **וירץ לפני אחאב.** אחאב רוכב והוא רץ לפניו שהיה אחאב יחידי ולאו אורח ארעא: **מי אנכי.** דוד אמרה: **שאני שאול דאפי' בגויה לא קמא.** ומיהו הלום מלכות עולמית הוא וכשפסקו לו לשאול מלכות עולמית פסקו לו אבל הוא גרם לעצמו שתנטל הימנו: **כדרבי אלעזר.** דאמר אם הגיס בו' ויגבהו ואם אסורים בזקים גבהות לבם גורם להם להיות אסורים בזקים ילכדו בחבלי עוני: **כל זכר.** קמא במנחה כתיב בצו את אהרן: **אם לאכילה.** להתירו לאכול מחלק חבירו אם יזמנוהו עמהם אבל הוא לא יחלוק: לחלוקה. ליטול חלק באחד הכשרים: **כל זכר.** תניינא בחטאת כתיב והשלישי באשם וברייתות הללו בת"כ במדרש המקראות: **כלפי לייא.** בעל מום עובר משמע להתירו טפי מבעל מום קבוע: **לא תיפוק.** ואיצטריך קרא למידרשיה הכי מהו דתימא קרא קמא קבוע הוא דאכשר דרחמנא חס עליה משום דלית ליה היתירא למחר וליומא אחרינא אבל עובר דאית ליה היתירא למחרת: (אימא מנין, תלמוד לומר 'כל זכר'. בלפי לייא. אמר רב ששת, איפוך. רב אשי אמר, לעולם לא תיפוך. ואיצטריך, סלקא דעתך אמינא,

אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים. פלוגתא היא במסכת נגעים פ"ב (מ"ה) דתנן כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו ותנא ברייתא דהכא כרבי מאיר וטעמא דרבי מאיר כדמפרש באחד דיני ממונות מקיש ריבים לנגעים מה נגעים ביום אף ריבים ביום ומה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים ורבנן לא מקשי דסברי דיני ממונות בלילה:

אני מסגירה אני חולטה אני פוטרה. בספרי תניא אמר אהרן נמצאת מפסיד לאחותנו שאינו יכול להסגירה ולא לטמאה ולא לטהרה לפי דבריו למדנו שהיה אהרן דורש אין אדם רואה בנגעי קרובו ותימה במה היה מפסידה הא דאין אדם רואה את הנגעים כל שכן שהיתה טהורה:

בעל

וְאֵין זָר רוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים. וְאִם תֹּאמַר, אַהֲרֹן הִסְגִּירָהּ. אַהֲרֹן קָרוֹב הוּא, וְאֵין קָרוֹב רוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים. אֶלָּא, כְּבוֹד גָּדוֹל חָלַק לָהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמִרְיָם אוֹתָהּ שָׁעָה. אֲנִי כֹּהֵן, וַאֲנִי מַסְגִּירָהּ. אֲנִי חוֹלְטָהּ, וַאֲנִי פּוֹטְרָהּ. קָתָנֵי מִיהַת, מֹשֶׁה זָר וְאֵין זָר רוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים. אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, שָׁאנִי מַרְאוֹת נְגָעִים, דְּ'אַהֲרֹן וּבָנָיו' כְּתִיבִין בַּפָּרָשָׁה. מֵיתִיבִי, חָמֵשׁ שְׁמָחוֹת הָיְתָה אֱלִישֶׁבַע יְתֵירָה עַל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. יְבָמָה, מֶלֶךְ. אִישָׁהּ, כֹּהֵן גָּדוֹל. בְּנָהּ, סְגָן. בֶּן בְּנָהּ, מְשׁוּחַ מִלְחָמָה. וְאָחִיהָ, נְשִׂיא שַׁבָּט. וַאֲבִילָה עַל שְׁנֵי בָּנֶיהָ. קָתָנֵי מִיהַת, יְבָמָה מֶלֶךְ. מֶלֶךְ אֵין, כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא. אֵימָא, אַף מֶלֶךְ. כִּתַּנָּאֵי, 'וַיִּחַר אַף ה' בְּמֹשֶׁה'. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר, כָּל חֲרוֹן אַף שֶׁבַּתּוֹרָה, נֶאֱמַר בּוֹ רוֹשֶׁם, וְזֶה לֹא נֶאֱמַר בּוֹ רוֹשֶׁם. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אוֹמֵר, אַף זֶה נֶאֱמַר בּוֹ רוֹשֶׁם, שֶׁנֶּאֱמַר 'הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי'. וַהֲלֹא כֹּהֵן הוּא. הָכִי קָאָמַר, אֲנִי אָמַרְתִּי, אַתָּה כֹּהֵן וְהוּא לֵוִי. עַכְשָׁיו, הוּא כֹּהֵן וְאַתָּה לֵוִי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, לֹא נִתְכַּהֵן מֹשֶׁה אֶלָּא שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים בִּלְבַד. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, לֹא פְּסָקָה כְּהוּנָּה אֶלָּא מִזַּרְעוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, בָּנָיו יִקָּרְאוּ עַל שֵׁבֶט הַלֵּוִי'. וְאוֹמֵר, 'מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו, וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ'. מַאי וְאוֹמֵר. וְכִי תֵּימָא, לְדוֹרוֹת הוּא דִּכְתִיב, וְאוֹמֵר 'מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו'. וְכָל חֲרוֹן אַף שֶׁבַּתּוֹרָה נֶאֱמַר בּוֹ רוֹשֶׁם, וְהָכְתִיב 'וַיֵּצֵא (מֹשֶׁה) מֵעִם פַּרְעֹה בָּחֳרִי אָף', וְלֹא אָמַר לֵיהּ וְלֹא מִידִי. אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, סְטָרוֹ וְיָצָא. וּמִי אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ הָכִי, וְהָכְתִיב 'וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל שְׂפַת הַיְאוֹר', וְאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, מֶלֶךְ הוּא, וְהַסְבִּיר לוֹ פָּנִים. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, רָשָׁע הוּא, וְהָעֵז פָּנֶיךָ בּוֹ. אֵיפוֹךְ. אָמַר רַבִּי יַנַּאי, לְעוֹלָם תְּהֵא אֵימַת מַלְכוּת עָלֶיךָ, דִּכְתִיב 'וְיָרְדוּ כָּל עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה אֵלַי'. וְאִילּוּ לְדִידֵיהּ, לֹא קָאָמַר לֵיהּ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מֵהָכָא 'וַיְהִי ה' הָיְתָה אֶל אֵלִיָּהוּ, וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב'. אָמַר עוּלָּא, בְּקֵשׁ מֹשֶׁה מַלְכוּת, וְלֹא נָתְנוּ לוֹ, דִּכְתִיב 'אַל תִּקְרַב הֲלֹם'. וְאֵין 'הֲלוֹם' אֶלָּא מַלְכוּת, שֶׁנֶּאֱמַר 'מִי אָנֹכִי ה' אֱלֹהִים [וגו'] כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד הֲלוֹם'. מֵתִיב רָבָא, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, יָבְמָה מֶלֶךְ. אָמַר רָבָא, לוֹ וּלְזַרְעוֹ קָאָמַר. וְכָל הֵיכָא דִּכְתִיב 'הֲלוֹם', לְדוֹרוֹת הוּא. וְהָא גַּבֵּי שָׁאוּל, דִּכְתִיב 'הֲבָא עוֹד הֲלֹם אִישׁ'. הוּא, אֵין. זַרְעוֹ, לֹא. אִיבָּעֵית אֵימָא, הָא הֲוָה אִישׁ בֹּשֶׁת. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, שָׁאנִי שָׁאוּל, דַּאֲפִילּוּ בְּגַוֵּיהּ לֹא קָאִים. כִּדְרַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, בְּשָׁעָה שֶׁפּוֹסְקִים גְּדוּלָּה לָאָדָם, פּוֹסְקִים לוֹ וּלְזַרְעוֹ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר 'לֹא יִגְרַע מִצַּדִּיק עֵינָיו, וְאֶת מְלָכִים לַכִּסֵּא וגו'. וְאִם הֵנִים דַּעְתּוֹ, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַשְׁפִּילוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאִם אֲסוּרִים בַּזִּקִים, יִלָּכְדוּן בְּחַבְלֵי עֹנִי': בַּעֲלֵי מוּמִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין כו': מְנָא הָנֵי מִילֵּי. דְּתָנוּ רַבָּנָן, 'כָּל זָכָר' לְרִבּוֹת בַּעֲלֵי מוּמִין. לְמַאי. אִי לַאֲכִילָה, הֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר 'לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים יֹאכֵל'. אֶלָּא, לַחֲלוּקָּה. תַּנְיָא אִידָךְ, 'כָּל זָכָר' לְרַבּוֹת בַּעֲלֵי מוּמִין. לְמַאי. אִי לַאֲכִילָה, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר. אִי לַחֲלוּקָּה, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר, שֶׁיְּכוֹל, אֵין לִי אֶלָּא תָּם וְנַעֲשָׂה בַּעַל מוּם. בַּעַל מוּם מֵעִיקָּרוֹ, מְנַיִן, תַּלְמוּד לוֹמַר 'כָּל זָכָר'. תַּנְיָא אִידָךְ, 'כָּל זָכָר' לְרַבּוֹת בַּעַל מוּם. לְמַאי. אִי לַאֲכִילָה, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר. וְאִי לַחֲלוּקָּה, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר. וְאִי לְבַעַל מוּם מֵעִיקָּרוֹ, הֲרֵי כְּבָר אָמוּר. שֶׁיְּכוֹל, אֵין לִי אֶלָּא בַּעַל מוּם קָבוּעַ. בַּעַל מוּם עוֹבֵר, מְנַיִן, תַּלְמוּד לוֹמַר 'כָּל זָכָר'. כְּלַפֵּי לַיְיא. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת, אֵיפוֹךְ. רַב אַשִׁי אָמַר, לְעוֹלָם לֹא תֵּיפוֹךְ. וְאִיצְטְרִיךְ, סָלְקָא דַּעְתָּךְ אָמִינָא,

בעל מום עובר מנין ת"ל כל זכר. תימה דלמא איצטריך לבעל מום מעיקרו חד לאכילה וחד לחלוקה דאי מחד ה"א דוקא אכילה ולא חלוקה כמו קטן דאוכל ואינו חולק וי"ל כיון דאשכחן תם ונעשה בעל מום דאין חילוק בין אכילה לחלוקה דבסתמא ה"ה לבעל מום מעיקרו וא"ת דהכא מייתרי ליה הנך תלתא כל זכר דכתיבי במנחה וחטאת ואשם משמע דילפי מהדדי וגבי טבול יום בדינא דר"א בר' שמעון מצריך תלת קראי למנחת ישראל וחטאת וחזה ושוק: **הרי** טמא בקרבנות ציבור דראוי לעבודה ואינו חולק. תימה דפריך מטמא בקרבנות ציבור שהיא בעיא לעיל והזה מצי למיפרך מכהן גדול אונן וראוי לעבודה דאינו חולק דפשיטא לן לעיל בריש פירקין כדתניא בהדיא: **מה** אם דחיתני מחטאת שכן הורע כחי אצל נשיי ועבדיי. תימה אמאי לא קאמר כדקאמר לעיל ומה אם דחיתני מחטאת שכשם שיפה כחי כך יפה כחך תדיחני מחזה ושוק שכשם שהורע כחי כך הורע כחך: **פריך** רב אחאי. בכל מקום לשונו משונה כדאשכחן ברישׂ כתובות (דף ב:) פשיט רב אחאי ומתוך כך היה אומר רבינו שמואל דהוא רב אחאי שעשה השאלתות שהיה מרבנן סבוראי דבתר רבינא ורב אשי דהוסיף הוראה וכתבו אחרי כן דבריו בסוף הש"ס ומיהו בההיא דכתובות אשכח רב אשי דמיירי בתריה:

הניחא

כִּי טָמֵא. מַה טָּמֵא, כַּמָּה דִּלֹּא טָהוֹר, לֹא אָכִיל. אַף הַאי נַמִּי, כַּמָּה דִּלֹּא מִתְקַן, לֹא אָכִיל. קָא מַשְׁמַע לָן: כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי וְכוּ': וְלֹא. וַהֲרֵי בַּעַל מוּם, דִּלֹּא רָאוּי לַעֲבוֹדָה, וְחוֹלֵק. וְתוּ, הָא רָאוּי לַעֲבוֹדָה, חוֹלֵק. הֲרֵי טָמֵא, בְּקָרְבָּנוֹת צִיבּוּר, דְּרָאוּי לַעֲבוֹדָה וְאֵינוֹ חוֹלֵק. רָאוּי לְאָכְלָה, קָאָמַר. וַהֲרֵי קָטָן, דְּרָאוּי לְאָכְלָה וְאֵינוֹ חוֹלֵק. הָא לֹא קָתָנֵי. הַשְׁתָּא דְּאָתֵית לְהָכִי, לְעוֹלָם כִּדְקָאָמַר מֵעִיקָּרָא. אִי מִשּׁוּם טָמֵא, טָמֵא לֹא קָתָנֵי. וְאִי מִשּׁוּם בַּעַל מוּם, רַחֲמָנָא רַבְּיֵיהּ: אֲפִילּוּ טָמֵא בִּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים וְטָהוֹר בִּשְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים, אֵינוֹ חוֹלֵק: הָא, טָהוֹר בִּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, וְטָמֵא בִּשְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים, חוֹלֵק. מַתְנִיתִין, דִּלֹּא כְּאַבָּא שָׁאוּל. דְּתַנְיָא, אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר, לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹכֵל עַד שֶׁיְּהֵא טָהוֹר מִשְּׁעַת זְרִיקָה עַד שְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים, דְּאָמַר קְרָא 'הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב', דַּאֲפִילּוּ הֶקְטֵר חֲלָבִים, נַמִּי בָּעֵי: בָּעֵי רַב אַשִׁי, נִטְמָא בֵּינְתַיִים, מַהוּ. בִּשְׁעַת זְרִיקָה וּבִשְׁעַת הַקְטָרָה בָּעֵינַן, וְהָאֵיכָּא. אוֹ דִלְמָא, עַד שֶׁיְּהֵא טָהוֹר מִשְּׁעַת זְרִיקָה וְעַד שְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים. תֵּיקוּ. אָמַר רָבָא, הַאי דִּינָא, מֵרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, גְּמִירָנָא. דְּאָמַר בְּבֵית הַבְּחִירָה דַּנְתָּה. בָּא טְבוּל יוֹם וְאָמַר, תֵּן לִי מִמְּנָחָה וְאוֹכַל. אָמַר לוֹ, וּמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, בְּחַטָּאתְךָ, דְּחִיתִיךָ מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל. מָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, בְּמִנְחָתְךָ, אֵינוֹ דִין שֶׁאַדְחֶיךָ מִמִּנְחַת יִשְׂרָאֵל. וּמָה אִם דְּחִיתַנִי מִחַטַּאת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁפָּיָּה כֹּחִי, כָּךְ פָּיָּה כֹּחֲךָ. הֲרֵי הוּא 'לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אוֹתָהּ לוֹ תִּהְיֶה', בֹּא הַקְרֵב וֶאֱכוֹל. תֵּן לִי מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹכַל. אָמַר לוֹ, וּמָה בְּמָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחִי, בְּמִנְחָתִי, דְּחִיתִיךָ מִמִּנְחַת יִשְׂרָאֵל. מָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחִי, בְּחַטָּאתִי, אֵינוֹ דִין שֶׁאַדְחֶיךָ מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ, וּמָה אִם שֶׁדְּחִיתַנִי מִמִּנְחַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהוּרַע כֹּחִי, כָּךְ הוּרַע כֹּחֲךָ, כָּךְ פָּיָּה כֹּחִי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אוֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה', בֹּא חַטֵּא וֶאֱכוֹל. אָמַר לוֹ, תֵּן לִי מֵחָזֶה וָשׁוֹק וְאוֹכַל. אָמַר לוֹ, וּמָה בְּמָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, בְּחַטָּאתְךָ, דְּחִיתִיךָ [מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל] (מֵחָזֶה וָשׁוֹק). מָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, בְּשִׁלְמֶיךָ, שֶׁאֵין לְךָ בָּהֶן אֶלָּא חָזֶה וָשׁוֹק, אֵינוֹ דִין שֶׁאַדִּיחֲךָ. מָה אִם דְּחִיתַנִי מֵחַטַּאת, שֶׁבֵּן הוּרַע כֹּחִי אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי. תַּדְחֵינִי מֵחָזֶה וָשׁוֹק, שֶׁבֵּן פָּיָּה כֹּחִי אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים, לוֹ יִהְיֶה', בֹּא זְרוֹק וֶאֱכוֹל. יָצָא טְבוּל יוֹם, קוּלְיָו וַחֲמוּרָיו עַל רֹאשׁוֹ. אוֹנֵן מִימִינוֹ, מְחוּפַּר כַּפָּרָה מִשְּׂמֹאלוֹ. פָּרִיךְ רַב אַחַאי, לֵימָא לֵיהּ תֵּן לִי מִבְּכוֹר וְאוֹכַל. מִשּׁוּם דְּאָמַר לוֹ, וּמָה בְּמָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחִי, בְּחַטָּאת, אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי, דְּחִיתִיךָ מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל. מָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחִי בִּבְכוֹר, דְּכוּלֵּיהּ דִּילִי הִיא, אֵינוֹ דִין שֶׁאֲדְחֶיךָ מִמֶּנּוּ. וּמָה אִם דְּחִיתַנִי מֵחַטַּאת, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, כָּךְ הוּרַע כֹּחִי. תַּדְחֵינִי מִבְּכוֹר, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, כָּךְ פָּיָּה כֹּחִי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'אֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר, וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ', בֹּא זְרוֹק וֶאֱכוֹל. וְאִידָךְ פָּרִיךְ, מִי כְּתִיב 'וּבְשָׂרָם לַכֹּהֵן הַזּוֹרֵק', 'וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ' כְּתִיב, אֲפִילּוּ לְכֹהֵן אַחֵר. וְהֵיכִי עָבֵיד הָכִי. וְהָאָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּכָל מָקוֹם מוּתָּר לְהַרְהֵר, חוּץ מִמֶּרְחָץ וּמִבֵּית הַכִּסֵּא. לְאוֹנְסוֹ, שָׁאנֵי:

משנה

בְּיִנְתַיִים, מַהוּ. בִּשְׁעַת זְרִיקָה וּבִשְׁעַת הַקְטָרָה בָּעֵינַן, וְהָאֵיכָּא. אוֹ דִלְמָא, עַד שֶׁיְּהֵא טָהוֹר מִשְּׁעַת זְרִיקָה וְעַד שְׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים. תֵּיקוּ. אָמַר רָבָא, הַאי דִּינָא, מֵרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, גְּמִירָנָא. דְּאָמַר בְּבֵית הַבְּחִירָה דַּנְתָּה. בָּא טְבוּל יוֹם וְאָמַר, תֵּן לִי מִמְּנָחָה וְאוֹכַל. אָמַר לוֹ, וּמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, בְּחַטָּאתְךָ, דְּחִיתִיךָ מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל. מָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, בְּמִנְחָתְךָ, אֵינוֹ דִין שֶׁאַדְחֶיךָ מִמִּנְחַת יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ, וּמָה אִם שֶׁדְּחִיתַנִי מִמִּנְחַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהוּרַע כֹּחִי, כָּךְ הוּרַע כֹּחֲךָ, כָּךְ פָּיָּה כֹּחִי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אוֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה', בֹּא חַטֵּא וֶאֱכוֹל. אָמַר לוֹ, תֵּן לִי מֵחָזֶה וָשׁוֹק וְאוֹכַל. אָמַר לוֹ, וּמָה בְּמָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, בְּחַטָּאתְךָ, דְּחִיתִיךָ [מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל] (מֵחָזֶה וָשׁוֹק). מָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, בְּשִׁלְמֶיךָ, שֶׁאֵין לְךָ בָּהֶן אֶלָּא חָזֶה וָשׁוֹק, אֵינוֹ דִין שֶׁאַדִּיחֲךָ. מָה אִם דְּחִיתַנִי מֵחַטַּאת, שֶׁבֵּן הוּרַע כֹּחִי אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי. תַּדְחֵינִי מֵחָזֶה וָשׁוֹק, שֶׁבֵּן פָּיָּה כֹּחִי אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים, לוֹ יִהְיֶה', בֹּא זְרוֹק וֶאֱכוֹל. יָצָא טְבוּל יוֹם, קוּלְיָו וַחֲמוּרָיו עַל רֹאשׁוֹ. אוֹנֵן מִימִינוֹ, מְחוּפַּר כַּפָּרָה מִשְּׂמֹאלוֹ. פָּרִיךְ רַב אַחַאי, לֵימָא לֵיהּ תֵּן לִי מִבְּכוֹר וְאוֹכַל. מִשּׁוּם דְּאָמַר לוֹ, וּמָה בְּמָקוֹם שֶׁהוּרַע כֹּחִי, בְּחַטָּאת, אֵצֶל נְשָׂיַי וַעֲבָדַי, דְּחִיתִיךָ מֵחַטַּאת יִשְׂרָאֵל. מָקוֹם שֶׁפָּיָּה כֹּחִי בִּבְכוֹר, דְּכוּלֵּיהּ דִּילִי הִיא, אֵינוֹ דִין שֶׁאֲדְחֶיךָ מִמֶּנּוּ. וּמָה אִם דְּחִיתַנִי מֵחַטַּאת, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהוּרַע כֹּחֲךָ, כָּךְ הוּרַע כֹּחִי. תַּדְחֵינִי מִבְּכוֹר, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁפָּיָּה כֹּחֲךָ, כָּךְ פָּיָּה כֹּחִי. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'אֶת חֶלְבָּם תַּקְטִיר, וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ', בֹּא זְרוֹק וֶאֱכוֹל. וְאִידָךְ פָּרִיךְ, מִי כְּתִיב 'וּבְשָׂרָם לַכֹּהֵן הַזּוֹרֵק', 'וּבְשָׂרָם יִהְיֶה לָךְ' כְּתִיב, אֲפִילּוּ לְכֹהֵן אַחֵר. וְהֵיכִי עָבֵיד הָכִי. וְהָאָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּכָל מָקוֹם מוּתָּר לְהַרְהֵר, חוּץ מִמֶּרְחָץ וּמִבֵּית הַכִּסֵּא. לְאוֹנְסוֹ, שָׁאנֵי:

(אימא כי טמא כו'): [הרי] **טמא בקרבנות ציבור.** אמרן לעיל בריש פירקין (דף צט:) דאין חולק: **קטן אינו** חולק. דכתיב איש כאחיו ודרשינן ליה במנחות (דף עג.) ובקדושין (דף נג.) איש חולק אפילו בעל מום ואין קטן חולק אפילו תם: **הא לא** קתני. הא ראוי לאכילה חולק דדייקת לא קתני דתיקשי לך קטן לא תדוק מיניה הכי דהיא גופה איצטריך לאשמועינן דכל שאינו ראוי אינו חולק ולאו דיוקא תני: **כדאמרינן מעיקרא.** ראוי לעבודה: **הא לא** קתני. הא ראוי לעבודה חולק דקא דייקת וקשיא לך עלה טמא בקרבנות ציבור לא קתני לה מתניתין ואת לא תיתי מדיוקא דלאשמועינן היא גופה אתאי מתני' ולאו לדיוקא דילה: **דאפילו** הקטר חלבים **נמי בעי.** שיהא ראוי להקטיר ות"ק סבר לו תהיה שוק הימין למנה אהמקריב דם השלמים קאי כדאשכחן קרא אחרינא לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה (ויקרא ז) ולא כתיב מקטיר חלבים והבא דכתיב את החלב לא לראוי אתא אלא למודה בעבודות כדדריש ליה בשחיטת חולין (דף קלב:) רבי שמעון אומר כל כהן שאינו מודה בעבודה אינו חולק בכהונה שנאמר המקריב את דם השלמים אין לי אלא זריקה מנין לרבות הקטר חלבים ת"ל ואת החלב מנין לרבות שאר כל עבודות ת"ל מבני אהרן עבודה המסורה לבני אהרן כל כהן שאינו מודה בה אינו חולק בכהונה: **בעי רב אשי.** אליבא דאבא שאול: **דנתה.** יכול אתה לדון: **בא טבול יום ואמר.** לחבירו טהור של בית אב שלו: **תן לי.** בחלק מן המנחה של ישראל ואוכל לערב: **א"ל.** טהור לטבול יום כלומר כן יש לו להשיבו: **ומה אם במקום שיפה כחך בחטאתך.** דכהן המחוייב חטאת מביאו ומקריב אפילו במשמר שאינו שלו ועבודתה ועורה שלו בפרק הגזל בב"ק (דף קט:) מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת ומנין שעבודתה ועורה שלו ת"ל ואיש את קדשיו לו יהיו: **דחיתיך מחטאת ישראל.** דטבול יום אינו חולק בה דכתיב (ויקרא ו) הכהן המחטא אותה יאכלנה ואוקימנא לעיל (דף צט.) יחלקנה: **מקום שהורע כחך במנחתך.** שאם התנדבת מנחה והקרבת אפילו אתה טהור אי אתה אוכלה כדכתיב כל מנחת כהן כליל וגו' (ויקרא ו): **אינו דין שאדייחך.** כל זמן שאתה טבול יום ואינך ראוי להקריב ממנחת ישראל: **כך יפה כחך.** בחטאתך: **לכהן המקריב אותה לו תהיה.** במנחה כתיב: **ומה במקום כו'.** טהור קמהדר ליה לטבול יום הבי שלא יחלוק עמו: **שכשם שהורע כחי.** במנחתי כך הורע כחך במנחתך: **תן לי מחזה ושוק.** חלק כמוך ואוכל לערב: **שכן הורע כחי אצל נשיי ועבדיי.** אף כשאני טהור שאיני רשאי להאכילה להם: **יצא טבול יום.** בפחי נפש: **קוליו וחומריו.** שהיה דורש להנאתו ואומר למה דחיתני כו': **אונן מימינו כו'.** שאף הם נדחים מן המקראות הללו שאינן ראויין לעבודה: **פריך רב אחאי ולימא.** וליתני ר' אלעזר בר' שמעון בהאי דינא: **תן לי מבכור ואוכל.** לערב אמר לו טהור מה אם במקום כו': **את דמם תזרוק.** בבכור כתיב בא זרוק ואכול ואע"ג דאין בכור נאכל במחלוקת שאינו ניתן לאנשי משמר אלא לכל כהן שירצה כתרומה וכפדיון הבכור מיהו תיפוק לן מינה דלא יתנו בכור אלא למי שראוי לעבודה באותה שעה: **והיכי עביד הכי.** רבי אלעזר ברבי שמעון דאמר האי דינא בבית הכסא: **לאונסו.** שהיתה שמועתו שגורה בפיו ומהרהר בה על כרחו ודוגמתו שמעתי בקדושין (דף לג.):

מתני'

משנה כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בִּבְשָׂרָהּ, לֹא זָכוּ כֹּהֲנִים בְּעוֹרָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר ׳עוֹלַת אִישׁ׳, עוֹלָה שֶׁעָלְתָה לָאִישׁ. עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָלְתָה לַבְּעָלִים, עוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים. אֶחָד עוֹלַת הָאִישׁ, וְאֶחָד עוֹלַת הָאִשָּׁה, עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. עוֹרוֹת קָדָשִׁים קַלִּים, לַבְּעָלִים. עוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, לַכֹּהֲנִים. כָּל זָחוֹר, וּמָה אִם עוֹלָה, שֶׁלֹּא זָכוּ בִּבְשָׂרָהּ, זָכוּ בְּעוֹרָהּ. קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁזָּכוּ בִּבְשָׂרָן, אֵינוֹ דִין שֶׁיִּזְכּוּ בְּעוֹרָן. אֵין מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ, שֶׁאֵין לוֹ עוֹר בְּכָל מָקוֹם: **גמרא** תָּנוּ רַבָּנָן, ׳עוֹלַת אִישׁ׳, פָּרָט לְעוֹלַת הֶקְדֵּשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, פָּרָט לְעוֹלַת גֵּרִים. מַאי, פָּרָט לְעוֹלַת הֶקְדֵּשׁ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר יוֹסֵף, פָּרָט לְעוֹלָה הַבָּאָה מִן הַמּוֹתָרוֹת, הָנִיחָא לְמַאן דְּאָמַר, מוֹתָרוֹת לְנִדְבַת צִיבּוּר אָזְלִי. אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר, מוֹתָרוֹת לְנִדְבַת יָחִיד אָזְלִי , מַאי אִיכָּא לְמֵימַר. כִּדְאָמַר רָבָא, ׳הָעֹלָה׳, עוֹלָה רִאשׁוֹנָה. הָכָא נַמִּי, ׳הָעֹלָה׳ עוֹלָה רִאשׁוֹנָה. רַבִּי אַיְיבוּ אָמַר רַבִּי יַנַּאי, פָּרָט לְמַתְפִּיס עוֹלָה לִבְדֶק הַבַּיִת. לֹא מִיבַּעְיָא לְמַאן דְּאָמַר, קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת תָּפְסִי מִדְּאוֹרַיְיתָא. אֶלָּא אֲפִילּוּ לְמַאן דְּאָמַר, לֹא תָּפְסִי, הָנֵי מִילֵּי בָּשָׂר, אֲבָל עוֹר, תָּפְסִי. וְכֵן אָמַר רַב נַחְמָן אָמַר רַבָּה בַּר אֲבוּהּ, פָּרָט לְעוֹלָה הַבָּאָה מִן הַמּוֹתָרוֹת. אָמַר לֵיהּ רַב הַמְנוּנָא לְרַב נַחְמָן, כְּמַאן, כְּרַבִּי יְהוּדָה, הָא הֲדַר בֵּיהּ. דְּתַנְיָא, שִׁשָּׁה לִנְדָבָה, לְעוֹלָה הַבָּאָה מִן הַמּוֹתָרוֹת, שֶׁלֹּא יְהוּ כֹּהֲנִים זָכָאִין בְּעוֹרָהּ, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ רַבִּי נְחֶמְיָה, וְאָמְרִי לָהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן, אִם כֵּן בִּיטַּלְתָּ מִדְּרָשׁוֹ שֶׁל יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן. דְּתַנְיָא, זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן, ׳אָשָׁם הוּא אָשֹׁם הוּא לַה׳, כָּל שֶׁבָּא מִשּׁוּם חַטָּאת וּמִשּׁוּם אָשָׁם, יִלָּקַח בּוֹ עוֹלוֹת. הַבָּשָׂר לַשֵּׁם, עוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים. אָמַר לֵיהּ, אֶלָּא מַה, בְּמַאי מוֹקִים לָהּ. אָמַר לֵיהּ, מוֹקְמִינָא לֵיהּ בְּמַקְדִּישׁ נְכָסָיו, וְכִדְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. דְּתַנַּן, הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו, וְהָיוּ בָּהֶן בְּהֵמוֹת הָרְאוּיוֹת לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, זְכָרִים יִמָּכְרוּ לְצוֹרְכֵי עוֹלוֹת, נְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לְצוֹרְכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים, וּדְמֵיהֶן יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, זְכָרִים עַצְמָם יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת, וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לְצוֹרְכֵי שְׁלָמִים, וְיָבִיא בְּדֵמֵיהֶן עוֹלוֹת, וְשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. וַאֲפִילּוּ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּאָמַר, אָדָם חוֹלֵק הֶקְדֵּישׁוֹ, הָנֵי מִילֵּי בָּשָׂר, אֲבָל עוֹר, תָּפְסִי. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, פָּרָט לְעוֹלַת גֵּרִים. אָמַר לֵיהּ רַב סִימַאי בַּר חִילְקַאי לְרַבִּינָא, אָטוּ גֵּר, לָאו אִישׁ הוּא. אָמַר לֵיהּ, פָּרָט לְגֵר שֶׁמֵּת וְאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים. תָּנוּ רַבָּנָן, ׳עוֹלַת אִישׁ׳, אֵין לִי אֶלָּא עוֹלַת אִישׁ, עוֹלַת גֵּרִים, נָשִׁים וַעֲבָדִים, מִנַּיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹר הָעוֹלָה׳, רִיבָּה. אִם כֵּן, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹלַת אִישׁ׳, עוֹלָה שֶׁעָלְתָה לָאִישׁ. פָּרַט, לְשֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ, שֶׁלֹּא יְהוּ הַכֹּהֲנִים זַכָּאִין בְּעוֹרָהּ. יָכוֹל, שֶׁאֲנִי מְרַבֶּה שֶׁנִּשְׁחֲטָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, הוֹאִיל וְלֹא עָלְתָה לַבְּעָלִים,

לֹא

מתני' כל **שלא** זכה **המזבח בבשרה**. כגון שאירע בה פסול קודם זריקה דלא היתה לה שעת היתר למזבח: **עורה לכהנים**. מקראי איתרבאי בברייתא בגמרא: **ואחד עולת האשה**. דאיתרבאי נמי מקרא: **עורות קדשי קדשים**. חטאות ואשמות לכהנים כדמפרש טעמא ואזיל: **אין המזבח מוכיח**. כלומר ואין לך לומר מזבח יוכיח שזכה בבשר העולה ולא זכה בעורה ואף אתה אל תתמה בקדשי קדשים שאע"פ שזכו כהנים בבשרן לא יזכו בעורן אין זו הוכחה שאין למזבח עור בכל מקום אבל לכהנים מצינו שזכו בעור העולה וקל וחומר שיזכו בעורות קדשי קדשים: **גמ' פרט לעולת הקדש**. לקמיה מפרש לה: **פרט לעולת גרים**. לקמיה פריך אטו גר לאו איש הוא: **מן המותרות**. דכל אשמות של רעייה כגון תמורת אשם ואשם שמתו בעליו ושכיפרו בעליו באחר דקיימא לן ירעו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה והוא עולת קיץ המזבח דלאו עולת איש הוא אלא נדבת צבור היא ונסכיה משל צבור ואין בעליו סומך עליה ואינו שוחטה כדתנן בתמורה (דף כ:): **הניחא כו'**. פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן היא בתמורה (שם): **לנדבת צבור**. לקיץ המזבח: **לנדבת יחיד**. בעליו של אשם שניתותר הוא עצמו מביא עולה בדמיו והוא סומך עליה ושוחטה ונסכיה קריבין משלו: **כדאמר רבא**. (יומא דף לד.) גבי וערך עליה העולה דילפינן מינה מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר ת"ל וערך עליה העולה וגו' ואמרינן מאי תלמודא ואמר רבא העולה משמע העולה ראשונה האמורה בסדר קרבנות היום הבא נמי עור העולה כתיב העולה ראשונה שהופרשה מתחילה לשם עולה ולא הבאה ממותר אשם וממותר חטאת ולקמיה פריך והא קי"ל עורה לכהנים ממדרש יהוידע הכהן: **פרט למתפיס עולתו לבדק הבית**. שאין עורה לכהנים: **ולא מיבעיא וכו'**. בפ' בתרא דתמורה (דף לב:) דקאמר עולא המתפיס עולה לבדק הבית אין בה אלא עיכוב גיזברים בלבד ומותבינן לעולא המתפיס עולה לבדק הבית אסור לשוחטה עד שתפדה ומשני עולא האי דמצריך ליה פדיה מדרבנן מכלל מאן דמותיב בעי למימר דאורייתא ולענין עורה לא מיבעיא למ"ד מדאורייתא תפסה בה קדושת בדק הבית דאין עורה לכהנים אם שחטה עד שלא נפדית דלאו עולת איש הוא אלא עולת הקדש: **אלא אפי' למ"ד**. מדרבנן בעלמא אבל מדאורייתא לא הני מילי דמדאורייתא לא בשר דשל מזבח הוא ואין קדושה חלה עליו שאינו שלו על פיו אבל עור דלאו ממון מזבח הוא וכהנים אכתי לא זכו ביה תפוס: **כמאן כרבי יהודה**. לקמן מייתי לה דאמר אין עורה לכהנים: **הא הדר ביה**. דקאמרי ליה אם כן בטלת מדרשו של יהוידע הכהן ולא אהדר להו מידי: **ששה לנדבה**. בי"ג שופרות שהיו במקדש קמיירי דכתוב עליהן תקלין חדתין [ותקלין עתיקין] קינין וגוזלי עולה עצים ולבונה וזהב לכפרת ושתה לנדבה ומפרש מאי ניהו ששה לנדבה: **ה"ג ששה לנדבה לעולה הבאה מן המותרות שאין הכהנים זכאין בעורה: אשם לה'**. אי אפשר אשם לה' שכבר נאמר אשם לכהן כחטאת כאשם תורה אחת להם וגו' הא כיצד כל דבר הבא ממותר חטאת כגון מפריש מעות לחטאתו וניתותר מהן וממותר אשמות כגון הנך דאזלי לראייה דקיימא לן (תמורה דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם רועה: **ילקח בהן כו'**. נמצאו שני כתובים מקויימין אשם לה' בשר לעולה ואשם לכהן הערו והיינו דכתיב כסף אשם וכסף חטאות לא יובא וגו': **אלא מר במאי מוקי לה**. להא דתני לעיל פרט לעולת הקדש: **וכרבי יהושע**. דאמר זכרים עצמן יקרבו עולות וזכר עולת הקדש היא וכדמסיים ואזיל דכי א"ר יהושע דחייל שם מזבח עלייהו מעיקרא אמאי דחזי למזבח קאמר אבל בעור מודה דחייל עלה קדושת בדק הבית: **המקדיש נכסיו**. לבדק הבית: **הראויות למזבח**. תמימים: **זכרים ימכרו לצרכי עולות כו'**. דקי"ל בתמורה (דף לג:) המתפיס תמימים לבדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם: **זכרים עצמן יקרבו עולות**. לשם אותו האיש דקסבר אדם חולק הקדישו ואע"ג דמקדיש סתמא דעתיה הוה להקריב למזבח הראוי לו: **ונקבות ימכרו כו'**. אבל הן עצמן לא יקרבו שלמים עד שימכרו דכיון דמקדיש סתמא הכל הקדיש הראוי למזבח דומיא דבדק הבית שכולו קדוש הלכך לדמי עולה אקדשינהו ובהך עולה דרבי יהושע זכרים הקריבים עולות קא"ר יהודה לעיל פרט לעולת הקדש: **ואפי' לרבי יהושע**. כלומר ואע"ג דאמר ר' יהושע אדם חולק הקדישו הראוי למזבח למזבח ושאינו ראוי למזבח יהא לבדק הבית לא שיהו בשאר קדשי מזבח שעורותיהן לכהנים דמודה הוא שהעור נתפס לבדק הבית כשאר נכסים שלו: **ואין לו יורשין**. דאין לה בעלים: **ה"ג** עולת איש אין לי אלא עולת איש עולת נשים ועבדים מנין ת"ל כו': **העולה**. קרא יתירא הוא דלא איצטריך למכתב אלא העור לכהן אלא לרבות בא: **הואיל ולא עלתה לבעלים**. ואף על פי שהיא כשרה

הניחא למ"ד מותרות לנדבת ציבור אזלי. תימה לדידיה מ"ש דממעט מותרות טפי מעולת תמיד וי"ל דסברא הוא למעוטי טפי מותרות משום דהיו מעיקרא לאיש: **אלא** למ"ד לנדבת יחיד מאי איכא למימר. תימה מאי קשיא ליה הא רבי יהודה דממעט הכא עולת הקדש הוא דקאמר בסמוך לנדבר ציבור אזלי דקתני ששה לנדבה ואי לנדבת יחיד לא היה משימה בשופר דקרבן יחיד בעי סמיכה וי"ל דלא שמיע ליה הא דהיא ברייתא תדע דאי שמיע ליה הא הדר ביה רבי יהודה ממדרשו של יהוידע: **לא** מיבעיא למ"ד קדשי בדק הבית תפסי מדאורייתא. תימה לדידיה אמאי איצטריך קרא הכא דאם שחט קודם פדייה אין עורה לכהנים פשיטא דקדשי בדק הבית היו בכלל העמדה והערכה: **אין** לי אלא עולת איש גרים נשים ועבדים מנין. משמע מחד קרא הוה ממעטינן נשים ועבדים ודין הוא דהא ילפינן מהדדי בג"ש דלה לה מאשה והקשה הר"ר חיים דבפרק החובל (ב"ק דף פח.) מצריך תרי קראי גבי עדות חד למעוטי נשים וחד למעוטי עבדים וי"ל דגבי מצות הוא דילפינן מהדדי בג"ש דלה לה אבל גבי עדות לא שייך למילף דאין תלוי בנאמנות שהרי משה ואהרן לא מעידין לא משום דלא מהימני הלכך

היכא דגלי גלי:

ומודה

ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה. משמע הבא דלכ"ע היכא דנולד פסול קודם הפשט וקודם זריקה אין הדם מרצה על העור ותימה דבסוף הגוזל קמא (ב"ק דף קיא.) אמר גבי נתן אשם ליהוריב וכסף לידעיה דאם קדמו בני יהוריב והקריבו את האשם זכו במה שבידם ופריך למאי חזי אשם פסול הוא אמר רבא לעורו והשתא עורו גופיה הא לא חזי דהיינו קודם הפשט וזריקה דתחלת הבאתו בפסול וי"ל דהתם לאחר שחיטת האשם יכול להביא כסף קודם זריקה קרינא ביה מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו כיון דעדיין לא נכפר הלכך לא חשיב פסול דקודם זריקה ומיהו קשה כיון דאיכא הפסול בידם מה לי קודם זריקה ומה לי לאחר זריקה וי"ל דהוי כמו שנמצא טריפה בבני מעיים לרבי חנינא סגן הכהנים הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור (הג"ה) וקשה דתניא בתוספתא דפסחים הביא את אשמו קודם גזילו לא יהא אחר ממרס בדמו עד שיביא גזילו אלא תעובר צורתו ותצא לבית השריפה אלמא אין תקנה להביא הגזל קודם שנשחט ואין לומר היינו מדרבנן הא תניא בסיפא גבי מצורע (לעיל) (דף ה) הקדים חטאתו לאשמו לא יהא אחר ממרס בדמו אלא תעובר צורתו ותצא לבית השריפה ומהכא מוכח פ' קמא דמנחות (דף ה.) יש מחוסר זמן לבו ביום ואע"ג דמן התורה פסול צריך עבור צורה כדתניא פרק כיצד צולין (פסחים דף ס) כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו ופסולו בגופו הוי כמו פיגול וטריפה ונבלה אבל הקדמה לא. ברוך: מאן

לא יזבו בעורה: **אשר הקריב.** כל הקרבנות במשמע: **שוכה בבשר.** באימורים: **שכן לא זכה במקצת.** עורות שלא מצינו עור למזבח תאמר בכהנים שזכו במקצת בעור העולה: **כל עצמו כו'.** אין לנו להביא ראיה לשאר עורות מעולה שפרט בה הכתוב לבדה מפני שלא הוצרכנו ללמוד על שאר עורות מה תהא עליהן אלא על של עולה בלבד: **ועורותיהן עמהן.** כדכתיב ואת הפר ואת עורו וגו': **רצו מפשיטין.** שהרי לא הצריכו להפשיט ונתנו לכהן כמות שהן כדכתיב כחטאת כאשם תורה אחת וגו': **נאמר בה והפשיט.** והבשר למזבח ועל העור שהזקיקו להפשיט לא אמור מה תהא עליו ולמזבח אינך יכול להביאו (זה) דבהדיא פרט לך הקטר באברים מופשטין ולא פרט לך העור עמהן: לו יהיה. ריישיה דקרא המקריב את עולת איש ועליה קאי לו יהיה: **פרט לאונן כו'.** דלא חזי להקרבה: **שיכול לא יזכו בכשר.** כלומר אע"פ שנתמעטו מלחלוק בבשר מלאכול לערב הוצרכו למעטן מן העורות: **שיכול לא יזכו בכשר.** מפני שהוא ראוי לאכילה והן אינן ראוים לאכילת היום: **מדינא.** כי היכי דנפקא ליה לרבי ישמעאל ולמה לי קרא לעורות קדשי קדשים: **אשר הקריב.** דילוף ת"ק מיניה עורות קדשי קדשים מאי עביד ליה: **תיפוק ליה** מלו יהיה. כדנפקא ליה לרבי: **רבי ישמעאל** לטעטיה. דדריש לו יהיה לדרשא אחריתי: **קרא יתירא הוא.** דמצי למכתב עור העולה אשר הקריב לכהן ולשתוק: **מתני' אין עורותיהן לכהנים.** אלא נשרפים עם עורן: **לא ראיתי עור יוצא לשריפה.** משהופשט הכי מפרש לה בגמרא: **ונמצא טריפה.** ואפילו שפסול זה היה בו קודם הפשט הואיל ולא ניכר עד לאחר הפשט יאותו הכהנים בעורה: **אין לא ראיתי ראיה.** שמא לא אירע בימיו שימצא טריפה אחר הפשט ואם אירע ושרפוה הוא לא ראה: **אלא יצא לבית השריפה.** הואיל וקודם הפשט הוה ביה: **גמ'** ה"ג בגמ' **כל שלא זכה המזבח בכשרה לא זכו הכהנים בעורה ואע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה** ול"ג כל שאין לו בבשר דההיא מאי בעיא לענין דם מרצה על העור הא ההיא בכהן טמא קאמר אלא רישיה דהך דלעיל מהך נקט ואותיב הכי קתני רישא כל שלא זכה המזבח בבשרה כגון שאירע בו פסול קודם זריקה דלא היה לה לבשר שעת היתר למזבח לא זכו הכהנים בעורה ולא פליג בין שהופשט קודם הפסול בין לא הופשט אלמא אע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה ונפסל הבשר ואח"כ זרק קאמר דלא זכו בעורה: **מני ר' אלעזר בר' שמעון היא.** דאמר לקמן (דף קד.) אין הדם מרצה על עור חלוץ בפני עצמו בלא בשר כגון אם נפסל הבשר ואין הדם מרצה עליו אף העור לא יצא מידי מעילה להיות ניתר לכהנים אחר הפשטן: **עורותיהן לכהנים.** ואפילו אירע פסול זה קודם זריקה: **אתאן לרבי.** דפליג עליה דרבי אלעזר לקמן (שם) ואמר הדם מרצה על עור חלוץ בפני עצמו בלא הרצאת בשר: ומודה **רבי שאין הפשט קודם זריקה.** אע"ג דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו היכא דאיתרמי דאיפשט קודם זריקה מודה הוא שאין כהנים רגילין בכך שאסור לשהות הדם כל כך הלכך נמי דקתני כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה טעמא משום דפסול דקודם זריקה קודם הפשט הוא ומיהו היכא דאיתרמי דהפשיט קודם זריקה ונפסל אחר הפשט אע"פ שלא זכה מזבח בבשר יזכו הכהנים בעורה ומשנתינו דברה בהווה: **קודם שנראו להפשט.** קודם זריקה אין עורותיהן לכהנים ואפי' הופשט ואח"כ נפסל וכל שכן כשהוא עם הבשר דאין דם מרצה על העור בלא בשר: **לאחר שנראו להפשט.** דהיינו לאחר זריקה עורותיהן לכהנים ואפי' עורו עם הבשר כשנפסל כדקאמר רבי אלעזר דכיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים: **על העור בפני עצמו.** אם הופשט ונפסל הבשר קודם זריקה וזרק הדם הותר העור דקסבר רבי אין עור פסול אלא הנפסל עם הבשר אבל הופשט קודם פסולו אפי' קודם זריקה אתיא זריקה ושריא ליה וכל שכן אחר הפשט ואחר זריקה אבל אם קודם הפשט נפסל ואפילו אחר זריקה הרי הוא כבשר:

לֹא יְהוּ כֹּהֲנִים זָבְאִין בְּעוֹרָהּ, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹר הָעוֹלָה׳ מִכָּל מָקוֹם. ׳עוֹר הָעוֹלָה׳, אֵין לִי אֶלָּא עוֹר הָעוֹלָה, עוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, מְנַיִן, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹר הָעוֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב׳. יָכוֹל, שֶׁאֲנִי מַרְבֶּה אַף קָדְשִׁים קַלִּים, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹלָה׳, מָה עוֹלָה קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, אַף כֹּל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, ׳עוֹר הָעוֹלָה׳, אֵין לִי אֶלָּא הָעוֹלָה, עוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, מְנַיִן. וְדִין הוּא, וּמָה עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בִּבְשָׂרָהּ, זָכוּ בְּעוֹרָהּ. קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁזָּכוּ בִּבְשָׂרָן, אֵינוֹ דִין שֶׁזָּכוּ בְּעוֹרָן. מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ, שֶׁזָּכָה בַּבָּשָׂר וְלֹא זָכָה בָּעוֹר. מַה לַּמִּזְבֵּחַ, שֶׁכֵּן לֹא זָכָה בְּמִקְצָת. תֹּאמַר בַּכֹּהֲנִים שֶׁזָּכוּ בְּמִקְצָת, הוֹאִיל וְזָכוּ בְּמִקְצָת, זָכוּ בְּכוּלֵּיהּ. רַבִּי אוֹמֵר, כָּל עֲצָמוֹ לֹא הוּצְרַכְנוּ אֶלָּא לְעוֹר הָעוֹלָה בִּלְבַד. שֶׁבְּכָל מָקוֹם, הָעוֹר מְהַלֵּךְ אַחַר הַבָּשָׂר. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין, הֵן וְעוֹרוֹתֵיהֶן [נִשְׂרָפִין] עִמָּהֶן. חַטָּאת וְאָשָׁם, וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִיבּוּר, מַתָּנָה לַכֹּהֵן. רָצוּ, מַפְשִׁיטִין אוֹתָן. לֹא רָצוּ, אוֹכְלִין אוֹתָן עַל גַּבֵּי עוֹרָן. קָדְשִׁים קַלִּים לַבְּעָלִים, רָצוּ, מַפְשִׁיטִין אוֹתָן. רָצוּ, אוֹכְלִין אוֹתָן עַל גַּב עוֹרָן. אֲבָל עוֹלָה, נֶאֱמַר בָּהּ ׳וְהִפְשִׁיט אֶת הָעוֹלָה וְנִתַּח אוֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ׳. יָכוֹל, לֹא יְהוּ הַכֹּהֲנִים זָבְאִין בְּעוֹרָהּ, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳עוֹר הָעוֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב׳. ׳לוֹ יִהְיֶה׳, פְּרָט, לְטָבוּל יוֹם וּמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים וְאוֹנֵן. שֶׁיָּכוֹל, לֹא יִזְכּוּ בַּבָּשָׂר שֶׁהוּא לַאֲכִילָה, יִזְכּוּ בָּעוֹר שֶׁאֵינוֹ לַאֲכִילָה, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳לוֹ יִהְיֶה׳, פְּרָט לִמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים וּטְבוּל יוֹם וְאוֹנֵן. וְתַנָּא קַמָּא, נַמִּי תִּיפּוֹק לִי מִדִּינָא. מִילְּתָא דְּאָתְיָא בְּקַל וָחוֹמֶר, טָרַח וְכָתַב לָהּ קְרָא. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, הַאי ׳אֲשֶׁר הִקְרִיב׳, מַאי עֲבִיד לֵיהּ. פְּרָט, לְטָבוּל יוֹם וּמְחוּסַּר כִּיפּוּרִים וְאוֹנֵן. וְתִיפּוֹק לֵיהּ, מ׳לוֹ יִהְיֶה׳. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל לְטַעְמֵיהּ, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, נֶאֱמַר בָּעוֹלָה ׳לוֹ יִהְיֶה׳, וְנֶאֱמַר בָּאָשָׁם ׳לוֹ יִהְיֶה׳, מַה לְּהַלָּן עַצְמוֹתָיו מוּתָּרִין, אַף כָּאן עַצְמוֹתָיו מוּתָּרִין. מוּפְנֵי. דְּאִי לֹא מוּפְנֵי, אֵיפָא לְמֵיפְרַךְ, מַה לָּאָשָׁם, שֶׁכֵּן בְּשָׂרוֹ מוּתָּר. ׳לוֹ יִהְיֶה׳, קְרָא יְתֵירָא הוּא: **מתני' כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל קוֹדֶם לְהֶפְשֵׁיטָן, אֵין עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. לְאַחַר הֶפְשֵׁיטָן, עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים, מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר שֶׁיּוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִדְּבָרָיו לְמָדְנוּ, שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר, וְנִמְצָא טְרֵיפָה, שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין ׳לֹא רָאִינוּ׳ רְאָיָה, אֶלָּא יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה: **גמרא** כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בִּבְשָׂרָהּ, לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָהּ. וְאַף עַל גַּב דְּאַפְשְׁטֵיהּ לְעוֹר קוֹדֶם זְרִיקָה. מַנִּי, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא, דְּאָמַר, אֵין הַדָּם מְרַצֶּה עַל הָעוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. אִימָא סֵיפָא, כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל קוֹדֶם הֶפְשֵׁיטָן, אֵין עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. לְאַחַר הֶפְשֵׁיטָן, עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. אֲתָאן לְרַבִּי, דְּאָמַר, הַדָּם מְרַצֶּה עַל הָעוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. רֵישָׁא, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן. סֵיפָא, רַבִּי. אָמַר אַבַּיֵי, מְדַסֵּיפָא, רַבִּי הִיא. רֵישָׁא נַמִּי, רַבִּי הִיא. וּמוֹדֶה רַבִּי, שֶׁאֵין הֶפְשֵׁט קוֹדֶם זְרִיקָה. רָבָא אָמַר, מִדְּרֵישָׁא, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, סֵיפָא נַמִּי, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן. וּמַאי ׳קוֹדֶם הֶפְשֵׁט׳, ומאי

רש"י

רבי **אלעזר ברבי שמעון כו'**. קסבר בזריקה כשרה תליא היתר העור אבל נפסל בשר קודם זריקה אין העור מותר ואפילו הופשט קודם פסולו: **מ"ד**. הדם מרצה על העור לאחר שנפסל בשר: **ברבי אליעזר**. דאמר דם אע"פ שאין בשר: **אליבא דר' אליעזר כ"ע לא פליגי**. כלומר מילתיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר לא הורצה ודאי פלוגתא היא דעל כרחך מודה הוא דאילו רבי אליעזר לא קאי כוותיה דהא קאמר יזרוק לכתחילה אף ע"פ שאין בשר כגון אבד או נשרף אלמא זריקה מעלייתא היא: **כי פליגי אליבא דרבי יהושע**. כלומר הא דאמר דמ"ד הורצה כר' אליעזר ולא כרבי יהושע ליתא דאפילו אליבא דרבי יהושע אמרה רבי למילתיה: ה"ג **עד כאן לא א"ר יהושע אלא בכשר דליכא פסידא לכהנים**. ע"כ לא קאמר רבי יהושע אם אין בשר אין דם אלא לענין לעלות קרבן לבעלים לחובה דליכא פסידא לכהנים והתורה אמרה (דברים יב) הבשר והדם: **אבל לענין עור דאיכא פסידא דכהנים אפילו רבי יהושע מודה**. דלא מפסידנא להו שלא כדין ואם נשרף בשר או אבד קודם זריקה לכתחילה לא יזרוק וליכא פסידא דכהנים שהרי לא קרב הקרבן ואם עבר וזרק הדם הויא זריקה להתיר העור אע"פ שלא עלה לו הקרבן הקרבה הוי וקרינא ביה עור העולה אשר הקריב: **מידי דהוה אדיעבד**. דקתני אם זרק הורצה הניחא גבי נטמא איכא למימר הציץ מרצה אבל גבי יוצא לא מרצה הציץ וקאמר אם זרק הורצה אלמא ק"ל היה לו לרבי יהושע בדרשה זו דאם אין בשר אין דם דאם זרק הורצה הלכך גבי אבוד ושרוף נמי אע"ג דבדיעבד נמי פסול כדאמרינן בכיצד צולין (פסחים עח:) לענין עור מידהא מודה: **למצותן לא קאמר**. דהני הכשר מצותן בכך וכי קאמר ר' חנינא בנשרפין מחמת פסולן: **והאיכא קודם הפשט וקודם זריקה**. דבין לרבי בין לרבי אלעזר ברבי שמעון נשרף לרבי משום דקודם הפשט ולרבי אלעזר משום דקודם זריקה: **חלוץ קאמרי'**. מימי לא ראיתי עור מופשט יוצא לבית השריפה והנפסל קודם הפשט עורו נשרף בבשרו ואין מפשיטים אותו: **והאיכא אחר הפשט קודם זריקה**. דלרבי אלעזר ברבי שמעון חלוץ ונשרף הוא: ומשני **רבי חנינא כרבי ס"ל**. דאמר הדם מרצה על העור: ה"ג **ואכ"א אפילו תימא כר' אלעזר בר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה**. אפילו תימא רבי חנינא כרבי אלעזר ס"ל ודקא קשיא לך הא איכא אירע בו אחר הפשט קודם זריקה לא איתרמי בימיו דאפילו לרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו בכך) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו בכך: **והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים**. לא נמצא פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה בו דקס"ד דבין לרבי ובין לרבי אלעזר נשרף כדאמרן לרבי משום דקודם הפשט ולרבי אלעזר משום קודם זריקה: **מרצה**. הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור והבשר ישרף כשאר פסולי קדשים: **אלא מאי** קמ"ל **רבי עקיבא**. כיון דשמעיה לרבי חנינא דאמר בשאר קדשים מרצה למה לי לאשמועינן בכור: **דאפילו בגבולין**. בכור בעל מום הנשחט בו במדינה על מומו ולא התירו הכתוב אלא באבילה כדכתיב (דברים טו) בשעריך תאכלנו אבל אם מת עורו אסור וטעון קבורה ואשמועינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר טריפתו עד לאחר הפשט שראה שחיטתו והפשיט עורו כאילו נזרק דמו במקדש ונמצא טריפה לאחר הפשט: **בשר בקבורה**. דאין מאכילין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כשהובאה לעזרה ונפסל לאחר שחיטה: **והעור בשריפה**. לא ידענא טעמא ונראה בעיני דל"ג האי פירושא אלא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מידי ותוספתא זו גירסא דתלמידי) תרביצאי היא וטעו במה ששנינו במשנתינו במיליתייהו דרבנן לבית השריפה יצא ואני אומר דרבנן לאו אדר"ע קיימי דאיירי בבכור גבולין אלא אדרבי חנינא קיימי דאיירי בקדשי המקדש: **מתני' נשרפין בבית הדשן**. חוץ לג' מחנות כדיליף לקמן בפירקין: **ומטמאין בגדים**. לעסוקין בזבח כדכתיב (ויקרא טז) והשורף אותם וגו': **שלא כמצותן**. שנפסלו טעונין שריפה כשאר פסולי קדשים: **בבית הבירה**. פעמים בעזרה פעמים בהר הבית כדאמרינן בגמרא:

היו

תוספות

מאן דאמר לא הורצה כרבי יהושע. תימה היכי מצי סבר כוותיה הא קתני ומודה רבי יהושע דאם זרק הזרצה כדבסמוך ונראה לפרש ומ"ד לא הורצה כר' יהושע דגזר נטמא בשר או נפסל דלא יזרוק אטו אבוד ושרוף דליכא בשר כלל דהתם אפילו בדיעבד לא הורצה והכא נמי אין הדם מרצה על העור בפני עצמו אפילו בדיעבד בנטמא גזירה אטו אבוד ושרוף ולא מיירי הכא באבוד ושרוף אלא בנטמא או נפסל ומ"ד הורצה ע"כ לא קאמר רבי יהושע דגזר אטו אבוד ושרוף ולא יזרוק אלא גבי בעלים דליכא פסידא דכהנים שעדיין לא זכו בעורו אבל עור דאיכא פסידא [דכהנים] דכבר זכו כהנים משנזרק הדם התם לא גזרינן אטו אבוד ושרוף מידי דהוה אדיעבד פי' בפסול יוצא וטומאה דדיעבד אם זרק הורצה ולא גזרינן הכא נמי מרצה הדם על העור בפני עצמו ופירוש הקונטרס דחוק: **א"ר** עקיבא מדבריו למדנו כו'. משמע דוקא בעורו יאותו הכהנים אבל בבשרו לא דאפילו לגוים אסור והקשה ה"ר אפרים דבפרק כל פסולי המוקדשים (בכורות דף לב:) מתיר רבי עקיבא אפילו לגוים ולעיל פי' ברישׁ פ' התערובת (דף עא:) אבל לא התירו מומחה לא משמע דוקא משום טריפות הא לאו הכי לא והיינו דלא כר"מ דקניס בפ' (כל פסולי המוקדשין (דף לג)) בבכור שנשחט שלא על פי מומחה מכאן דקדק בהלכות גדולות דהא דקיימא לן כרבי מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסיו:

לא

וּמַאי ׳אַחַר הֶפְשֵׁט׳. ׳קוֹדֶם שֶׁנִּרְאוּ לְהֶפְשֵׁט׳, ׳אַחַר שֶׁנִּרְאוּ לְהֶפְשֵׁט׳. מַאי רַבִּי, וּמַאי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן. דְּתַנְיָא, רַבִּי אוֹמֵר, הַדָּם מְרַצֶּה עַל הָעוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וּכְשֶׁהוּא עִם הַבָּשָׂר. נוֹלַד בּוֹ פְּסוּל, בֵּין קוֹדֶם זְרִיקָה בֵּין לְאַחַר זְרִיקָה, חֲרֵי הוּא כַּיּוֹצֵא בּוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אֵין הַדָּם מְרַצֶּה עַל הָעוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וּכְשֶׁהוּא עִם הַבָּשָׂר. נוֹלַד בּוֹ פְּסוּל, קוֹדֶם זְרִיקָה, חֲרֵי הוּא כַּיּוֹצֵא בּוֹ. אַחַר זְרִיקָה, הוֹרְצָה בָּשָׂר שָׁעָה אַחַת, יַפְשִׁיטֶנּוּ וְעוֹרוֹ לַכֹּהֲנִים. לֵימָא, בְּדְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, קָמִיפַּלְגִי. ׳וְעָשִׂיתָ עוֹלוֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם׳, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, אִם אֵין דָּם, אֵין בָּשָׂר. אִם אֵין בָּשָׂר, אֵין דָּם. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר, דָּם, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּשָׂר, שֶׁנֶּאֱמַר ׳וְדַם זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ׳. אִם כֵּן, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר ׳וְעָשִׂיתָ עוֹלוֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם׳, לוֹמַר לְךָ, מַה דָּם בְּזָרִיקָה, אַף בָּשָׂר בְּזָרִיקָה. הָא לָמַדְתָּ, שֶׁרֵיחַ יֵ"שׁ, בֵּין כְּבֵשׂ לַמִּזְבֵּחַ. לֵימָא, מַאן דְּאָמַר ׳הוֹרְצָה׳, כְּרַבִּי אֶלְעָזָר. וּמַאן דְּאָמַר ׳לֹא הוֹרְצָה׳, כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אַלִּיבָּא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי. כִּי פְּלִיגִי, אַלִּיבָּא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מַאן דְּאָמַר ׳לֹא הוֹרְצָה׳, כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מַאן דְּאָמַר ׳הוֹרְצָה׳, אָמַר לָךְ, עַד כָּאן לֹא קָאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָתָם, אֶלָּא בַּבָּשָׂר, דְּלֵיכָּא פְּסִידָא לַכֹּהֲנִים. אֲבָל עוֹר, דְּאִיכָּא פְּסִידָא לַכֹּהֲנִים, אֲפִילּוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מוֹדֶה. מִידֵי דַּהֲוָה אֲדִיעֲבַד, דְּתַנַּן, נִטְמָא בָּשָׂר אוֹ נִפְסַל אוֹ שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים, רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יֵרוֹק. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, לֹא יֵרוֹק. וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁאִם זָרַק הוֹרָצָה: אָמַר רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים כּוּ': וְלֹא. חֲרֵי פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים. לְמִצְוָתָן, לֹא כאמרינו. חֲרֵי קוֹדֶם הֶפְשֵׁט וְקוֹדֶם זְרִיקָה. חָלוּץ, כאמרינו. וְהָאֵיכָּא, אַחַר הֶפְשֵׁט וְקוֹדֶם זְרִיקָה, לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, דְּאָמַר, אֵין הַדָּם מְרַצֶּה עַל הָעוֹר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. רַבִּי חֲנִינָא, כְּרַבִּי סְבִירָא לֵיהּ. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, אֲפִילּוּ תּוֹקְמָא כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, מוֹדֶה רַבִּי שֶׁאֵין הֶפְשֵׁט קוֹדֶם זְרִיקָה. וְהָאֵיכָּא, נִמְצֵאת טְרֵיפָה בִּבְנֵי מֵעַיִם. קָסָבַר, נִמְצֵאת טְרֵיפָה בִּבְנֵי מֵעַיִם, מְרַצֶּה. דַּיְקָא נַמִּי, דְּקָתָנֵי, אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר וְנִמְצָא טְרֵיפָה, שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ, שָׁמַע מִינָּהּ. וְאֶלָּא, מַאי קָא מַשְׁמַע לָן, רַבִּי עֲקִיבָא. הָא, קָא מַשְׁמַע לָן, אֲפִילּוּ בַּגְּבוּלִין. אָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הֲלָכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא. וְאַף רַבִּי עֲקִיבָא לֹא אָמַר, אֶלָּא כְּשֶׁהִתִּירוּ מוּמְחֶה. אֲבָל לֹא הִתִּירוּ מוּמְחֶה, לֹא. וְהִלְכְתָא כְּדִבְרֵי חֲכָמִים. (בָּשָׂר בִּקְבוּרָה וְהָעוֹר בְּשֶׂרֵיפָה):

משנה פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, בְּזְמַן שֶׁהֵן נִשְׂרָפִין בְּמִצְוָתָן, נִשְׂרָפִים בְּבֵית הַדֶּשֶׁן וּמְטַמְּאִין בְּגָדִים. וְאִם אֵינָן נִשְׂרָפִין בְּמִצְוָתָן, נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים.

הָיוּ

לא מחשבה הוא דלא פסלה אבל לינה פסלה. תימה דבריש הוציאו לו (יומא דף מח.) בעי רב פפא חישב בחפינת קטרת מהו ת"ש הוסיף רבי עקיבא הקומץ והקטרת כו' מדפסיל טבול יום פסולה נמי מלינה ומדפסלה לינה פסלה נמי מחשבה ולא דחי כדהכא ויל"ל דהתם דבאכילת מזבח מה לי מחשבה מה לי לינה אבל הכא בבשר פרים הנשרפין וא"ת היכי פסלה מחשבה בקטרת הא תנן לעיל בפרק ב"ש (דף מב:) דקטרת ולבונה אין בהן משום פיגול וי"ל דנהי דכרת ליכא מחשבה מיהא פסלה מידי דהוה אחטאות הפנימיות לרבי שמעון דאמר בפ"ק (לעיל יד.) מודה היה רבי שמעון לפסול מק"ו משלא לשמו ובקטרת נמי אהני ג"ש דמלא מלא ממנחה והתם הקשה בקונטרס אמאי הוצרך לדקדק מטבול יום הוה ליה לאתויי ממתני' דמעילה (דף י.) דקתני בהדיא הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה ותירץ רבינו יב"א משום דהתם מיירי בקטרת דכל השנה כדקתני קדשו בכלי והתוא דמיקדש בכלי פסלה ביה לינה אבל התם בקטרת דיום הכיפורים דעיקרה אינה בכלי אלא משום דלא אפשר כדאמר התם לעיל והא אמרי' דלא מיפסלה בלינה אבל הדיא דרבי עקיבא משמע דמיירי בכל קטרת ועוד ל"ל דהדיא דמעילה איכא לדחויי מדרבנן וכן מחייבין עליה משום פיגול וטמא הוה אמינא מכת מרדות כמו אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ונכנס למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב דהיינו מדרבנן דפסול גויה (הוי דרבנן) כדאמרינן בפרק בתרא דיומא (דף פ:) אבל הדיא דר' עיקבא פשיטא דאורייתא מדפסל טבול יום ע"י צירוף דאי מדרבנן לא הוה מחמירין נמי האי פסול על ידי צירוף וא"ת והיכי דייק מדפסיל טבול יום פסלה נמי לינה והא משניתנה במכתשת נפסלת בטבול יום ולינה לא פסלה עד שתנתן במחתה כדאמר פרק קמא דשבועות (דף יא.) וי"ל דהא דנפסלת בטבול יום היינו מדרבנן: **שיצא** רובו במיעוט אבר. פי' בקונטרס דמיבעיא ליה לענין טמא המתעסק בהן וקשה דבסוף כיצד צולין (פסחים פה:) אמרינן המוציא בשר פסח מחבורה לחבורה אינו חייב עד שיניח הוצאה כתיב ביה כשבת ופריך ממתני' דהכא דהיו סובלין אותו במוטות דקתני ראשונים מטמאין בגדים אחרונים אין מטמאין בגדים עד שיצאו ואף על גב דלא נח ומשני בנגררים ואם כן רובו במיעוט אבר דהכא לא מחייב לענין שבת כיון דאגודו בפנים לא יטמא בגדים ונראה לפרש דמבעיא ליה לענין לשורפו בפנים: או

וּבְמִחוּפַּר כִּיפּוּרִים, וּבִלִינָה. מַאי לָאו, לִינַת בָּשָׂר. לֹא, לִינַת אֵימוּרִין. וְהָא מְדִקְתָנֵי סֵיפָא, כּוּלָּן מוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן, עַד שֶׁיּוּתַּךְ הַבָּשָׂר. מִדְּסֵיפָא בָּשָׂר, רֵישָׁא נַמִי בָּשָׂר. מִידֵּי אֵירְיָא. סֵיפָא בָּשָׂר, רֵישָׁא אֵימוּרִין. תָּא שְׁמַע, דְּתָנֵי לֵוִי, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל בִּיצִיאָתָן. מַאי לָאו, לִינָה. לֹא, פְּסוּל טוּמְאָה וּפְסוּל יְצִיאָה. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, יְצִיאָה, מַהוּ שֶׁתּוֹעִיל בְּפָרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים. מַאי קָמַיבַּעְיָא לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה בַּר אַבָּא, אַלִּיבָּא דְּמַאן דְּאָמַר, מִי אָמְרִינַן, הָנֵי מִילֵּי, בָּשָׂר דְּאֵין סוֹפוֹ לָצֵאת חוֹבָה. אֲבָל הָנֵי, דְּסוֹפָן לָצֵאת חוֹבָה, לֹא. אוֹ דִלְמָא, הָכָא נַמִי, לֹא הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לָצֵאת. תָּא שְׁמַע, דְּתָנֵי לֵוִי, שֶׁאֵירַע בּוֹ פְּסוּל בִּיצִיאָתוֹ. מַאי לָאו, פְּסוּל טוּמְאָה וּפְסוּל לִינָה. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁיָּצָא רוּבּוֹ בְּמִיעוּט אֵבֶר, מַהוּ. תַּהּ מִיעוּטָא דְּאֵבֶר, בְּתַר רוּבָּא שָׁדִינַן לֵיהּ, וְהָא לֹא נָפְקָא לֵיהּ. אוֹ דִלְמָא, בָּתַר רוּבָּא דִּבְהֵמָה שָׁדִינַן. פְּשִׁיטָא, דְּלֹא שָׁבְקִינַן רוּבָּא דִּבְהֵמָה, וְאָזְלִינַן בָּתַר רוּבָּא דְּאֵבָרִים. אֶלָּא, שֶׁיָּצָא חֶצְיוֹ בְּרוֹב אֵבֶר. הַאי מִיעוּטָא דְּאֵבֶר,

בתר

הָיוּ סוֹבְלִין אוֹתָן בְּמוֹטוֹת. יָצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים, חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה, וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ. הָרִאשׁוֹנִים מְטַמְּאִין בְּגָדִים, וְהָאַחֲרוֹנִים אֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים, עַד שֶׁיֵּצְאוּ. יָצְאוּ אֵלּוּ וְאֵלּוּ, מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אֵינָן מְטַמְּאִין עַד שֶׁיּוֹצֵת הָאוּר בְּרוּבָּן. נִיתַּךְ הַבָּשָׂר, אֵין הַשּׁוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים: **גמרא** מַאי בִּירָה. אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מָקוֹם יֵשׁ בְּהַר הַבַּיִת, וּבִירָה שְׁמוֹ. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר, כָּל הַבַּיִת כּוּלּוֹ קָרוּי בִּירָה, שֶׁנֶּאֱמַר ״(וְאֶל) הַבִּירָה אֲשֶׁר הֲכִינוֹתִי״. אָמַר רַב נַחְמָן, אָמַר רַבָּה בַּר אֲבוּהּ, שִׁלְשָׁה בֵּית הַדֶּשֶׁן הַדְּשָׁנִין הֵן. בֵּית הַדֶּשֶׁן גָּדוֹל הָיָה בָּעֲזָרָה, שֶׁשָּׁם שׁוֹרְפִין פְּסוּלֵי קָדָשִׁים, וְאֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים, וּפָרִים הַנִּשְׂרָפִין, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל קוֹדֶם זְרִיקָה. וּבֵית הַדֶּשֶׁן אַחֵר הָיָה בְּהַר הַבַּיִת, שֶׁשָּׁם שׁוֹרְפִין פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל אַחַר זְרִיקָה. וּכְמִצְוָתָן, חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. תָּנֵי לֵוִי, שְׁלִשָּׁה בֵּית הַדְּשָׁנִין הֵן. בֵּית הַדֶּשֶׁן גָּדוֹל הָיָה בָּעֲזָרָה, שֶׁשָּׁם שׁוֹרְפִין פְּסוּלֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, וְאֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים, וּפָרִים הַנִּשְׂרָפִים, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל קוֹדֶם זְרִיקָה בֵּין לְאַחַר זְרִיקָה. וּבֵית הַדֶּשֶׁן אַחֵר הָיָה בְּהַר הַבַּיִת, שֶׁשָּׁם שׁוֹרְפִין פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים, וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל בִּיצִיאָתָן. וּכְמִצְוָתָן, חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. בָּעֵי רַבִּי יִרְמְיָה, לִינָה, מַהוּ שֶׁתּוֹעִיל בְּפָרִים הַנִּשְׂרָפִים וּבִשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים. מִי אָמְרִינַן, כִּי מְהַנְיָא לִינָה בְּבָשָׂר, דְּבַר אֲכִילָה, אֲבָל דָּנִי, דִּלְאוּ בְּנֵי אֲכִילָה נִינְהוּ, לֹא. אוֹ דִלְמָא, לֹא שְׁנָא. אָמַר רָבָא, הָא מִילְּתָא אִיבַּעְיָא לֵיהּ לְאַבָּיֵי, וּפְשַׁטְנָא לֵיהּ מֵהָא. וְשָׁוִין, שֶׁאִם חִישֵּׁב בַּאֲכִילַת פָּרִים וּבִשְׂרֵיפָתָן, שֶׁלֹּא עָשָׂה כְּלוּם. מַאי לָאו, מִדְּמַחֲשָׁבָה לֹא פָּסְלָה, לִינָה נַמִי לֹא פָּסְלָה. וְדִלְמָא, מַחֲשָׁבָה הוּא דְּלֹא פָּסְלָה. אֲבָל לִינָה, פָּסְלָה. תָּא שְׁמַע, פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין, מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהוּקְדְּשׁוּ. נִשְׁחֲטוּ, הוּכְשְׁרוּ לִיפָּסֵל בְּטִבּוּל יוֹם, וּבְמִחוּפַּר כִּיפּוּרִים, וּבִלִינָה. מַאי לָאו, לִינַת בָּשָׂר. לֹא, לִינַת אֵימוּרִין. וְהָא מְדִקְתָנֵי סֵיפָא, כּוּלָּן מוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן, עַד שֶׁיּוּתַּךְ הַבָּשָׂר. מִדְּסֵיפָא בָּשָׂר, רֵישָׁא נַמִי בָּשָׂר. מִידֵּי אֵירְיָא. סֵיפָא בָּשָׂר, רֵישָׁא אֵימוּרִין. תָּא שְׁמַע, דְּתָנֵי לֵוִי, שֶׁאֵירַע בָּהֶן פְּסוּל בִּיצִיאָתָן. מַאי לָאו, לִינָה. לֹא, פְּסוּל טוּמְאָה וּפְסוּל יְצִיאָה. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, יְצִיאָה, מַהוּ שֶׁתּוֹעִיל בְּפָרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים. מַאי קָמַיבַּעְיָא לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה בַּר אַבָּא, אַלִּיבָּא דְּמַאן דְּאָמַר, מִי אָמְרִינַן, הָנֵי מִילֵּי, בָּשָׂר דְּאֵין סוֹפוֹ לָצֵאת חוֹבָה. אֲבָל הָנֵי, דְּסוֹפָן לָצֵאת חוֹבָה, לֹא. אוֹ דִלְמָא, הָכָא נַמִי, לֹא הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לָצֵאת. תָּא שְׁמַע, דְּתָנֵי לֵוִי, שֶׁאֵירַע בּוֹ פְּסוּל בִּיצִיאָתוֹ. מַאי לָאו, פְּסוּל טוּמְאָה וּפְסוּל לִינָה. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁיָּצָא רוּבּוֹ בְּמִיעוּט אֵבֶר, מַהוּ. תַּהּ מִיעוּטָא דְּאֵבֶר, בְּתַר רוּבָּא שָׁדִינַן לֵיהּ, וְהָא לֹא נָפְקָא לֵיהּ. אוֹ דִלְמָא, בָּתַר רוּבָּא דִּבְהֵמָה שָׁדִינַן. פְּשִׁיטָא, דְּלֹא שָׁבְקִינַן רוּבָּא דִּבְהֵמָה, וְאָזְלִינַן בָּתַר רוּבָּא דְּאֵבָרִים. אֶלָּא, שֶׁיָּצָא חֶצְיוֹ בְּרוֹב אֵבֶר. הַאי מִיעוּטָא דְּאֵבֶר,

בתר

[יז.]

גְּמָרָא: הֲתְרָה הִיא - הֲתַר הוּא, הֲתַר הוּא - לֹא הֲתְרָה הִיא. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּתוֹלֶה נִדְרוֹ בָּהּ, כְּאוֹמֵר ׳עַל מְנַת וְאַתְּ׳. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: הַבַּעַל שֶׁאָמַר ׳אֵין כָּאן נֵדֶר׳ ׳אֵין כָּאן שְׁבוּעָה׳ - לֹא אָמַר כְּלוּם. זָקֵן שֶׁאָמַר ׳מוּפָר לִיךְ׳ ׳בָּטֵל לִיךְ׳ - לֹא אָמַר כְּלוּם. אֶלָּא, זֶה כְּהִלְכָתוֹ וְזֶה כְּהִלְכָתוֹ: הַבַּעַל אוֹמֵר ׳מוּפָר לִיךְ׳, ׳בָּטֵל לִיךְ׳, וְזָקֵן אוֹמֵר ׳אֵין כָּאן נֵדֶר׳ ׳אֵין כָּאן שְׁבוּעָה׳.

הֲלָכָה ג: מַתְנִיתִין: הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בְּנָזִיר, וְהָיְתָה שׁוֹתָה בְּיַיִן וּמְטַמְּאָה לְמֵתִים - הֲרֵי זוֹ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים. הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ, וְהִיא לֹא יָדְעָה שֶׁהֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ, וְהָיְתָה שׁוֹתָה בְּיַיִן וּמְטַמְּאָה לְמֵתִים - אֵינָהּ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם אֵינָהּ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים תִּסְפֹּג מַכּוֹת מַרְדּוּת.

גְּמָרָא: מַלְקוֹת תּוֹרָה אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת, אוֹמְדִין אוֹתוֹ, אִם יֵשׁ - מַלְקִין אוֹתוֹ, וְאִם לָאו - אֵין מַלְקִין אוֹתוֹ. מַכּוֹת מַרְדּוּת, חוֹבְטִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיְּקַבֵּל, אוֹ עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ.

כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ל, ו): "וַיְיָ יִסְלַח לָהּ", מַגִּיד שֶׁטָּעוּנָה סְלִיחָה. כְּשֶׁהָיָה רַבִּי יַעֲקֹב מַגִּיעַ לְפָסוּק זֶה, הָיָה אוֹמֵר: מִי שֶׁנִּתְכַּוֵּן שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדוֹ בְּשֵׂר חֲזִיר, וְעָלָה בְּיָדוֹ בְּשַׂר כְּשֵׂרָה, צָרִיךְ כַּפָּרָה. הַמִּתְכַּוֵּן שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדוֹ בְּשַׂר חֲזִיר, וְעָלָה בְּיָדוֹ בְּשַׂר חֲזִיר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

תָּנֵי: הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בְּנָזִיר, וְשָׁמְעָה חֲבֶרְתָּהּ וְאָמְרָה ׳וַאֲנִי׳, וְשָׁמַע בַּעְלָהּ שֶׁל רִאשׁוֹנָה וְאָמַר ׳מֻתָּר לִיךְ׳, הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת, וְהַשְּׁנִיָּה אֲסוּרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אִם אָמְרָה ׳לֹא נִתְכַּוַּנְתִּי אֶלָּא לִהְיוֹת כְּמוֹתָהּ וְכַיּוֹצֵא בָּהּ׳, אַף הַשְּׁנִיָּה מֻתֶּרֶת.

תַּמָּן תְּנִינַן: רַבִּי לְעָזָר אוֹמֵר: עַד שֶׁיֹּאמַר ׳שְׁבוּעָה׳ בְּאַחֲרוֹנָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עַד שֶׁיֹּאמַר ׳שְׁבוּעָה׳ עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לְדִבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן, נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִטִּים, פָּטוּר עַל הַשְּׂאָר. אָמַר רַבִּי אַבָּא: אוּף רַבִּי יוּדָה מוֹדֶה בָּהּ. נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִטִּין, מַהוּ שֶׁתְּחוּל עָלָיו שְׁאָר הַמִּינִין? חַבְרַיָּא אָמְרִין: לֹא חַלָּה, רַבִּי זְעֵירָא אָמַר: חַלָּה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא: מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי זְעֵירָא: הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בְּנָזִיר וְשָׁמְעָה חֲבֶרְתָּהּ וְאָמְרָה ׳וַאֲנִי׳, וְשָׁמַע בַּעַל הָרִאשׁוֹנָה וְהֵפֵר לָהּ, הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת, וְהַשְּׁנִיָּה אֲסוּרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אִם אָמְרָה לֹא נִתְכַּוַּנְתִּי אֶלָּא לִהְיוֹת כְּמוֹתָהּ וְכַיּוֹצֵא בָּהּ, אַף הַשְּׁנִיָּה מֻתֶּרֶת. מִפְּנֵי שֶׁאָמְרָה ׳לִהְיוֹת כְּמוֹתָהּ וְכַיּוֹצֵא בָּהּ׳, הָא אִם לֹא אָמְרָה לִהְיוֹת כְּמוֹתָהּ וְכַיּוֹצֵא בָּהּ, הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת וְהַשְּׁנִיָּה אֲסוּרָה.

[יז:]

מָה אִם תַּמָּן שֶׁאֵין שָׁם עִקָּר נְזִירוּת, אַתְּ אוֹמֵר חַלָּה, כָּאן שֶׁיֵּשׁ כָּאן עִקָּר שְׁבוּעָה, לֹא כָּל שֶׁכֵּן? מַהוּ דַּאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִטִּין וּפָטוּר עַל הַשְּׂאָר?! בְּמַתְפִּישׁ, בְּאוֹמֵר ׳שְׁעוֹרִין יִהוּ כְּחִטִּין כְּסָמִין יִהוּ כְּחִטִּין׳.

פְּשִׁיטָא דָּא מִלְּתָא: לֹא הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ שֶׁל רִאשׁוֹנָה, וְעָבְרָה עַל נִדְרָהּ, לוֹקָה. שְׁנֵיָה מַהוּ שֶׁתִּלְקֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מֵאַחַר שֶׁזּוֹ לוֹקָה, זוֹ לוֹקָה. אָמַר רַבִּי לָא: רַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. וְתֵעָשֶׂה שְׁנֵיָה כְּאוֹמֶרֶת ׳הֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם׳? רַבִּי שִׁמְעוֹן כְּדַעְתֵּיהּ: ׳רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר, שֶׁלֹּא נִתְנַדַּב כְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִין.

הֲלָכָה ד: מַתְנִיתִין: הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בְּנָזִיר, הִפְרִישָׁה אֶת בְּהֶמְתָּהּ וְאַחַר כָּךְ הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ: אִם שֶׁלּוֹ הָיְתָה בְּהֶמָה - תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר, וְאִם מִשֶּׁלָּהּ הָיְתָה בְּהֶמָה - הַחַטָּאת תָּמוּת, וְעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה, וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים. וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם. הָיוּ לָהּ מָעוֹת סְתוּמִים - יִפְּלוּ לִנְדָבָה, מָעוֹת מְפֹרָשִׁים: דְּמֵי חַטָּאת - יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דְּמֵי עוֹלָה - יָבִיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. דְּמֵי שְׁלָמִים - יָבִיאוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

גְּמָרָא: הָא לִקְדֵּשׁ קְדֻשָּׁה? אֶלָּא בְּשֶׁנָּתַן לָהּ אַחֵר מַתָּנָה, וְאָמַר לַהּ ׳עַל מְנַת שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלֵךְ רְשׁוּת בָּהֶן׳. שֶׁלָּהּ הֵן! אָמַר רַבִּי מַתַּנְיָה: בְּמִשְׁלֶטֶת עַל נִכְסָיו. וְאִם בָּא וּמִחָה - לֹא קְדֻשָּׁה, וְאִם לָאו - קְדֻשָּׁה.

תַּמָּן אַתְּ מוֹצֵא אוֹמֵר, תִּרְעֶה בָּעֵדֶר, וְכָא אַתְּ אָמַר אָכֵן?

[יח.]

תַּמָּן הַזָּקֵן עוֹקֵר אֶת הַנֶּדֶר מֵעִקָּרוֹ, בְּרַם הָכָא אֵינוֹ עוֹקֵר אֶלָּא מִכָּן וְלַבָּא. מִי מֵפֵר אֶת שֶׁעָלֶיהָ? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה: גְּזֵרַת הַכָּתוּב הִיא, הֵפֵר אֶת נִדְרָהּ - הֵפֵר אֶת מַה שֶּׁעָלֶיהָ, מִי שֶׁהוּא הֵפֵר נִדְרָהּ - הוּא מֵפֵר מַה שֶּׁעָלֶיהָ.

תָּנֵי: אֵין טְעוּנִין לֹא לֶחֶם, וְלֹא זְרוֹעַ. רַבִּי בּוֹן בַּר חִיָּה בְּרֵיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בָּעֵי: שְׁלָמִים בָּאִין לְאַחַר מִיתָה, מַהוּ שֶׁיִּטָּעֲנוּ לֶחֶם? חֲזַר וְמַר: וְכֵן בְּחַיִּים, לֹא עַל הַבַּטָּלָה הֵן בָּאִין?! אַתְּ אָמַר טְעוּנִין לֶחֶם, וְכָא טְעוּנִין לֶחֶם. אָמַר רַבִּי יוֹסָה: פְּשִׁיטָה לְרַבִּי בּוֹן בַּר חִיָּה בִּשְׁלָמִים הַבָּאִין לְאַחַר הַפָּרָה, שֶׁאֵין טְעוּנִין לֶחֶם. מַה בֵּין מִיתָה, מַה בֵּין הַפָּרָה? מִיתָה כְּבָר נִרְאוּ לְהִטָּעֵן לֶחֶם, הַפָּרָה לֹא נִרְאוּ לְהִטָּעֵן לֶחֶם.

תָּנֵי: אָשָׁם לְאַחַר הַפָּרָה; אֵין אָשָׁם לְאַחַר מִיתָה. מֵתָה - אֵין אֲשָׁמָהּ קָרֵב, הֵפֵר לָהּ - אֲשָׁמָהּ קָרֵב. מֵתָה אֵין אֲשָׁמָהּ קָרֵב, שֶׁאֵין לְךָ אָשָׁם קָרֵב לְאַחַר מִיתָה. הֵפֵר לָהּ אֲשָׁמָהּ קָרֵב, שֶׁאֵין לְךָ אָשָׁם בָּא עַל הַבַּטָּלָה כָּזֶה.

תַּמָּן תְּנִינַן: מוֹתַר נְזִירִים לִנְזִירִים, מֻתָּר נָזִיר לִנְדָבָה. אָמַר רַב חִסְדָּא: וְהוּא שֶׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ בְּסוֹף, וְאִם קָרְבוּ שְׁלָמָיו בְּסוֹף, מוֹתָרוֹ שְׁלָמִים. אָמַר רַבִּי זְעֵירָא: אֲפִלּוּ קָרְבוּ שְׁלָמָיו לִבְסוֹף, הֲלָכָה אַחַת הִיא בְּנָזִיר, שֶׁתְּהֵא מוֹתָרוֹ נְדָבָה.

מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי זְעֵירָא: אֵלּוּ הֵן מָעוֹת סְתוּמִין? כָּל שֶׁדְּמֵי חַטָּאוֹת מֵתוֹת מְעֹרָבוֹת בָּהֶן, וַאֲפִלּוּ הִפְרִישׁ דְּמֵי חַטָּאוֹת מֵתוֹת מִתּוֹכָן, מָעוֹת סְתוּמִין הֵן. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַב חִסְדָּא: ׳אֵלּוּ

לְחַטָּאתִי וְהַשְּׁאָר לִנְזִירוּתִי׳, וּמֵת, מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן, וְאֵינָן מוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. וְלֹא אָמַר וְאִם מֵת יִפְּלוּ בִּנְדָבָה.

אָמַר רַב חִסְדָּא: מוֹתַר לֶחֶם נָזִיר - יִרְקַב. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְיָאוּת, לְהַקְרִיבוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ - אִי אַתָּה יָכוֹל, שֶׁאֵין לְךָ לֶחֶם קָרֵב בִּפְנֵי עַצְמוֹ. לְהַקְרִיבוֹ עִם נְזִירוּת אַחֶרֶת - אֵין אַתְּ יָכוֹל, שֶׁאֵין לְךָ נְזִירוּת בָּאָה בְּלֹא לֶחֶם. לְפִם כֵּן צְרִיךְ לוֹמַר, מוֹתַר לֶחֶם נָזִיר יִרְקַב. סָבְרִין מֵימַר: הוּא מוֹתַר לַחְמוֹ, הוּא מוֹתַר נְסָכָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן: מוֹתַר נְסָכָיו

[יח:]

קָדְשֵׁי קָדָשִׁים אֲנוּן, יִפְּלוּ לִנְדָבָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן, שְׁמוּאֵל וְרַב חִסְדָּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר שִׁלְשְׁתָּן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. רַב חִסְדָּא הָהֵן דְּהָכָא. שְׁמוּאֵל, דְּמַר רַבִּי יוֹסֵי: עַד דַּאֲנָא תַּמָּן, שְׁמַעִית קָל רַב יְהוּדָה שָׁאַל לְרַבִּי שְׁמוּאֵל: הִפְרִישׁ שִׁקְלוֹ וּמֵת? אָמַר לֵהּ: יִפְּלוּ לִנְדָבָה. רַבִּי לְעָזָר: מוֹתַר עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: יוֹלִיכֶם לַיָּם הַמֶּלַח. רַבִּי לְעָזָר אוֹמֵר: יִפְּלוּ בִּנְדָבָה.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב: מָעוֹת סְתוּמִין, אֵין בְּהֵמָה סְתוּמָה. אָמַר רַב שֵׁשֶׁת: וְתָנֵי כֵן: יָכוֹל לֹא יֵצֵא בְּקָרְבַּן אָבִיו בִּבְהֵמָה שֶׁהִפְרִישׁ מִן הַקַּלָּה לַחֲמוּרָה, וּמִן הַחֲמוּרָה לְקַלָּה, מִן הַקַּלָּה לְקַלָּה וּמִן הַחֲמוּרָה לַחֲמוּרָה, שֶׁכֵּן אֵינוֹ מְגַלֵּחַ עַל בֶּהֱמַת אָבִיו נְזִירוּת, אֲבָל יֵצֵא בְּקָרְבַּן אָבִיו בְּמָעוֹת שֶׁהִפְרִישׁ מִן הַקַּלָּה לַחֲמוּרָה וּמִן הַחֲמוּרָה לְקַלָּה, וּמִן הַקַּלָּה לְקַלָּה וּמִן הַחֲמוּרָה לַחֲמוּרָה. שֶׁכֵּן הוּא מְגַלֵּחַ עַל מָעוֹת נְזִירוּת, בִּזְמַן שֶׁהֵן סְתוּמִין, לֹא בִּזְמַן שֶׁהֵן מְפֹרָשִׁין? תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא ד, לב): ״קָרְבָּנוֹ״ - בְּקָרְבָּנוֹ הוּא יוֹצֵא, אֵינוֹ יוֹצֵא בְּקָרְבָּנוֹ שֶׁל אָבִיו. כְּשֶׁהוּא אֵצֶל הַמָּעוֹת, הוּא מַזְכִּיר ׳סְתוּמִין׳.

בְּהֵמָה אֵין עָלֶיהָ הִלְכוֹת ׳סְתוּמִין׳ בִּתְחִלָּה, יֵשׁ עָלֶיהָ הִלְכוֹת ׳סְתוּמִין׳ בְּסוֹף. מָעוֹת יֵשׁ עֲלֵיהֶן הִלְכוֹת ׳סְתוּמִין׳ בִּתְחִלָּה, וְאֵין עֲלֵיהֶן הִלְכוֹת ׳סְתוּמִין׳ בְּסוֹף. מָעוֹת יֵשׁ עֲלֵיהֶן הִלְכוֹת סְתוּמִין בִּתְחִלָּה, דְּתַנִינַן: הָיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמִין, יִפְּלוּ לִנְדָבָה. בְּהֵמָה אֵין עָלֶיהָ הִלְכוֹת סְתוּמִין בִּתְחִלָּה, דְּתַנִינַן: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הֵבִיא שָׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פֵּרַשׁ.

מָעוֹת אֵין עֲלֵיהֶן הִלְכוֹת סְתוּמִין בְּסוֹף, דְּתַנִינַן: ׳אֵלּוּ לְחַטָּאתִי, וּשְׁאָר לִשְׁאָר נְזִירוּתִי׳, וּמֵת - מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. בְּהֵמָה יֵשׁ עָלֶיהָ הִלְכוֹת סְתוּמִין בְּסוֹף, בְּשֶׁהֵבִיא מָעוֹת וְחִלְּלָן עַל בְּהֵמָה.

הִפְרִישׁ חֲמוֹר - כְּמַפְרִישׁ מָעוֹת. הִפְרִישׁ שׁוֹר - רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן רַבִּי חִיָּה בַּר לוּלְיָנִי, תְּרֵיהוֹן אָמְרִין בְּשֵׁם שַׁמַּי. חַד אָמַר: כְּמַפְרִישׁ מָעוֹת, וְחַד אָמַר: כְּמַפְרִישׁ בְּהֵמָה.

הֲלָכָה ה: מַתְנִיתִין: נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים, אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת, אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה, אֲבָל

[יט.]

בְּתִגְלַחַת הַטָּמְאָה - יָפֶר, שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר ׳אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְנֻוֶּלֶת׳. רַבִּי אוֹמֵר: אַף בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה יָפֶר, שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר ׳אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַּחַת.

גְּמָרָא: וְיָפֶר לָהּ מִפְּנֵי שְׁעָרָהּ! רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַבִּי יַסָּא בֶּן חֲנִינָא: גְּזֵרַת הַכָּתוּב הִיא, הֵפֶר נְדָרֶיהָ - הֵפֶר מַה שֶּׁעָלֶיהָ. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מֵפֵר נְדָרֶיהָ, מֵפֵר מַה שֶּׁעָלֶיהָ.

אָמַר רַבִּי לְעָזָר: דִּבְרֵי שִׁמְעוֹן הִיא. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא, מִשֶּׁנִּיתַּק מִלְּאַכְתָּהּ לַעֲשׂוֹת. רַבָּנִין אָמְרִין (בַּמִּדְבָּר ו, כ): ״וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן״, אַחַר כָּל הַמַּעֲשִׂים הַלָּלוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֲפִלּוּ אַחַר מַעֲשֶׂה יְחִידִי. אָמַר חִזְקִיָּה: מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי לְעָזָר: **בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּתִגְלַחַת טָהֳרָה, אֲבָל בְּתִגְלַחַת טֻמְאָה - יָפֶר, שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר ׳אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְנֻוֶּלֶת׳** - הָא תִּגְלַחַת טָהֳרָה אֵינָהּ מְנֻוֶּלֶת. מַאן דְּאִית לֵהּ תִּגְלַחַת אֵינָהּ מְנֻוֶּלֶת? לָא רַבִּי שִׁמְעוֹן?! אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בַּר אָבוּן: אוּף רַבִּי דִּכְוָתַהּ, רַבִּי אוֹמֵר: אוּף בְּתִגְלַחַת טָהֳרָה יָפֶר, שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר ׳אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגוּלַּחַת׳. וְיֵימַר ׳אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְנֻוֶּלֶת וּמְגוּלַּחַת׳.

אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה אֶלָּא בְּחַטָּאת, שֶׁחַטַּאת פְּסוּלָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ. מֵעַתָּה אֲפִלּוּ בְּחַיִּים! אֵינָהּ נִמְסֶרֶת לְגָבוֹהַּ אֶלָּא בִּשְׁחִיטָה.

הֲלָכָה ו: מַתְנִיתִין: הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנָזִיר, וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בִּתָּהּ בְּנָזִיר.

[יט:]

כֵּיצַד? גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ קְרוֹבִים, מִחָה אוֹ שֶׁמְּחוּהוּ קְרוֹבִים? הָיְתָה לוֹ בְּהֵמָה מְפֻרֶּשֶׁת: הַחַטָּאת תָּמוּת, וְהָעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה, וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם. הָיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמִים - יִפְּלוּ לִנְדָבָה, מָעוֹת מְפֹרָשִׁים: דְּמֵי חַטָּאת יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דְּמֵי עוֹלָה יָבִיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. דְּמֵי שְׁלָמִים יָבִיא שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם. הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו, וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ. כֵּיצַד? מִי שֶׁהָיָה אָבִיו, נָזִיר וְהִפְרִישׁ מָעוֹת סְתוּמִין עַל נְזִירוּתוֹ, וּמֵת, וְאָמַר ׳הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנַת שֶׁאֲגַלַּח עַל נְזִירוּת מָעוֹת אַבָּא׳. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: הֲרֵי אֵלּוּ יִפְּלוּ לִנְדָבָה, אֵין הוּא מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו. וְאֵי זֶהוּ שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו? מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים, וְהִפְרִישׁ אָבִיו מָעוֹת סְתוּמִין לִנְזִירוּתוֹ וּמֵת, זֶהוּ שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו.

גְּמָרָא: ״אִישׁ״ (וַיִּקְרָא יג, מד), אֵין לִי אֶלָּא אִישׁ, אִשָּׁה מִנַּיִן? תַּלְמוּד לוֹמַר (שָׁם, מה): ״וְהַצָּרוּעַ״ - בֵּין אִישׁ, בֵּין אִשָּׁה, בֵּין קָטָן. אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר אִישׁ? לְעִנְיַן שֶׁלְּמַטָּן: הָאִישׁ פּוֹרֵעַ וּפוֹרֵם, אֵין הָאִשָּׁה פּוֹרַעַת וּפוֹרֶמֶת.

הָאִישׁ מַדִּיר, וְהָאִישׁ מְגַלֵּחַ - רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר: עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים מִקְּלֵי בֵּית שַׁמַּאי וּמֵחֲמְרֵי בֵּית הִלֵּל, וְזֶה אֶחָד מֵהֶן. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין הָאִישׁ

מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנָזִיר, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מַדִּיר בְּנוֹ בְּנָזִיר. תָּנֵי: בְּנִזְרֵי מֵרֵחֶם - אִית דְּבָעֵי מֵימַר, עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אִית דְּבָעֵי מֵימַר, עַד שֶׁיָּבֹא לְעוֹנַת נְדָרִים. הַכֹּל מוֹדִין, שֶׁאִם יָבֹא לְעוֹנַת נְדָרִים שֶׁאֵינוֹ מַזִּירוֹ.

גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ קְרוֹבִים, מִחָּה אוֹ שֶׁמְּחוּהוּ קְרוֹבִים - בְּכָל לְשׁוֹנוֹת, כְּמִי שֶׁמִּחָּה. יָשַׁב לוֹ לִפְנֵי הַסַּפָּר, כְּמִי שֶׁלֹּא מִחָּה. קָרוֹב מַהוּ שֶׁיְּמַחֶה?

מַהוּ שֶׁתָּחוּל עָלָיו נְזִירוּתוֹ וּנְזִירוּת אָבִיו כְּאַחַת? מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי חֲנִינָה בֶּן חֲנִינָה שֶׁהִדִּירוֹ אָבִיו, וְהָיָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בּוֹדְקוֹ אִם הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מָה אַתָּה בוֹדְקֵינִי?! אִם נְזִירוּת אַבָּא עָלַי - הֲרֵינִי נָזִיר, וְאִם לָאו - הֲרֵינִי נָזִיר מִכְּבָר! עָמַד רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּנְשָׁקוֹ עַל רֹאשׁוֹ, וְאָמַר לוֹ: 'בָּטוּחַ אֲנִי שֶׁאִי אַתְּ יוֹצֵא מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁתּוֹרֶה הוֹרָאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל'! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק: אֲנִי רְאִיתִיו יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ בְּיַבְנֶה.

רַב אַחָא רַבִּי אִימִי אָמַר: רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה שְׁאַל: מְלִיקַת הָעוֹף שֶׁלּוֹ מַהוּ שֶׁתֹּאכַל? עַד דְּאַתְּ מְקַשֵּׁי לַהּ לְמְלִיקַת הָעוֹף, קַשַּׁיְתַּהּ לִשְׁחִיטַת הָעוֹף! תַּמָּן סָפֵק אֶחָד, וְכָא שְׁנֵי סְפֵקוֹת. אָמַר רַבִּי מַנִּי: וַאֲפִלּוּ הָכָא, סָפֵק אֶחָד הוּא. כַּהֲדָא דְתָנֵי: הַנּוֹחֵר וְהַמְעַקֵּר, אֵין בּוֹ מִשּׁוּם שְׁחִיטַת חֻלִּין בָּעֲזָרָה. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה: אֲפִלּוּ סָפֵק אֶחָד אֵינוֹ. כְּמַאן דְּאָמַר אֵין שְׁחִיטַת הָעוֹף

[כ.]

מְחֻוֶּרֶת מִדִּבֵּר תּוֹרָה, "וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שָׁטוֹחַ" (בְּמִדְבַּר יא, לב) - 'וַיִּשְׁחֲטוּ לָהֶם שָׁחוּט'.

עַד כְּדוֹן בְּשָׁוִין, הוּא נָזִיר אַחַת וּבְנוֹ נָזִיר שְׁתַּיִם? הוּא וּבְנוֹ נָזִיר אַחַת: הוּא נָזִיר טָהוֹר וּבְנוֹ נָזִיר טָמֵא? הוּא נָזִיר טָמֵא וּבְנוֹ נָזִיר טָהוֹר?

מַה טַּעֲמָא דְּרַבִּי יוֹסֵי (שָׁם ו, כא): "קָרְבָּנוֹ לַיְיָ עַל נִזְרוֹ" - שֶׁיְּקַדֵּם נִזְרוֹ לְקָרְבָּנוֹ, וְלֹא שֶׁיְּקַדֵּם קָרְבָּנוֹ לְנִזְרוֹ. הַוון בָּעֵיי מֵימַר, רַבִּי יְהוּדָה יוֹדֵי לְרַבִּי יוֹסֵי. אַשְׁכְּחֵיהּ אָמַר, לָא דּוּ מוֹדוּ לְדוּ, וְלָא דּוּ מוֹדוּ לְדוּ.

הַדְּרָן עָלָךְ מִי שֶׁאָמַר

פֶּרֶק חֲמִישִׁי

הֲלָכָה א: מַתְנִיתִין: בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ טָעוּת - הֶקְדֵּשׁ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. כֵּיצַד? אָמַר ׳שׁוֹר שָׁחֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ׳, וְיָצָא לָבָן, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. ׳דִּינָר זָהָב שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ׳, וְעָלָה שֶׁל כֶּסֶף, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. ׳חֲבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלֶה לְיָדִי רִאשׁוֹנָה הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ׳, וְעָלָה שֶׁל שֶׁמֶן, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ.

גְּמָרָא: תַּמָּן תְּנִינַן: הַמִּתְכַּוֵּן לוֹמַר ׳תְּרוּמָה׳, וְאָמַר ׳מַעֲשֵׂר׳, ׳מַעֲשֵׂר׳ וְאָמַר ׳תְּרוּמָה׳, ׳עוֹלָה׳ וְאָמַר ׳שְׁלָמִים׳, ׳שְׁלָמִים׳ וְאָמַר ׳עוֹלָה׳. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה: בָּא לוֹמַר חֻלִּין, וְאָמַר ׳עוֹלָה׳ - קָדְשָׁה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: בְּמִתְכַּוֵּן לְהַקְדִּישׁ אֲנַן קָיְמִין, אֶלָּא שֶׁהוּא טוֹעֶה מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר. וַהֲדָא מַתְנִיתָא מַה הִיא? עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יִרְמְיָה, בְּמַחֲלֹקֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי, דִּבְרֵי הַכֹּל.

תָּנֵי: ״בִּשְׂפָתַיִם״ (וַיִּקְרָא ה, ד), לֹא בְלֵב. יָכוֹל שֶׁאֲנִי מוֹצִיא אֶת הַגּוֹמֵר בְּלֵב? תַּלְמוּד לוֹמַר ״לְבַטֵּא״. שְׁמוּאֵל אָמַר: הַגּוֹמֵר בְּלֵב אֵינוֹ חַיָּב, עַד שֶׁיּוֹצִיא בִּשְׂפָתָיו. וְהָתָנֵי (שְׁמוֹת לה, כב): ״כֹּל נְדִיב לֵב״, זֶה הַגּוֹמֵר בְּלֵב. אַתָּה אוֹמֵר זֶה הַגּוֹמֵר בְּלֵב, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא הַמּוֹצִיא בִּשְׂפָתָיו? כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים כג, כד): ״מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ״, הֲרֵי הַמּוֹצִיא בִּשְׂפָתָיו אָמוּר. הָא מָה אֲנִי מְקַיֵּם ״כֹּל נְדִיב לֵב״? זֶה הַגּוֹמֵר בְּלֵב!

[כ:]

מַאי דַּאֲמַר שְׁמוּאֵל, לְקָרְבָּן.

תַּמָּן תְּנִינַן: הַמְכַנֵּס מָעוֹת וְאָמַר ׳הֲרֵי אֵלּוּ לִשְׁקָלַי׳? בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מוֹתָרָן נְדָבָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מוֹתָרָן חֻלִּין. ׳שֶׁאָבִיא מֵהֶן שִׁקְלַי׳, שָׁוִין שֶׁמּוֹתָרָן חֻלִּין. ׳אֵלּוּ לְחַטָּאתִי׳, שָׁוִין שֶׁמּוֹתְרֵיהֶן נְדָבָה. ׳שֶׁאָבִיא מֵהֶן חַטָּאתִי׳, שָׁוִין שֶׁמּוֹתְרֵיהֶן חֻלִּין. רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי אֶלְעָזָר: מַה פְּלִיגִין? בְּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט, אֲבָל בְּאוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳, כָּל עַמָּא מוֹדַיי שֶׁהַמּוֹתָר נְדָבָה. רַבִּי חִזְקִיָּה, רַבִּי בִּיבִי בְּשֵׁם רַבִּי לְעָזָר: מַה פְּלִיגִין? בְּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט, אֲבָל בְּאוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳, כָּל עַמָּא מוֹדַיי שֶׁהַמּוֹתָר חֻלִּין.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה: מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי בִּיבִי: אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: מַה בֵּין שְׁקָלִים לְחַטָּאת? אֶלָּא שֶׁהַשְּׁקָלִים יֵשׁ לָהֶן קִצְבָּה. מָה נַן קָיְמִין? אִם בְּאוֹמֵר ׳שֶׁאָבִיא מֵהֶן שְׁקָלִים׳, כָּל עַמָּא מוֹדַיי שֶׁהַמּוֹתָר חֻלִּין. אִם בְּאוֹמֵר ׳שֶׁאָבִיא מֵהֶם חַטָּאתִי׳, כָּל עַמָּא מוֹדַיי שֶׁהַמּוֹתָר חֻלִּין. אֶלָּא כֵּן אֲנַן קָיְמִין, בְּאוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳. שְׁקָלִים - עַל־יְדֵי שֶׁקִּצְבָּתָן מִן הַתּוֹרָה, מוֹתָרָן חֻלִּין. חַטָּאת, עַל־יְדֵי שֶׁאֵין קִצְבָּתָן מִן הַתּוֹרָה, מוֹתָרָן ׳נְדָבָה׳. מָה עָבַד לַהּ רַבִּי יוֹסֵי? פָּתַר לַהּ בְּמְכַנֵּס פְּרוֹטְרוֹט כְּבֵית הִלֵּל.

הִפְרִישׁ שִׁקְלוֹ, סָבוּר הוּא שֶׁהוּא חַיָּב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב - לֹא קָדַשׁ. הִפְרִישׁ

שְׁנַיִם, סָבוּר שֶׁחַיָּב שְׁנַיִם וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת, אוֹתוֹ הַשֵּׁנִי מָה אַתְּ עָבֵד לֵיהּ? כְּסָבוּר שֶׁהוּא חַיָּב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אוֹ כְּאוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳? נִשְׁמְעִנַּהּ מִן הָדָא: הִפְרִישׁ חַטָּאתוֹ, סָבוּר שֶׁהוּא חַיָּב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב - לֹא קָדְשָׁה. הִפְרִישׁ שְׁתַּיִם, סָבַר שֶׁהוּא חַיָּב שְׁתַּיִם וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת, אוֹתָהּ הַשְּׁנִיָּה מָה אַתְּ עָבֵד לַהּ? סָבוּר שֶׁחַיָּב וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ חַיָּב, אוֹ כְּאוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳? אֶלָּא רוֹעָה. הָכָא נַמִּי ׳אֵלּוּ לִנְדָבָה׳. הֵיאַךְ אַתָּה אוֹמֵר ׳אֵלּוּ׳?!

תַּמָּן תְּנִינַן: הָאוֹמֵר ׳הֲרֵי עָלַי בְּמַחֲבַת׳,

[כא.]

וְהֵבִיא בְּמַרְחֶשֶׁת, ׳בְּמַרְחֶשֶׁת׳, וְהֵבִיא בְּמַחֲבַת. רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ: דְּבֵית שַׁמַּאי הִיא, דְּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ טָעוּת - הֶקְדֵּשׁ. רַבִּי זְעִירָא בְּעָא קֳמֵי רַבִּי יוֹסֵי: וְלָמָּה לִי נַן פָּתְרִין לַהּ דִּבְרֵי הַכֹּל, בְּאוֹמֵר ׳בְּמַחֲבַת אָמַרְתִּי׳? אֲבָל אִם אָמַר ׳הֲרֵי עָלַי בְּמַחֲבַת׳, וְחָזַר וְאָמַר ׳בְּמַרְחֶשֶׁת׳ - יָצָא. אֲתָא רַבִּי חֲנִינָא וְרַבִּי יַסָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא.

רַבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי: אָמַר ׳הֲרֵי עָלַי אוֹ בְּמַחֲבַת אוֹ בְּמַרְחֶשֶׁת׳, וְחָזַר וְאָמַר ׳בְּמַחֲבַת׳, וְחָזַר וְאָמַר ׳בְּמַרְחֶשֶׁת׳? רַבִּי יוּדָה בַּר פַּזִּי בְּשֵׁם רַב אַחָא, רַבִּי חָמָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי: קוֹבְעָן אֲפִלּוּ בְּפֶה. סָבְרִין מֵימַר אֲפִלּוּ יָמִים טוֹבִים קוֹבְעִין, אֲפִלּוּ כֵּלִים קוֹבְעִין.

תַּמָּן תְּנִינַן: רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יוּדָה אוֹמֵר: עָשָׂה שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד בִּתְמוּרָה, וְלֹא עָשָׂה שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד בְּמֻקְדָּשִׁין. חִזְקִיָּה אָמַר: לְשׁוֹגֵג בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳ וּלְמֵזִיד בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳, אֲבָל אִם בָּא לוֹמַר ׳חֻלִּין׳ וְאָמַר ׳עוֹלָה׳ - לֹא קָדְשָׁה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: בָּא לוֹמַר ׳חֻלִּין׳ וְאָמַר ׳עוֹלָה׳ - קָדְשָׁה, אֲבָל אִם בָּא לוֹמַר ׳עוֹלָה׳ וְאָמַר ׳חֻלִּין׳ - לֹא קָדְשָׁה. וַתְיָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן בְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יוּדָה בִּתְמוּרָה, כְּפַתְרָהּ דְּרַבִּי יִרְמְיָה עַל דְּבֵית שַׁמַּאי בְּמֻקְדָּשִׁין.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן, נִיחָא ׳עָשָׂה שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד בִּתְמוּרָה וְלֹא עָשָׂה שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד בְּמֻקְדָּשִׁין׳, עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה, מַהוּ? בְּמַקְדִּישׁ בְּכוֹר. וּמִי קָדַשׁ? לָא כֵן אָמַר רַבִּי חִיָּה וְרַבִּי אַחָא, רַבִּי יַסָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: הִקְדִּישׁ בְּכוֹר עוֹלָה לַמִּזְבֵּחַ, אֲפִלּוּ לְדָמִים לֹא קָדַשׁ. הִקְדִּישׁ בַּעַל מוּם לַמִּזְבֵּחַ, אֲפִלּוּ בִּתְמוּרָה לֹא קָדְשָׁה. אֶלָּא הַמַּקְדִּישׁ בַּעַל מוּם עוֹבֵר. וּמֵחֲבֵר הוּא לַמַּכּוֹת?! אָמַר רַבִּי יוּדָן אֲבוּי דְּרַבִּי מַתַּנְיָה:

[כא:]

תִּפְתֵּר בְּמַקְדִּישׁ תְּמִימִין לְבֶדֶק הַבַּיִת. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יוּדָה בְּשִׁיטַת אֲבִיו: הִקְדִּישׁ תְּמִימִים לְבֶדֶק הַבַּיִת - עוֹבֵר בַּ׳עֲשֵׂה׳. מִנַּיִן בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳? תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא כב, יז): ״וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר״ - ׳לָאו אָמוּר״, דִּבְרֵי רַבִּי יוּדָה.

רַבִּי הֲוָה יָתִיב מַתְנֵי בְּפָרָשַׁת אֵין מְמִירִין בִּבְכוֹר. זָחֲלִין אַפּוֹי דְּבַר פְּדָיָה, חֲמָתֵיהּ רַבִּי, אָמַר: הָדֵין יָדַע מַה אֲנָא אָמַר, כְּדוֹן אֲנָא מֵימַר: ״וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר״ - לָא יֵימַר, דִּבְרֵי רַבִּי יוּדָה. וְכָתוּב כֵּן? דְּמַר

תֵּבַת ׳לֵאמֹר׳ נִדְרֶשֶׁת כְּ׳לָאו אֱמוֹר׳, דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל הָאִסּוּרִים
ה בְּפָרָשָׁה זוֹ אֲסוּרִים בְּאִסּוּר לֹא תַעֲשֶׂה.

רַבִּי אָמִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: גּוֹרְעִין לְדָרֵשׁ מִתְּחִלַּת הַפָּרָשָׁה לְסוֹפָהּ. רַבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: וַאֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַתֵּבָה. "וְיָצַקְתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן מִנְחָה הִיא" (שָׁם ב, ו) – וְיָצַקְתָּ מִשֶּׁמֶן מִנְחָה, לְרַבּוֹת כָּל הַמְּנָחוֹת לִיצִיקָה.

תַּמָּן תְּנִינַן: שׁוּם הַיְתוֹמִין שְׁלוֹשִׁים יוֹם, שׁוּם הֶקְדֵּשׁ שִׁשִּׁים יוֹם; וּמַכְרִיזִין בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב. אָמַר רַבִּי מָנָא: רַבִּי לְיעֶזֶר חָשַׁשׁ עַל הַעֲרָמָה, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא חָשַׁשׁ עַל הַעֲרָמָה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן: אָתְיָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר כְּבֵית שַׁמַּאי, וּדְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּבֵית הִלֵּל. דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר כְּבֵית שַׁמַּאי, דְּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין אָדָם נִשְׁאָל עַל הֶקְדֵּשׁוֹ, וְהוּא דַּהֲוָה אָמַר: צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה. וּדְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּבֵית הִלֵּל, דְּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אָדָם נִשְׁאָל עַל הֶקְדֵּשׁוֹ, וְהוּא דַּהֲוָה אָמַר: אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה, מַה נַפְשָׁךְ? תָּהָא בּוֹ הָאִישׁ הַזֶּה? שֶׁיִּשָּׁאֵל עַל הֲנָיָתוֹ!

מוֹדֶה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּעֶרֶב, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה. מָה אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּמַתָּנָה? מִכֵּיוָן שֶׁהוּא נוֹתֵן מַתָּנָה בְּעַיִן יָפָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה, אוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּרַע כֹּחוֹ וְהוּא חוֹזֵר בּוֹ, צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה?

[כב.]

נִשְׁמְעִנַּהּ מִן הָדָא: קְרִיבְתֵּיהּ דְּרַבִּי חַגַּי הֲוָה בַּעַל חַיָּב קַרְטַס[1], אֲתָא מָרִי חוֹבָא וּטְרַף. אֲתָא עוֹבָדָא קֳמֵי דְרַב אַחָא, אָמַר: אֵין צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר: צָרִיךְ לְהַדִּיר הֲנָיָה. אָמְרִין חַבְרַיָּא קֳמֵי רַב אַחָא וְרַבִּי יוֹסֵי: יָאוּת אָמַר רַבִּי אַחָא, דְּאִין חָזַר הוּא עָלֶיהָ, לָא אֲתֵי מָרֵי חוֹבָה וְטָרַף? אֲמַר לוֹן רַבִּי יוֹסֵי: עָבְדָה לוּן תַּכְשִׁיטִין, עָבְדָה לוֹן פְּרָה פַּרְנוֹן. אָמַר רַבִּי חַגַּי: מֹשֶׁה! יָאוּת אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. וּנְפַק עוֹבָדָא כְּרַבִּי אַחָא.

תַּמָּן אַתְּ אָמַר, תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר, וְכָא אַתְּ אָמַר אָכֵן? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן: תַּמָּן לִנְזִירוּתוֹ נִשְׁאַל, מִכֹּחַ נְזִירוּת יָצְאוּ קְרוֹבְנוֹתָיו לְחֻלִּין. רַבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רַב חוּנָה, רַבִּי חִזְקִיָּה וְרַבִּי אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל עַמָּא מוֹדַיי שֶׁאֵין נִשְׁאָל עַל תְּמוּרָתוֹ, מַה פְּלִיגִין? בְּהֶקְדֵּישׁוֹ. שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: כְּשֵׁם שֶׁאֵין אָדָם נִשְׁאָל עַל תְּמוּרָתוֹ כָּךְ אֵין נִשְׁאָל עַל הֶקְדֵּשׁוֹ, בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אָדָם נִשְׁאָל עַל הֶקְדֵּשׁוֹ וְאֵין נִשְׁאָל עַל תְּמוּרָתוֹ.

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם בַּר קַפָּרָא: אַתְּ תּוֹפְשׁוֹ מִשֵּׁם שׁוֹר מִשֵּׁם 'רִאשׁוֹן'. 'שׁוֹר שָׁחֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן', וְיָצָא לָבָן וְיָצְאוּ שְׁחֹרִין אַחֲרָיו – אַתְּ תּוֹפְשׁוֹ מִשּׁוּם רֹאשׁ לִשְׁחֹרִין. 'שׁוֹר לָבָן שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן', וְיָצָא שָׁחֹר וְיָצְאוּ לְבָנִים אַחֲרָיו – אַתְּ תּוֹפְשׁוֹ מִשּׁוּם רֹאשׁ לִלְבָנִים.

'שׁוֹר שֶׁעָמַד עַל הָאֲבוּס' וְנִמְצָא רָבוּץ, 'רָבוּץ' וְנִמְצָא עוֹמֵד? יְהֵא בָּהּ כַּהֲדָא דְּמַר רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: נִתְכַּוֵּן לִתְרֹם כְּרֵי חִטִּין וְתָרַם שְׁעוֹרִין, בַּלַּיְלָה – לֹא עָשָׂה כְּלוּם, בַּיּוֹם – מַה שֶׁעָשָׂה עָשׂוּי. שְׁחָמְתִּית

---

[1] שְׁטַר חוֹב

וְנִמְצֵאת אַגְרוֹן[1], אֲפִלּוּ בַּיּוֹם לֹא עָשָׂה כְּלוּם.

[כב:]

אַיִל, לֹא כְלוּם. עֵגֶל אֵין, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא ט, ב): "וְעֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת". כֶּבֶשׂ, לֹא כְלוּם. סְלָעִים, לֹא כְלוּם. פְּרוֹטְרוֹט, לֹא כְלוּם. דִּינָר זָהָב, קוֹדֶשׁ.

הֲלָכָה ב: מַתְנִיתִין: מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר, וְנִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְאָסְרוּ, מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנָּזַר. נִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְהִתִּירוּ, וְהָיְתָה לוֹ בְּהֵמָה מְפֹרֶשֶׁת, תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר. אָמְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי: אֵין אַתֶּם מוֹדִין בָּזֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טָעוּת, שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר? אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי: אִי אַתֶּם מוֹדִין בְּמִי שֶׁטָּעָה וְקָרָא לַתְּשִׁיעִי ׳עֲשִׂירִי׳, וְלָעֲשִׂירִי ׳תְּשִׁיעִי׳, וּלְאַחַד עָשָׂר ׳עֲשִׂירִי׳ – שֶׁהוּא מְקֻדָּשׁ? אָמְרוּ לָהֶן בֵּית־הִלֵּל: לֹא! הַשֵּׁבֶט קִדְּשׁוֹ? וּמָה אִלּוּ טָעָה וְהִנִּיחַ אֶת הַשֵּׁבֶט עַל הַשְּׁמִינִי אוֹ עַל שְׁנֵים־עָשָׂר, שֶׁמָּא עָשָׂה כְּלוּם?! אֶלָּא כָּתוּב שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָעֲשִׂירִי, וְהוּא קִדֵּשׁ אֶת הַתְּשִׁיעִי וְאֶת אַחַד עָשָׂר.

גְּמָרָא: תָּנֵי: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מִשָּׁעָה שֶׁנִּשְׁאַל. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: מִשָּׁעָה שֶׁנָּזַר. מָה נַן קַיְמִין? אִם בְּשֶׁגִּלְגֵּל בְּנִזְרוֹ, כָּל עַמָּא מוֹדֵיי מִשָּׁעָה שֶׁנִּשְׁאַל. אִם בְּשֶׁלֹּא גִּלְגֵּל בְּנִזְרוֹ, כָּל עַמָּא מוֹדֵיי מִשָּׁעָה שֶׁנָּזַר. אֶלָּא כִּי נַן קַיְמִין, בְּשֶׁעָתִיד לִשָּׁאֵל. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: מִכְּיוָן שֶׁעָתִיד לִשָּׁאֵל, מְגַלְגֵּל הוּא. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אִלּוּ גִּלְגֵּל לֹא הָיָה נִשְׁאָל.

הֲרֵי שֶׁנָּזַר וְהָיָה מְגַלְגֵּל בְּנִזְרוֹ, אֵין נִשְׁאָלִין לוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן נָהַג בָּהֶן בְּאִסּוּר, כְּיָמִים שֶׁנָּהַג בָּהֶן בְּהֶתֵּר, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר רַבִּי יַסָּא: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּנִזְרוֹ מֵרֶבֶּה, אֲבָל בְּנִזְרוֹ מִמְּעָט – דַּיּוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּמַה בֵּין נִזְרוֹ מֵרֶבֶּה לְנִזְרוֹ מִמְּעָט? אֶלָּא אָכֵן הוּא: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁגִּלְגֵּל בְּנִזְרוֹ זְמַן מֵרֶבֶּה, אֲבָל גִּלְגֵּל בְּנִזְרוֹ זְמַן מְמֻעָט – דַּיּוֹ שְׁלֹשִׁים.

מָה נַן קַיְמִין? בְּשֶׁגִּלְגֵּל בְּטֻמְאָה, כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁסּוֹתֵר הַכֹּל. אִם בְּשֶׁלֹּא גִּלְגֵּל אֶלָּא בְּתִגְלַחַת, כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁסּוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. אֶלָּא כֵּן אֲנַן קַיְמִין, בְּשֶׁגִּלְגֵּל בְּיַיִן. בְּעוֹמֵד בְּתוֹךְ נְזִירוּתוֹ, אֲבָל בְּעוֹמֵד לְאַחַר נְזִירוּתוֹ אֵינוֹ סוֹתֵר.

[כג.]

תַּמָּן תְּנִינַן: קָרָא לִתְשִׁיעִי ׳עֲשִׂירִי׳, וְלַעֲשִׂירִי ׳תְּשִׁיעִי׳, וּלְאַחַד עָשָׂר ׳עֲשִׂירִי׳ – שְׁלָשְׁתָּן מְקֻדָּשִׁין. הַתְּשִׁיעִי נֶאֱכָל בְּמוֹמוֹ, וְהָעֲשִׂירִי מַעֲשֵׂר, וְאַחַד־עָשָׂר קָרֵב שְׁלָמִים. "יִהְיֶה קָדֹשׁ" (וַיִּקְרָא כז, לב), מְלַמֵּד שֶׁהַקְּדֻשָּׁה חָלָה עַל הַתְּשִׁיעִי וְעַל אַחַד־עָשָׂר, יָכוֹל יִקְרְבוּ שְׁנֵיהֶן? תַּלְמוּד לוֹמַר (שָׁם): "מִן הַבָּקָר". "בָּקָר" לְרַבּוֹת אַחַד־עָשָׂר, "מִן הַבָּקָר" לְהוֹצִיא אֶת הַתְּשִׁיעִי. מָה רָאִיתָ לְרַבּוֹת אַחַד־עָשָׂר וּלְהוֹצִיא תְּשִׁיעִי? אַחַר שֶׁרִבָּה הַכָּתוּב מִעֵט, שֶׁתִּמְצָא אוֹמֵר: אֵימָתַי הַקָּדֵשׁ עוֹשֶׂה תְּמוּרָה? לְפָנָיו אוֹ לְאַחֲרָיו? הֲוֵי אוֹמֵר לְאַחֲרָיו, מְרַבֶּה אֲנִי אַחַד־עָשָׂר שֶׁהוּא אַחַר הַקְּדֻשָּׁה, וּמוֹצִיא אֲנִי אֶת הַתְּשִׁיעִי שֶׁהוּא לְפָנֵי הַקְּדֻשָּׁה.

---

[1] הִתְכַּוֵּן לְהַפְרִישׁ מֵחִטִּים אֲדֻמּוֹת וְהִפְרִישׁ מֵחִטִּים לְבָנוֹת

עַד כְּדוֹן, כְּסָבוּר בּוֹ שֶׁהוּא עֲשִׂירִי וְקָרוּי ׳עֲשִׂירִי׳. הָיָה יוֹדֵעַ בּוֹ שֶׁהוּא תְּשִׁיעִי וּקְרָיוֹ ׳עֲשִׂירִי׳? חַבְרַיָּא אָמְרִין: קָדַשׁ. רַבִּי יוּדָן אָמַר: לֹא קָדַשׁ. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְחַבְרַיָּא: אָמְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי: אֵין אַתֶּם מוֹדִין שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר? אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי: אִי אַתֶּם מוֹדִין בְּמִי שֶׁטָּעָה וְקָרָא לַתְּשִׁיעִי ׳עֲשִׂירִי׳ וְלַעֲשִׂירִי ׳תְּשִׁיעִי׳ וּלְאַחַד עָשָׂר ׳עֲשִׂירִי׳ שֶׁהוּא מְקֻדָּשׁ? וְאֵינָן מְקַבְּלִין מִנְּהוֹן, דְּלָא כֵן יִתִּיבוּנוֹן: מָה אַתֶּם מְשִׁיבִין אוֹתָנוּ מִן דָּבָר שֶׁהָיָה קָדוֹשׁ אֶלָּא בְּטָעוּת, עַל דָּבָר שֶׁהוּא קָדוֹשׁ בֵּין בְּטָעוּת בֵּין שֶׁלֹּא בְּטָעוּת?! כַּיי דְּמַר רַבִּי אַמִּי: עֲשִׂירִי[ח] הָווּ בִּתְשׁוּבָה. אוֹ ייְבָא כַּיי דְּמַר רַבִּי נַסָּא: כְּאֶנָשׁ דְּאִית לֵהּ תְּרֵין טַעְמִין, וּמֵתִיב חַד מִנְּהוֹן.

הֲלָכָה ג: מַתְנִיתִין: מִי שֶׁנָּזַר בְּנָזִיר וְהָלַךְ לְהָבִיא אֶת בְּהֶמְתּוֹ, וּמְצָאָהּ שֶׁנִּגְנְבָה, אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה בְּהֶמָה נָזַר - הֲרֵי זֶה נָזִיר, אִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה בְּהֶמָה נָזַר - אֵינוֹ נָזִיר. זוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי, כְּשֶׁעָלוּ נְזִירִים מִן הַגּוֹלָה וּמָצְאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרֵב, אָמַר לָהֶן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי: ׳אִלּוּ הֱיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵחָרֵב, נוֹזְרִים הֱיִיתֶם׳? אָמְרוּ לוֹ: ׳לָאו׳. וְהִתִּירָן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי. וּכְשֶׁבָּא דָּבָר אֵצֶל חֲכָמִים, אָמְרוּ: כֹּל שֶׁנָּזַר עַד שֶׁלֹּא חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - נָזִיר, וּמִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - אֵינוֹ נָזִיר.

גְּמָרָא: מָה אֲנַן קָיְמִין? אִם בְּשֶׁרָאָה בְּהֶמָה עוֹבֶרֶת בַּשּׁוּק, וְאָמַר ׳הֲרֵינִי נָזִיר עַל בְּהֶמָה זוֹאת שֶׁעָבְרָה׳, אֲפִלּוּ מִשֶּׁנִּגְנְבָה בְּהֶמָה נָזִיר. אִם כְּסָבוּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְנִמְצָא שֶׁאֵין לוֹ, כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים הָיָה עָשִׁיר וְהֶעֱנִי תִּפְקַע מִמֶּנּוּ נְזִירוּתוֹ?! אֶלָּא אָכֵן אֲנַן קָיְמִין: בְּאוֹמֵר ׳הֲרֵינִי נָזִיר עַל הַבְּהֶמָה שֶׁיֵּשׁ לִי בְּתוֹךְ הַבַּיִת׳, וְהָלַךְ וּמְצָאָהּ שֶׁנִּגְנְבָה. אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה הַבְּהֶמָה נָזַר - הֲרֵי זֶה נָזִיר, אִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה הַבְּהֶמָה נָזַר - אֵין זֶה נָזִיר. תַּלְמִידוֹהִי דְּרַבִּי חִיָּה בַּר לוּלְיָינָא אָמְרִין: רַבִּי יְהוּדָה שְׁאַל: הֶחְזִירוּהָ הַגַּנָּבִים בַּלַּיְלָה? לְמַפְרֵעַ חָזַר עָלָיו נְזִירוּתוֹ? אוֹ מִכָּן וּלְבָא?

זוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי - מַה טָּעָה? שֶׁפָּתַח לָהֶם

[כג:]

בַּנּוֹלָד, אָמַר לָהֶם נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי: ׳אִלּוּ הֱיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵחָרֵב, נוֹזְרִין הֱיִיתֶם׳? אָמַר רַבִּי זְעִירָא: הֲוָה צָרִיךְ מֵימַר לוֹן: ׳לֹא הֱיִיתֶם יוֹדְעִין שֶׁכְּבָר נִתְנַבְּאוּ הַנְּבִיאִים לָכֶם, שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵחָרֵב׳? לָא הֲוָת כְּנוֹלָד! אָמַר לוֹן רַבִּי הִלָּא: עוֹד הוּא כְּנוֹלָד, יָכְלִין הֲווֹן מֵימַר: יָדְעִין הֲוֵינַן, אֶלָּא הֲוֵינַן סָבְרִין דְּמִילַּיָּא רְחִיקִין (יְחֶזְקֵאל יב, כז): ״הֶחָזוֹן אֲשֶׁר הוּא חֹזֶה לְיָמִים רַבִּים״.

תָּנֵי: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת נְזִירִין עָלוּ בִּימֵי שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח, מֵאָה וַחֲמִשִּׁים מְצָאוּ לָהֶם פֶּתַח, וּמֵאָה וַחֲמִשִּׁים לֹא מָצְאוּ לָהֶם, אֲתָא גַּבֵּי יַנַּאי מַלְכָּא, אֲמַר לֵהּ: ׳אִית הָכָא תִּלְתָּ מָאוֹן נְזִירִין, בָּעֵיי תִּשַּׁע מָאוֹן קָרְבָּנִין, הַב אַתְּ פַּלְגָּא מִן דִּידָךְ וַאֲנָא פַּלְגָּא מִן דִּידִי׳, שְׁלַח לֵהּ אַרְבַּע מֵאָה וְחַמְשִׁין. אֲזַל לְשָׁנָא

הָיוּ ׳עֲשִׂירִים׳ בִּתְשׁוּבוֹת, כְּלוֹמַר שֶׁהָיָה לָהֶם הַרְבֵּה תְּשׁוּבוֹת

[ח] לְהָשִׁיב אוֹלָם אָמְרוּ רַק אַחַת מֵהֶם

בִּישָׁא[ט] אָמַר לֵהּ: ׳לֹא יְהַב מִדִּידֵיהּ כְּלוּם׳! שְׁמַע יַנַּאי מַלְכָּא וְכָעַס, שְׁמַע שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח וַעֲרַק. לְבָתַר יוֹמִין, סָלְקִין בְּנֵי נָשׁ רַבְרְבִין מִמַּלְכוּתָא דְּפָרַס, אֲמְרוּ לֵהּ: ׳נְהִירִין הֲוֵינַן, דַּהֲוָה גַּבְרָה חַד סָב, וַהֲוָה אָמַר קְמֵינַן מִלִּין דְּחָכְמָה׳? תָּנֵי לוֹן עוֹבָדָא. אָמְרוּ לוֹן: ׳שְׁלַח אַיְתֵיתֵיהּ׳, שְׁלַח יְהַב לֵהּ מִלָּה, וְאַיְתֵיתֵיהּ. אֲתָא יְתַב לֵהּ בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכְּתָא. אֲמַר לֵהּ: ׳לְמָה אַפְלֵיתָה בִּי׳? אֲמַר לֵהּ: ׳אֲנָה לָא אַפְלֵיתִי בָךְ, אַתְּ מְמָמוֹנָךְ וַאֲנָה מִן אוֹרַיְתִי, דִּכְתִיב (קֹהֶלֶת ז, יב): "כִּי בְּצֵל הַחָכְמָה בְּצֵל הַכֶּסֶף"׳. אֲמַר לֵהּ: וּלְמָה עֲרַקְתְּ? אֲמַר לֵהּ: ׳שְׁמַעִית דְּמָרִי כְּעֵס עָלַי, וְקַיָמִית הָדֵין קְרָיָא (יְשַׁעְיָה כו, כ): "חֲבִי כִמְעַט רֶגַע עַד יַעֲבָר זָעַם"׳. וְקָרָא עֲלוֹי (קֹהֶלֶת ז, יב): "וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ", אֲמַר לֵהּ: וּלְמָה יְתֵבְתְּ בֵּין מַלְכָּא לְמַלְכְּתָא? אֲמַר לֵהּ: ׳בְּסִפְרָא דְּבַר סִירָה כְּתִיב: ׳סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶךָּ וּבֵין נְגִידִים תּוֹשִׁיבֶךָּ׳.

אָמַר: הַבוּ לֵהּ כָּסָא וְנִיבְרִיךְ. יָבוֹן לֵהּ כָּסָא וְמַר: ׳נְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַל יַנַּאי וַחֲבֵרָיו!׳ אֲמַר לֵהּ: ׳עַד כְּדוֹן אַתְּ בְּקַשְׁיוּתָךְ׳! אֲמַר לֵהּ: ׳וּמָה נֵימוּר? "נְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן שֶׁלֹּא אָכַלְנוּ"׳? אָמַר: ׳יְבוֹן לֵהּ וְיֵיכוֹל׳, יָבוֹן לֵהּ וְאָכַל, וְאָמַר: ׳נְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַלְנוּ׳.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: חֲלוּקִין עַל שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח. רַבִּי יִרְמְיָה אָמַר: עַל הָרִאשׁוֹנָה. רַבִּי בָּא אָמַר: עַל הַשְּׁנִיָּה. מְחַלְפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַבִּי יִרְמְיָה, תַּמָּן צְרִיכָא לֵהּ, וְכָא פְּשִׁיטָא לֵהּ! הָן דִּצְרִיכָא לֵהּ - כְּרַבָּנִין, הָן דִּפְשִׁיטָא לֵהּ - כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. דְּתָנֵי: עָלָה הֵסֵב וְטָבַל עִמָּהֶן, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא אָכַל עִמָּהֶן כַּזַּיִת דָּגָן, מְזַמְּנִין. דִּבְרֵי חֲכָמִים? רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: לְעוֹלָם אֵין מְזַמְּנִין עָלָיו, עַד שֶׁיֹּאכַל כַּזַּיִת דָּגָן, וְהָתָנֵי: שְׁנַיִם בְּפַת וְאֶחָד בְּיָרָק, מְזַמְּנִין! מַתְנִיתָא דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

הֲלָכָה ד: מַתְנִיתִין: הָיוּ מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאַחַר בָּא כְּנֶגְדָּן, אָמַר אֶחָד מֵהֶן ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה אִישׁ פְּלוֹנִי׳, וְאֶחָד אָמַר ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵינוֹ הוּא׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר׳, ׳שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר׳, ׳שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִין׳, ׳שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִין׳ - בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כֻּלָּן נְזִירִין. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵין נָזִיר אֶלָּא מִי שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דְּבָרָיו. וְרַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: אֵין אֶחָד מֵהֶן נָזִיר.

[ט] מַלְשִׁין

אֲנַחְנוּ זוֹכְרִים שֶׁהָיָה כָּאן אִישׁ זָקֵן (שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח), שֶׁהָיָה

׳ אוֹמֵר לָנוּ דִּבְרֵי חָכְמָה, הֵיכָן הוּא עַכְשָׁיו?

תּוֹסֶפְתָּא

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק שֵׁנִי

א. מִקְוֶה שֶׁהִנִּיחוֹ רֵיקָן, וּבָא וּמְצָאוֹ מָלֵא – כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה סָפֵק מַיִם שְׁאוּבִים לַמִּקְוֶה, וְחֶזְקַת הַמִּקְוָאוֹת – כְּשֵׁרוֹת. צִנּוֹר הַמְקַלֵּחַ לַמִּקְוֶה, וְהַמַּכְתֶּשֶׁת נְתוּנָה בְּצִדּוֹ, סָפֵק מִן הַצִּנּוֹר לַמִּקְוֶה, וְסָפֵק מִן הַמַּכְתֶּשֶׁת לַמִּקְוֶה – פָּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁהַפְּסוּל מוֹכִיחַ. וְאִם יֵשׁ בּוֹ רֹב מִקְוֶה – כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה סָפֵק מַיִם שְׁאוּבִין לַמִּקְוֶה:

ב. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁאֵין בָּהֶם אַרְבָּעִים סְאָה, וְנָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין לְתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן, וְיָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפְלוּ, וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שְׁנַיִם וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפְלוּ – הֲרֵינִי יָכוֹל לְתְלוֹת וְלוֹמַר: ׳לְמָקוֹם שֶׁנָּפְלוּ רִאשׁוֹנִים – שָׁם נָפְלוּ שְׁנַיִם׳. נָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין לְתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן, וְאֵינוֹ יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפְלוּ, וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ לַשְּׁנַיִם, וְיָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶם נָפְלוּ – אֵינוֹ יָכוֹל לְתְלוֹת וְלוֹמַר: ׳לְמָקוֹם שֶׁנָּפְלוּ שְׁנַיִם – שָׁם נָפְלוּ רִאשׁוֹנִים׳. אֶחָד שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה – הֲרֵינִי אוֹמֵר לְתוֹךְ אַרְבָּעִים נָפְלוּ. אֶחָד שָׁאוּב וְאֶחָד כָּשֵׁר – הֲרֵינִי אוֹמֵר לְתוֹךְ שֶׁל שָׁאוּב נָפְלוּ:

ג. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה, וְנָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין לְתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפְלוּ, וְאַחַר כָּךְ יָרְדוּ גְּשָׁמִים וְנִתְמַלְּאוּ, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹמְרִין לוֹ שֶׁלֹּא יִטְבֹּל בְּאֶחָד מֵהֶן, וְאִם טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה סָפֵק מַיִם שְׁאוּבִין לַמִּקְוֶה. לְמָה זֶּה דּוֹמֶה? לְמִי שֶׁנִּטְמְאוּ אַחַת מִיָּדָיו, וְאֵין יָדוּעַ אִי זוֹ הִיא, אוֹמְרִים לוֹ: שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה טָהֳרוֹת בְּאַחַת מֵהֶן. וְאִם עָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁזֶּה סָפֵק יָדַיִם:

ד. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת, בְּאֶחָד יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה, וּבְאֶחָד אֵין בּוֹ, טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן מִטְמְאָה חֲמוּרָה, וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – תְּלוּיוֹת. בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – טְהוֹרוֹת. בָּרִאשׁוֹן וְלֹא עָשָׂה, בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – טְהוֹרוֹת. בָּרִאשׁוֹן וְעָשָׂה, בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – אֵלּוּ וְאֵלּוּ מְנֻחוֹת, רִאשׁוֹנוֹת – תְּלוּיוֹת, וּשְׁנִיּוֹת – טְהוֹרוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּטָמְאָה חֲמוּרָה, אֲבָל בִּטְמְאָה קַלָּה – אֵלּוּ וְאֵלּוּ טְהוֹרוֹת:

ו. יָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ בִּשְׁנֵיהֶם, אֶחָד טָמֵא טְמְאָה חֲמוּרָה, וְאֶחָד טָמֵא טְמְאָה קַלָּה, הַטָּבוּל מִטְמְאָה חֲמוּרָה – טָמֵא, וְהַטָּבוּל מִטְמְאָה קַלָּה – טָהוֹר. אֶחָד טָמֵא טְמְאָה חֲמוּרָה, וְאֶחָד מֵקַר; הַטָּבוּל מִטְמְאָה חֲמוּרָה – הַמֵּקַר טָהוֹר. אֶחָד טָמֵא טְמְאָה קַלָּה וְאֶחָד מֵקַר – שְׁנֵיהֶן תְּלוּיִין. לְמָה זֶּה דּוֹמֶה? לִשְׁנֵי שְׁבִילִין, אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר, וְהָלְכוּ שְׁנַיִם בִּשְׁנֵיהֶן, וְעָשָׂה טָהֳרוֹת, בְּאֶחָד יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לִשְׁאוֹל, וּבְאֶחָד אֵין בּוֹ דַּעַת לִשְׁאוֹל; בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, אֶת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת לִשְׁאוֹל – סְפֵקוֹ טָמֵא. וְשֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת

הַשָּׁלֵם

לִשְׁאוֹל – אֵלּוּ וְאֵלּוּ מְנֻחוֹת. רִאשׁוֹנוֹת – תְּלוּיוֹת, וְהַשְּׁנִיּוֹת – טְהוֹרוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּטָמְאָה חֲמוּרָה, אֲבָל בִּטְמְאָה קַלָּה – אֵלּוּ וְאֵלּוּ טְהוֹרוֹת. טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן מִטְמְאָה קַלָּה וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת. נִטְמָא בְּאֶמְצַע טְמְאָה קַלָּה וְטָבַל בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – אֵלּוּ וְאֵלּוּ מְנֻחוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ מוֹכִיחוֹת. נֶאֱכְלוּ רִאשׁוֹנוֹת אוֹ נִטְמְאוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ, עַד שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ שְׁנִיּוֹת – שְׁנִיּוֹת טְהוֹרוֹת. מִשֶּׁנַּעֲשׂוּ שְׁנִיּוֹת – שְׁנִיּוֹת תְּלוּיוֹת. טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן מִטְמְאָה חֲמוּרָה, וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – תְּלוּיוֹת. נִטְמָא בְּאֶמְצַע טְמְאָה קַלָּה, וְטָבַל בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת. נִגְּעוּ אֵלּוּ בָּאֵלּוּ, רִאשׁוֹנוֹת – תְּלוּיוֹת, וּשְׁנִיּוֹת – יִשָּׂרְפוּ. טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן מִטְמְאָה קַלָּה, וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת. נִטְמָא בְּאֶמְצַע טְמְאָה חֲמוּרָה, וְטָבַל בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – תְּלוּיוֹת. וְאִם נָגְעוּ אֵלּוּ בָּאֵלּוּ, שְׁנִיּוֹת – תְּלוּיוֹת, רִאשׁוֹנוֹת – יִשָּׂרְפוּ:

ה. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁל אַרְבָּעִים אַרְבָּעִים סְאָה, אֶחָד שָׁאוּב וְאֶחָד כָּשֵׁר, וְטָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן מִטְמְאָה חֲמוּרָה וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – תְּלוּיוֹת. בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת. בָּרִאשׁוֹן וְלֹא עָשָׂה, בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – טְהוֹרוֹת. בָּרִאשׁוֹן וְעָשָׂה, בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – אֵלּוּ וְאֵלּוּ מְנֻחוֹת, רִאשׁוֹנוֹת – תְּלוּיוֹת, וּשְׁנִיּוֹת – טְהוֹרוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּטָמְאָה חֲמוּרָה, אֲבָל בִּטְמְאָה קַלָּה – אֵלּוּ וְאֵלּוּ תְּלוּיוֹת:

תּוֹסֶפְתָּא

לִשְׁאוֹל – סְפֵקוֹ טָהוֹר. וּבִרְשׁוּת הָרַבִּים – שְׁנֵיהֶם תְּלוּיִין:

ז. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סְאָה, אֶחָד שָׁאוּב וְאֶחָד כָּשֵׁר, הֵקֵר בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טָהֳרוֹת – טְהוֹרוֹת. בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – יִשָּׂרְפוּ. בָּרִאשׁוֹן וְלֹא עָשָׂה, בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה – יִשָּׂרְפוּ. בָּרִאשׁוֹן וְעָשָׂה – אֵלּוּ וָאֵלּוּ מְנָחוֹת, הָרִאשׁוֹן טְהוֹרוֹת, וְהַשְּׁנִיּוֹת יִשָּׂרְפוּ. שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁנִּתְעַסְּקוּ בְּצִפּוֹר הָרְאוּיָה לְהוֹצִיא דַּם כְּסֶלַע, וּלְאַחַר זְמַן נִמְצָא עַל גַּבֵּי זוֹ כְּסֶלַע וְעַל גַּבֵּי זוֹ כַּסֶּלַע – שְׁתֵּיהֶן מְקֻלְקָלוֹת:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. גִּסְטְרָא שֶׁהִיא מְשֻׁקַּעַת בְּקַרְקַע, בּוֹר וְגַת, וְיָרְדוּ גְּשָׁמִים וְנִתְמַלְּאוּ – הֲרֵי אֵלּוּ פְּסוּלִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּרוּרִין עַל גַּבֵּי כְּלִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר, שֶׁאֵין הַמַּיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין הַמִּקְוֶה עַד שֶׁיִּפָּלוּ לְתוֹכוֹ:

ב. הָיָה בְּרֹאשׁוֹ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין מַיִם וְיָרַד וְטָבַל בַּמִּקְוֶה וְהִשְׁלִימָה לְאַרְבָּעִים סְאָה – כָּשֵׁר. סְחָטָן לְתוֹכוֹ – פָּסוּל. הִטְבִּיל בּוֹ אֶת הַסָּגוֹס וְזָבוּ הֵימֶנּוּ שְׁלֹשָׁה לוּגִין מַיִם בַּמִּקְוֶה – כָּשֵׁר. עָקְרוֹ מִתּוֹכוֹ – פָּסוּל. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר, עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן לְתָלֹשׁ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יִשְׁבֹּר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אַף יַטֶּה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִעָרֶה. וְכֵן הָיָה רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: זֹלֵף בְּיָדָיו וּבְרַגְלָיו שְׁלֹשֶׁת לוּגִין לַמִּקְוֶה – פָּסוּל. הוֹלִיכָן עִם הַקַּרְקַע – כָּשֵׁר:

ג. לְגִיוֹן הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְכֵן בְּהֵמָה הָעוֹבֶרֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, זָלְפוּ בִּידֵיהֶם וּבְרַגְלֵיהֶם שְׁלֹשָׁה לוּגִין לַמִּקְוֶה – כָּשֵׁר. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֲפִלּוּ עָשׂוּ מִקְוֶה בַּתְּחִלָּה – כָּשֵׁר. וְאֵיזֶה טִיט הַנִּמְדָּד עִם הַמַּיִם? רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר: הַנִּמְדָּד בְּלוּג. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הַיּוֹצֵא בְּמַשְׁפֵּךְ. וְאֵלּוּ הֵן קֶנֶה הַמִּדָּה – זֶה הַסָּלוּל. הַטִּיט שֶׁבַּצְּדָדִין – עוֹלֶה לְמִדַּת אַרְבָּעִים סְאָה, וְאֵין מַטְבִּילִין בָּהֶן. שָׁלֹשׁ גַּמְמִיּוֹת שֶׁבַּנַּחַל, הָעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סְאָה, וְהָאֶמְצָעִית שֶׁל אַרְבָּעִים סְאָה, וְסִילּוֹן שֶׁל מַיִם בְּתוֹכָן וְיוֹצֵא מֵהֶן, שֶׁל מֵימֵי רַגְלַיִם נִכְנָסֶת לְתוֹכָן וְיוֹצֵא מֵהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רַבִּי מֵאִיר הָיָה אוֹמֵר: מַטְבִּילִין בָּעֶלְיוֹנָה. וַאֲנִי אוֹמֵר: בַּתַּחְתּוֹנָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין זוֹ וּבֵין זוֹ אֵין מַטְבִּילִין אֶלָּא בְּאֶמְצָעִית, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אַרְבָּעִים סְאָה:

ד. שְׁתֵּי בְּרֵכוֹת שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סְאָה, זוֹ עַל גַּב זוֹ, וּבְרֵכָה שֶׁל שִׁלְשֶׁת לָגִין בְּצַד הָעֶלְיוֹנָה, וְנִפְתְּקוּ שְׁנֵיהֶן וּבָאוּ לַתַּחְתּוֹנָה – כְּשֵׁרִין, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: ׳שָׁלְמוּ אַרְבָּעִים סְאָה עַד שֶׁלֹּא יָרְדוּ שִׁלְשֶׁת לוּגִין׳. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סְאָה, זֶה בְּצַד זֶה, וְנָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין בְּתוֹךְ אֶחָד מֵהֶן וְנִפְסְקוּ וּבָאוּ לַחֲבֵרוֹ – כְּשֵׁר. וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם נִטְלָה מִחֵיצָה – פָּסוּל, אֲבָל רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בְּמִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה וְנָפְלוּ שְׁלֹשָׁה לוּגִין וְחִלְּקוּ לִשְׁנַיִם, שֶׁזֶּה כָּשֵׁר לְהַקְווֹת עָלָיו, וְזֶה כָּשֵׁר לְהַקְווֹת עָלָיו:

ה. שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁל עֶשְׂרִים עֶשְׂרִים סְאָה, אֶחָד שָׁאוּב וְאֶחָד כָּשֵׁר, יָרְדוּ שְׁנַיִם וְהִשְׁיקוּם וְטָבְלוּ בָּהֶן, אֲפִלּוּ אֲדֻמִּים וְהִלְבִּינוּם אוֹ לְבָנִים וְהֶאֱדִימוּם – הַטּוֹבְלִין כְּמוֹ שֶׁהָיוּ, וְהַמִּקְוָאוֹת כְּמוֹ שֶׁהָיוּ. שְׁלֹשָׁה לוּגִין שֶׁנָּפְלוּ בַּמִּקְוֶה, וּבַעַל קֶרִי הַחוֹלֶה שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו תִּשְׁעַת קַבִּין מַיִם, וְטָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ שְׁלֹשָׁה לוּגִין מַיִם שְׁאוּבִין, אַבָּא יוֹסֵי בֶּן חוֹנִי אוֹמֵר: מִכְּלִי אֶחָד מִשְּׁנַיִם וּמִשְּׁלֹשָׁה – מִצְטָרְפִין, וּמֵאַרְבָּעָה אֵין מִצְטָרְפִין. בָּא לוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין חוּץ מֵרֹאשִׁי אֶצְבְּעוֹתָיו – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֲפִלּוּ לֹא בָּא אֶלָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ – טָמֵא. בָּא רֹאשׁוֹ אֲבָל לֹא רֻבּוֹ, רֻבּוֹ אֲבָל לֹא רֹאשׁוֹ, אוֹ שֶׁבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ מִלְמַעְלָה אוֹ מִן הַצַּד – טְהוֹרִין, עַד שֶׁיָּבֹא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ כְּדַרְכּוֹ. מִקְצָתָן שְׁאוּבִין וּמִקְצָתָן אֵינָן שְׁאוּבִין, אוֹ שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּדְבַשׁ וְחָלָב – טָהוֹר עַד שֶׁיִּהוּ כֻּלָּן שְׁאוּבִין, וַאֲפִלּוּ הוּא טָהוֹר וְהֵן טְהוֹרִין – נִטְמְאוּ וְטִמְּאוּהוּ. הֲרֵי זֶה אוֹמֵר: ׳טִמְּאַנִי וְטִמְּאוּתִיו׳:

הַשָּׁלֵם

תּוֹסֶפְתָּא

ו. טָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין - טָמֵא. נָפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ אֲבָל לֹא עַל רֻבּוֹ, עַל רֻבּוֹ אֲבָל לֹא עַל רֹאשׁוֹ, אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ מִלְמַטָּה אוֹ מִן הַצַּד - טָהוֹר, עַד שֶׁיִּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ כְּדַרְכּוֹ. מִקְצָתָן שְׁאוּבִין וּמִקְצָתָן אֵינָן שְׁאוּבִין, אוֹ שֶׁנָּפַל לְתוֹכָן יַיִן, דְּבַשׁ, וְחָלָב, טָהוֹר עַד שֶׁיְּהוּ כֻּלָּן שְׁאוּבִין, וַאֲפִלּוּ הוּא טָהוֹר וְהֵן טְהוֹרִין - נִטְמְאוּ וְטִמְּאוּהָ. הֲרֵי זֶה אוֹמֵר: 'טִמְּאַנִי וְטִמְּאתִינִי'. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: בַּטְּהוֹרִין - טָהוֹר, מִקַּל וָחֹמֶר, וּמַה אִם בְּמָקוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁאָר מַשְׁקִים כַּמַּיִם לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּשׁוֹתֶה רְבִיעִית - לֹא עָשָׂה אֶת הַטְּהוֹרִין כִּטְמֵאִים. מָקוֹם שֶׁלֹּא עָשָׂה שְׁאָר מַשְׁקִין כַּמַּיִם לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בִּשְׁלֹשֶׁת לוֹגִין - אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת הַטְּהוֹרִין כַּטְּמֵאִין? הֵשִׁיב אַבָּא יוֹסֵף הַחָרְנִי: מְקֻוֶּה יוֹכִיחַ, שֶׁלֹּא עָשָׂה בּוֹ שְׁאָר מַשְׁקִין כַּמַּיִם, וְעָשָׂה בּוֹ אֶת הַטְּהוֹרִין כַּטְּמֵאִין. הֵשִׁיב רַבִּי עַל דִּבְרֵי אַבָּא יוֹסֵף הַחָרְנִי: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בַּמְּקֻוֶּה - שֶׁעָשָׂה בּוֹ אֶת הַצְּרוּפִין, תֹּאמַר בַּגּוּף - שֶׁלֹּא עָשָׂה בּוֹ אֶת הַצְּרוּפִין?

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק רְבִיעִי

א. טְבָלָא שֶׁנִּתְּנָה תַּחַת הַצִּנּוֹר לְהָדִיחַ, וְכֵן כֵּלִים שֶׁנִּתְּנָן תַּחַת הַצִּנּוֹר לְהָדִיחַ - רִאשׁוֹנִים רִאשׁוֹנִים הֻכְשְׁרוּ לְקַבֵּל טֻמְאָה. שָׁלְמוּ אַרְבָּעִים סְאָה - הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. צִנּוֹר שֶׁחֻקְקוֹ וְאַחַר כָּךְ קְבָעוֹ - פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. קְבָעוֹ וּלְבַסּוֹף חֻקְקוֹ - אֵין פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה:

ב. מַיִם הַנּוֹזְלִין מֵאֲלֵיהֶן, וּמִן הַיָּם וּמִן הַנָּהָר, וְהָעוֹלִין בְּאַנְטִילְיָא - פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקֻוֶּה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הָעוֹלִין מֵאֲלֵיהֶן - אֵינָן פּוֹסְלִין אֶת הַמְּקֻוֶּה לְפִי שֶׁאֵינָן נִתָּלְשִׁין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: גַּג שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשׁוֹ אֶחָד וְעֶשְׂרִים סְאָה שֶׁל מֵימֵי גְּשָׁמִים - מְמַלֵּא בַּכְּתֶף וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ תְּשַׁע עֶשְׂרֵה סְאָה וּפוֹתְקָן, וּמְעָרְבִין בֶּחָצֵר:

הַשָּׁלֵם

ג. הָיוּ אַרְבָּעִים סְאָה וְנִפְתְּחָה, וּבָאוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת - כְּשֵׁרִין וְאֵין מַטְבִּילִין בָּהֶם, שֶׁאֵין מַטְבִּילִין בָּאֲוִיר. הָיָה רֹאשׁוֹ אֶחָד מַגִּיעַ לָאָרֶץ - מַטְבִּילִין בּוֹ, שֶׁאֵין מַטְבִּילִין בָּאֲוִיר. גַּל הַנִּתָּלָשׁ מִן הַיָּם וּמִן הַנָּהָר - אֵין מַטְבִּילִין בּוֹ, שֶׁאֵין מַטְבִּילִין בָּאֲוִיר. וְאִם הָיוּ שְׁנֵי רְאשׁוֹן נוֹגְעִים בָּאָרֶץ - מַטְבִּילִין בָּהֶן, וְאֵין מַטְבִּילִין בַּכִּיפִּין:

ד. קַסְטִלִין הַמְקֻלָּח מַיִם לִכְרַכִּין, אִם הָיָה נָקוּב כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד - אֵין פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. וְאִם לָאו - פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. וְאִם הָיָה מְקֻבָּל כָּל שֶׁהוּא מִן הַנָּקֵב וּלְמַטָּה - פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? מִן הַצַּד, אֲבָל מִלְמַטָּה, אֲפִלּוּ נָקוּב כְּמַחַט - אֵינוֹ פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. הֲלָכָה זוֹ עָלוּ עָלֶיהָ בְּנֵי אַסְיָא שָׁלֹשׁ רְגָלִים בְּיַבְנֶה, וּלְרֶגֶל הַשְּׁלִישִׁי, הִכְשִׁירוּהוּ לָהֶם. אָמַר רַבִּי אֶלְיֶעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסֵי: הֲלָכָה זוֹ הוֹרֵיתִי בְּרוֹמִי לְטָהֳרָה, וּכְשֶׁבָּאתִי אֵצֶל חֲבֵרַי, אָמְרוּ לִי: יָפֶה הוֹרֵיתָ. פָּקָק בְּטִיט וּבִבְנְיָן - אֵינוֹ פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. בְּסִיד וּבְגִפְסִיס - פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. עַל גַּבֵּי הָאָרֶץ וְעַל גַּבֵּי סִיד וְגִפְסִיס, אוֹ שֶׁמֵּרַח בְּטִיט מִן הַצְּדָדִין - אֵינוֹ פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה:

ה. מַעְיָן הַיּוֹצֵא לְתַלְמַי, וּמִן הַתַּלְמַי לִבְרֵכָה, רִאשׁוֹנִים רִאשׁוֹנִים - הֲרֵי אֵלּוּ פְּסוּלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נִשְׁאָבִין. כֵּיצַד עוֹשֶׂה? נוֹקְבִין לַמַּעְיָן שֶׁתּוֹלִיךְ עַל שְׁפָתוֹ כָּל שֶׁהוּא, וְנִמְצָא מַיִם מוּעָטִין מְטַהֲרִין אֶת הַמְּרֻבִּין, מַזְחִילִין עַל גַּבֵּי מֵת; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. מַיִם צָפוּי עַל גַּבֵּי כָּל שֶׁהוּא - מַטְבִּילִין בָּהֶן עַל רוּם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם, וְעַל רֹחַב כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד:

ו. מַעְיָן שֶׁמְּשׁוּךְ כְּנָדָל, וְרִבָּה עָלָיו מַיִם שְׁאוּבִין וְהִרְחִיבָן - מְטַהֵר בְּאַשְׁבָּרָן וְאֵין מְטַהֵר בְּזוֹחֲלִין, אֶלָּא עַד מָקוֹם שֶׁיְּהֵא יָכוֹל לְהַלֵּךְ מִתְּחִלָּתוֹ. וְאֵיזֶהוּ חַרְדָּלִית? מֵי גְּשָׁמִים הַבָּאִין בְּמִדְרוֹן, רוֹאִין אוֹתָן, אִם יֵשׁ מִתְּחִלָּתָן וְעַד סוֹפָן צְרוּף אַרְבָּעִים סְאָה - מַטְבִּילִין בָּהֶן, וְאִם לָאו - אֵין מַטְבִּילִים בָּהֶן; דִּבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:

תּוֹסֶפְתָּא

אֵין מַטְבִּילִין בָּהֶן עַד שֶׁיִּהְיֶה לְפָנָיו עֹגֶל אַרְבָּעִים סְאָה. וּמַעֲשֶׂה בְּכוֹבְסִים שֶׁהָיוּ בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁהָיוּ גּוֹדְרִים אוֹתָם בִּכְלִים וְטוֹבְלִין בָּהֶן. וְהַכֹּל מוֹדִים, שֶׁכֵּלִים שֶׁגְּדֵר בָּהֶן לֹא הֻטְבְּלוּ:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. גְּמָמִיּוֹת עַל פִּי הַמִּקְוֶה, וְכֵן מְקוֹם פַּרְסוֹת רַגְלֵי בְּהֵמָה עַל פִּי הַמִּקְוֶה, אִם הָיוּ מְעֹרָבִין כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד - מַטְבִּילִין בָּהֶם. וְאִם לָאו - אֵין מַטְבִּילִין בָּהֶם. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הֲרֵי הֵן כְּעוּקַת הַמְּעָרָה. הַחוֹרִין שֶׁבַּמִּקְוֶה - מַטְבִּילִין בָּהֶן, וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ מְעֹרָבִין כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד. עֲרֵבָה שֶׁהִיא מְלֵאָה כֵּלִים וְהִשִּׁיקָה לַמִּקְוֶה - צְרֵיכָה כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד וּמַעְיָן כָּל שֶׁהוּא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם בֵּית הִלֵּל: בִּכְלִי גָּדוֹל - אַרְבָּעָה טְפָחִים, וּבְקָטָן - בְּרֶבֶן. קוּמְקוּם שֶׁהוּא מָלֵא כֵּלִים וְהִטְבִּילָן בַּמִּקְוֶה, אַף עַל פִּי שֶׁפִּיו צַר כָּל שֶׁהוּא - כֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹרִין. הִטָּהוּ עַל צִדּוֹ - עַד שֶׁיִּהְיֶה בְּפִיו כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד:

ב. מַעְיָן הַיּוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר, וְהִטְבִּיל בּוֹ צָנוֹן וּדְלַעַת, אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִין עַל גַּבָּן בִּמְלוֹאָן - הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת שֶׁאָמְרוּ - בְּבֵינוֹנִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם, וְלֹא מֵאַרְבַּע בְּטֶפַח:

ג. כַּזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ, סָפֵק יֵשׁ בָּהֶן כַּשְּׁעוּר, סָפֵק אֵין בָּהֶן כַּשְּׁעוּר - סְפֵקָן טָמֵא, שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁעִקָּרוֹ מִן הַתּוֹרָה וְשִׁעוּרוֹ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים - סְפֵקוֹ טָמֵא:

ד. מְטַהֲרִין אֶת הַמִּקְוָאוֹת, הַתַּחְתּוֹן מִן הָעֶלְיוֹן, וְהָרָחוֹק מִן הַקָּרוֹב. כֵּיצַד? מֵבִיא סִילוֹן שֶׁל עֵץ אוֹ שֶׁל עֶצֶם אוֹ שֶׁל כְּלֵי זְכוּכִית, וּמַנִּיחַ יָדָיו בַּתַּחְתּוֹן עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא מַיִם, וּמוֹשְׁכָן וּמַשִּׁיקָן אֲפִלּוּ בְּשַׂעֲרָה - וְדַיּוֹ. וְאִם נִכְפַּף הַסִּילוֹן כָּל שֶׁהוּא - פָּסוּל. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁהָיוּ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה, אֲבָל אִם הָיוּ זֶה כְּנֶגֶד זֶה - מֵבִיא סִילוֹן שֶׁל רְכוּבָה מִכָּאן, וְסִילוֹן שֶׁל רְכוּבָה מִכָּאן, וְסִילוֹן אֶחָד בְּאֶמְצַע, וּמַשִּׁיק וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל.

הַשָּׁלֵם

כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי מִקְוָאוֹת שֶׁנִּסְדַּק לָעֶרֶב - מִצְטָרְפִין. וְלַשֶּׁתִּי - אֵין מִצְטָרְפִין. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חִלּוּף הַדְּבָרִים. נִפְרְצוּ זֶה לְתוֹךְ זֶה, רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: טֶפַח בְּרֹחַב הַפִּרְצָה:

ה. הַמֵּת בַּמֶּרְחָץ, הַקָּמִין - טָמֵא. הַמֵּת בַּקָּמִין, הַמֶּרְחָץ - טָמֵא. הַנּוֹגֵעַ בָּאָבָק - טָמֵא, וְטָהוֹר בַּעֲלִיָּתוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַנּוֹגֵעַ בָּאָבָק - טָהוֹר, שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה אֶלָּא לְשַׁמֵּשׁ עִם הַקַּרְקַע:

ו. הַמְטַהֶרֶת שֶׁבַּמֶּרְחָץ הַתַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין, וְעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה - כְּשֵׁרִין. אִם יֵשׁ כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לוּגִין - פָּסוּל. וְכַמָּה יְהֵא בַּנֶּקֶב וְיִהְיֶה בּוֹ שְׁלֹשֶׁת לוּגִין? אֶחָד מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שֶׁל בְּרֵכָה; דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֲפִלּוּ תַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה כְּשֵׁרִין וְעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין, וְיֵשׁ בְּצַד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לוּגִין - כְּשֵׁרִין, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַפִּיל לְתוֹךְ הַבְּרֵכָה, אֶלָּא כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב, וְעוֹלִין לְמִדַּת אַרְבָּעִים סְאָה. עִגּוּלֵי שֶׁלֶג הַמִּשְׁקָעִין בַּמִּקְוֶה - הֲרֵי אֵלּוּ מַעֲלִין. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינָן מַעֲלִין. וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה שֶׁהוּא מֵבִיא טִיט הַנָּרוֹק בָּעֲרֵבָה, וּמַשִּׁיק, וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל:

ז. מֵי כְבָשִׁים וּמֵי שְׁלָקוֹת וּמֵי זֵיתִים שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ אַרְבָּעִים סְאָה - מַטְבִּילִין בָּהֶן, וּבִלְבַד שֶׁאֵין בָּהֶן שֶׁמֶן. הַתֶּמֶד מִשֶּׁהֶחְמִיץ - אֵין מַטְבִּילִין בּוֹ:

ח. מִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה, וְנָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וְנִשְׁתַּנּוּ מַרְאָיו - אֵינוֹ נִפְסָל בִּשְׁלֹשֶׁת לוּגִין. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֲפִלּוּ חָזְרוּ מַרְאָיו לְכְמוֹת שֶׁהָיוּ - כָּשֵׁר. הָיוּ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה וְנָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וְנִשְׁתַּנּוּ מַרְאֶה חֶצְיוֹ, הַטּוֹבֵל בֵּין בְּמָקוֹם הַמַּיִם בֵּין בְּמָקוֹם הַיַּיִן - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. נָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשָׁה לוּגִין מַיִם, בֵּין בְּמָקוֹם הַיַּיִן, בֵּין בְּמָקוֹם הַמַּיִם - כְּאִלּוּ לֹא נָפַל. הָיָה שָׁאוּב וְהִשִּׁיקוֹ, הִשִּׁיק בְּמָקוֹם הַיַּיִן, זֶה וָזֶה - לֹא טָהוֹר. הִשִּׁיק בְּמָקוֹם הַמַּיִם, מָקוֹם הַמַּיִם - טָהוֹר, מָקוֹם הַיַּיִן - לֹא טָהוֹר:

תּוֹסֶפְתָּא

ט. חָבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה בַּיָּם הַגָּדוֹל, וּמַרְאֶה אוֹתוֹ מָקוֹם כְּמַרְאֶה אוֹתוֹ הַיַּיִן, הַטּוֹבֵל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֲפִלּוּ נָפַל לְשָׁם כִּכַּר תְּרוּמָה - טָמֵא. מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מְכֻוָּנוֹת, וְיָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ, זֶה אַחַר זֶה, הָרִאשׁוֹן - טָהוֹר, וְהַשֵּׁנִי - טָמֵא. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? עוֹדֵהוּ הָרִאשׁוֹן בַּמַּיִם, אֶחָד מְמַלֵּא בַּכְּתֵף וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ, וְטָהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עוֹדֵהוּ רַגְלוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן בַּמַּיִם, אַחֵר יוֹרֵד וְטוֹבֵל - וְטָהוֹר:

י. הִטְבִּיל בּוֹ יוֹרָה גְּדוֹלָה - הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מְקַלְחִין. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? מוֹרִידָהּ דֶּרֶךְ פִּיהָ וּמַטְבִּילָהּ, וּמַעֲלֶה אוֹתָהּ דֶּרֶךְ שׁוּלֶיהָ. הַקּוֹפֵץ לְתוֹךְ הַמִּקְוֶה - הֲרֵי זֶה מְגֻנֶּה. הַטּוֹבֵל פַּעֲמַיִם בַּמִּקְוֶה - הֲרֵי זֶה מְגֻנֶּה. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: כְּבוֹשׁ יָדְךָ עָלַי בַּמִּקְוֶה - הֲרֵי זֶה מְגֻנֶּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּבוֹשׁ יָדְךָ עָלָיו עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. אֶרֶץ הַכּוּתִים - טְהוֹרָה. מִקְווֹתֶיהָ, וּמְדוֹרֶיהָ, וּשְׁבִילֶיהָ - טְהוֹרוֹת. אֶרֶץ הָעַמִּים, מִקְווֹתֶיהָ, וּמְדוֹרֶיהָ, וּשְׁבִילֶיהָ - טְמֵאִין. מִקְוָאוֹת הָעַמִּים שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ - כְּשֵׁרִים לְבַעֲלֵי קְרָיִין, וּפְסוּלִין לְכָל הַטְּמֵאִין. וְשֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁחוּץ מִן הַפֶּתַח - טְהוֹרִין לְכָל הַטְּמֵאִין, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר לְבַעֲלֵי קְרָיִין. וְשֶׁלְּפְנִים מִן הַפֶּתַח - פְּסוּלִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר לְכָל הַטְּמֵאִין; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּשֵׁרִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין, מִפְּנֵי שֶׁבַּעַל קֶרִי טוֹבֵל בְּאַרְבָּעִים סְאָה בְּכָל מָקוֹם. וְשֶׁחוּץ לַפֶּתַח - כְּשֵׁרִין אַף לַנִּדּוֹת. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: הֲלָכָה אֵין לִי, אֶלָּא מַעֲשֶׂה בְּמַעֲרָה שֶׁהָיְתָה בְּגִנָּתוֹ שֶׁל מוֹסֵק אֶחָד בְּרוּמוֹן, שֶׁהָיוּ כֹּהֲנִים כּוֹבְשִׁין אֶת הַגָּדֵר וְיוֹרְדִין וְטוֹבְלִין לְתוֹכָהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בְּמִקְוֶה שֶׁבֵּין אוּשָׁא לְשִׁפְרָעָם, וְהָיָה רַבִּי דּוֹסָא מוֹשִׁיב בּוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים כְּדֵי שֶׁיִּקְווּ בּוֹ הַמַּיִם אַרְבָּעִים סְאָה. שׁוּב מַעֲשֶׂה בְּבֵית עֲנָת שֶׁקִּווּ

הַשָּׁלֵם

יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם כּוֹר, וּבָאוּ וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן תְּרַדְיוֹן, וּפָסַל, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: 'נִכְנְסוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְזִלְפוּהָ בַּלַּיְלָה, וְחָזְרוּ וּמִלְּאוּ אוֹתוֹ בַּקִּילוֹן'. וּמַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְאוּנְקְלוֹס הַגֵּר שֶׁהָיוּ בְּאַשְׁקְלוֹן, וְטָבַל רַבָּן גַּמְלִיאֵל בַּמַּרְחָץ, וְאוּנְקְלוֹס בַּיָּם. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קוּפְסָאי: עִמָּהֶן הָיִיתִי, וְלֹא טָבַל רַבָּן גַּמְלִיאֵל אֶלָּא בַּיָּם:

ב. מֶרְחָץ שֶׁבַּלָּנֶיהָ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, בִּזְמַן שֶׁמְּטַהֶרֶת שֶׁלָּהּ פְּתוּחָה לִרְשׁוּת הַיָּחִיד - טְמֵאָה. לִרְשׁוּת הָרַבִּים - טְהוֹרָה. מֶרְחָץ שֶׁבַּלָּנֶיהָ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָס שַׁחֲרִית וּמַשִּׁיקָה, אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה נִכְנָס וְזֶה יוֹצֵא, זֶה יוֹצֵא וְזֶה נִכְנָס - טְהוֹרָה. נָעֲלָהּ אוֹ שֶׁנִּתְיַחֲדָה בִּרְשׁוּתוֹ - טְמֵאָה. נִמְצֵאתָ אוֹמֵר: בַּיָּמִים - טְהוֹרָה, וּבַלֵּילוֹת - טְמֵאָה:

ג. הַמְּהַרְהֵר בַּלַּיְלָה, וְעָמַד וּמָצָא בְּשָׂרוֹ חַם - טָמֵא. חַם וְלֹא הִרְהֵר, הִרְהֵר וְלֹא חַם - טָהוֹר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בַּזָּקֵן וּבַחוֹלֶה - טָהוֹר. בַּיֶּלֶד וּבַבְּרִיא - טָמֵא:

ד. הַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי - טְהוֹרָה; דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: פְּעָמִים שֶׁהֵן אַרְבַּע עוֹנוֹת, פְּעָמִים שֶׁהֵן חָמֵשׁ, פְּעָמִים שֶׁהֵן שֵׁשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לְעוֹלָם חָמֵשׁ. וְאִם יָצְאת מִקְצָת עוֹנָה רִאשׁוֹנָה - מַשְׁלִימִין לָהּ מִקְצָת עוֹנָה שִׁשִּׁית. נִמְצֵאתָ אַתָּה אוֹמֵר: שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל - בְּכָל מָקוֹם טְמֵאָה אֲפִלּוּ בִּמְעֵי נָכְרִית. וְשֶׁל נָכְרִים - בְּכָל מָקוֹם טָהוֹר, אֲפִלּוּ בִּמְעֵי יִשְׂרְאֵלִית, חוּץ מִמֵּימֵי רַגְלַיִם שֶׁבָּהּ. כָּל אֵלּוּ שֶׁאָמְרוּ טְמֵאִים - טְהוֹרִין לְחֻלִּין וּטְמֵאִין לִתְרוּמָה, חוּץ מֵהַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁהִיא טְמֵאָה אַף לְחֻלִּין. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע - טְהוֹרָה לְחֻלִּין. וְשֶׁאָמְרוּ חוֹצְצִין, וְשֶׁאָמְרוּ אֵין חוֹצְצִין - לֹא מְטַמְּאָה וְלֹא מְטַמְּאִין, חוּץ מִקְּרוֹם שֶׁעַל גַּבֵּי הַמַּכָּה, וְאִגּוּד שֶׁעַל גַּבֵּי הַמַּכָּה וְהַקְּשָׁקְשִׁים שֶׁעַל גַּבֵּי הַשֶּׁבֶר. וְהַשְּׁרִירִים, וְהַנְּזָמִים, וּקְטַבְלָאוֹת, וְהַטְּבָעוֹת, אוֹצִין -

תּוֹסֶפְתָּא

חוּצִין, רָפִין - אֵין חוּצִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי אוֹמֵר: בֵּית הַסְּתָרִים, שֶׁבַּנְּשׁוּאוֹת - חוּצִין, וּבִפְנוּיָה - אֵינוֹ חוּצָצֶת:

ה. סַם יָבֵשׁ שֶׁעַל גַּבֵּי מַכָּה, וְהַכְּחוֹל שֶׁעַל גַּבֵּי עַיִן - הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן חוּצִין. וְהַדָּם, וְהַדִּבֵשׁ, וְהַיָּיו, וְהֶחָלָב, וּשְׁרַף הַתְּאֵנָה, וּשְׁרַף הַשִּׁקְמָה, וּשְׁרַף הֶחָרוּב, יְבֵשִׁין - חוּצִין, לַחִין - אֵינָן חוּצִין. וּשְׁאָר כָּל הַשְּׁרָפִין, בֵּין לַחִין בֵּין יְבֵשִׁין - אֵין חוּצִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שֶׁטֶף לְחֻלּוּחֵי פֵּרוֹת. סַם יָבֵשׁ חוּץ לַמַּכָּה, וְהַכְּחוֹל שֶׁחוּץ לָעַיִן - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. צוֹאָה שֶׁתַּחַת הַצִּפֹּרֶן שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַבָּשָׂר, וְהַטִּיט, וְהַבָּצֵק שֶׁתַּחַת הַצִּפֹּרֶן אֲפִלּוּ כְּנֶגֶד הַבָּשָׂר - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. כְּשׁוּת שֶׁל גְּדוֹל שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עֲלֵיהֶן, וְהָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בָּאָדָם - הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן חוּצִין. רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן יוֹסֵף אוֹמֵר: צִפֹּרֶן שֶׁפֵּרְשָׁה רֻבָּהּ - הֲרֵי זֶה אֵינָהּ חוּצָצֶת. כָּל הַחוּצִין בַּכֹּהֲנִים - חוּצִין בַּנְּדָּה, וּבַגֵּר בַּטְּבִילָה. וּבַחֲלִין - אֵין חוּצִין:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. טַבַּעַת שֶׁנְּתוּנָה בִּלְבֵנָה שֶׁל טִיט טוֹפַחַ, וְהִטְבִּילָהּ - טְהוֹרָה. וְאִם הָיָה טִיט יָוֵן וַחֲבֵרָיו - כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה. לָגִין שֶׁהוּא מָלֵא מַיִם טְמֵאִים שְׁאוּבִין וְנָתוּן עַל פִּיו טִיט טוֹפֵחַ, אִם הָיָה הַטִּיט שׁוֹקֵעַת בְּמַיִם, וְהִטְבִּילָן - טְהוֹר. וְאִם הָיָה הַטִּיט יָוֵן וַחֲבֵרָיו - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. וְרַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא בְּשֶׁל מֵרָקָא, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁפִין בּוֹ סִדְקֵי כֵלִים. אֵלּוּ הֵן יְתֵדוֹת הַדְּרָכִים? אֵלּוּ שֶׁמְּהַלְכִין עֲלֵיהֶם בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים וְהֵן מִתְמַעֲכִין. עַל הַבְּגָדִים, מִצַּד אֶחָד - אֵינוֹ חוּצֵץ, מִשְּׁנֵי צְדָדִין - חוּצֵץ; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: אַף מִצַּד אֶחָד - חוּצֵץ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: שֶׁל בַּנָּאִין מִצַּד אֶחָד שֶׁל בּוֹר, גְּדוֹלָה - מִצַּד אֶחָד, וּקְטַנָּה - עַד שֶׁיְּהֵא מִשְּׁנֵי צְדָדִין:

ב. הַזֶּפֶת שֶׁבַּכּוֹס וְשֶׁבַּצְּלוֹחִית, מִתּוֹכָן - חוּצָצוֹת, וּמֵאֲחוֹרֵיהֶן - אֵינָהּ חוּצָצוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? מִבֵּית הָאָמָּן, אֲבָל מִבֵּית

הַשָּׁלֵם

בַּעַל הַבַּיִת, בֵּין מִתּוֹכָן בֵּין מֵאֲחוֹרֵיהֶן - הֲרֵי זֶה חוּצֶצֶת. בַּתַּמְחוּי וּבַקְּעָרָה, בֵּין מִתּוֹכָן בֵּין מֵאֲחוֹרֵיהֶן, בֵּין מִבֵּית הָאָמָּן בֵּין מִבֵּית בַּעַל הַבַּיִת - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. הַמּוֹר וְהַקּוֹמוּס, בֵּין בְּכוֹס בֵּין בִּצְלוֹחִית בֵּין בַּקְּעָרָה וּבֵין בַּתַּמְחוּי, בֵּין מִתּוֹכָן בֵּין מֵאֲחוֹרֵיהֶן, בֵּין מִבֵּית הָאָמָּן בֵּין מִבֵּית בַּעַל הַבַּיִת - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. עַל הַסַּנְדָּל מִתּוֹכוֹ, לְמַעְלָה - חוּצֵץ, וּלְמַטָּה - אֵינוֹ חוּצֵץ. וְעַל הַסַּפְסָל, מִלְמַעְלָה וּמִן הַצְּדָדִין - חוּצֵץ, וּמִלְמַטָּה - אֵינוֹ חוּצֵץ. לִכְלוּךְ הַצּוֹאָה שֶׁבַּכַּר וְשֶׁבַּכִּסֵּא וְשֶׁבַּקַּתְדְּרָאוֹת הַמְכֻבָּסִים, בֵּין מִתּוֹכָן בֵּין מֵאֲחוֹרֵיהֶן, בֵּין מִלְמַטָּן וּבֵין מִן הַצְּדָדִין - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. עַל מִטַּת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: עַל הַגַּשִּׁישׁ הַחִיצוֹן - חוּצֵץ, עַל הַפְּנִימִי - אֵינוֹ חוּצֵץ. עַל הַמִּטְפַּחַת שֶׁל מְפַסְלֵי אִילָנוֹת - אֵין חוּצִין. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אַף עַל חֲלוּקָן. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַף עַל שְׁמָנִים כַּיּוֹצֵא בָּהֶן. לַחְלוּחִית שֶׁל שְׁמָרִים שֶׁבַּכּוֹס שֶׁבַּצְּלוֹחִיּוֹת, וְהַמּוֹךְ שֶׁבַּשִּׁיר וְשֶׁבַּזּוּג, וְהַטִּיט וְהַבָּצֵק שֶׁעַל יַד הַקַּרְדֹּם וְשֶׁעַל יַד הַמַּגְרֵפָה - הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן חוּצִין. הַגְּלִידוּ - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין:

ג. כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן - הֲרֵי אֵלּוּ אֵין חוּצִין. נָתַן זֶפֶת וְשַׁעֲוָה, בֵּין בְּמָקוֹם הַנָּקֵב, בֵּין בְּמָקוֹם הַנִּצּוֹק - הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן חוּצִין. הִכְנִיסָן שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּן - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. נָתַן הַזֶּפֶת וְהַשַּׁעֲוָה, בֵּין בְּמָקוֹם הַנָּקֵב, בֵּין בְּמָקוֹם הַנִּצּוֹק - הֲרֵי אֵלּוּ חוּצִין. כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ, כְּגוֹן יַד הַמַּגָּל וְיַד הַסַּכִּין, אִם מְשַׁמְּשִׁין מֵעֵין מְלַאכְתָּן רִאשׁוֹנָה - אֵין חוּצִין, וְאִם לָאו - חוּצִין.

ד. מַגָּל שֶׁנִּשְׁבְּרָה יָדָהּ, מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים - אֵינָהּ חוּצֶצֶת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּבֵית הַסְּתָרִים. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אִם מְשַׁמֶּשֶׁת מֵעֵין מְלַאכְתָּהּ רִאשׁוֹנָה - אֵינָהּ חוּצֶצֶת. וְאִם לָאו - חוּצֶצֶת. סַרְגָּהּ בְּגֶמִי אוֹ בְּמִשִּׁיחָה - הֲרֵי זוֹ חוּצֶצֶת. שְׂרָפָהּ בְּשָׂרָף - הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ חוּצֶצֶת:

תּוֹסֶפְתָּא

ה. כְּלִי שֶׁצָּרָה מִכָּאן וּמִכָּאן וְרָחָב מִן הָאֶמְצַע, כְּגוֹן עֲרֵבָה וַחֲצִי עֲרֵבָה - אֵין לָהֶן טָהֳרָה עוֹלָמִית עַד שֶׁיַּטֶּה עַל צִדָּן. צְלוּחִית שֶׁאוֹגְנָהּ מָעוּךְ לְתוֹכָהּ וְכִתְפוֹתֶיהָ גְּבוֹהִים, וְכֵן לָגִין שֶׁאוֹגְנוֹ מָעוּךְ לְתוֹכוֹ וּכְתֵפוֹתָיו גְּבוֹהִין - אֵין לָהֶן טָהֳרָה עוֹלָמִית עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ. צְלוּחִית שֶׁשִּׁפָּתָהּ שׁוֹקַעַת לָאֲחוֹרֶיהָ - מוֹרִידָהּ דֶּרֶךְ פִּיהָ וְהוֹפְכָהּ וּמַטְבִּילָהּ וּמַעֲלָה אוֹתָהּ דֶּרֶךְ שׁוּלֶיהָ; דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: מַטְבִּיל כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבֵית הַסְּתָרִים. צְלוּחִית שֶׁאוֹגְנָהּ חוֹזֶרֶת לְתוֹכָהּ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: מַטְבִּיל כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּבֵית הַסְּתָרִים:

מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת פֶּרֶק שְׁמִינִי

א. כָּפָה יָדָיו וְרַגְלָיו וְיָשַׁב לוֹ בְּאַמַּת הַמַּיִם, אִם נִכְנְסוּ הַמַּיִם דֶּרֶךְ כֻּלּוֹ - טָהוֹר, וְאִם לָאו - טָמֵא. הָיוּ רַגְלָיו מְלֵאִים אָבָק, וְיָרַד וְטָבַל בְּמִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה - טָמֵא. שִׁפְשֵׁף אוֹ שֶׁטָּבַל בְּחַמִּין - טָהוֹר. קוּמְקוּם שֶׁהוּא מָלֵא פֶּחָמִין וְהִטְבִּילוֹ - טָמֵא. שִׁפְשְׁפוֹ אוֹ שֶׁהִטְבִּילוֹ בְּחַמִּין - טָהוֹר. הַסִּלִּין שֶׁל גַּת אוֹ שֶׁל בַּד, אוֹצִין - צָרִיךְ לְחַטֵּט, וְרָפִים - צָרִיךְ לִנְעֹר. קִשְׁרֵי פוּנְדָּא וּפְסִיקְיָא, וְקִשְׁרֵי מִנְעָל וְסַנְדָּל, וְקִשְׁרֵי מַפְתֵּחַ חָלוּק שֶׁל אִשָּׁה - הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין. קִשְׁרֵי פוּנְדָּא וּפְסִיקְיָא וְקִשְׁרֵי רְצוּעוֹת מִנְעָל וְסַנְדָּל, וְהַקֶּשֶׁר שֶׁבְּאַפְרִקְיסִין שֶׁבְּכָתֵף, וְסָדִין שֶׁקָּשְׁרוּ אֶת נִימָיו - הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין. נִתְקַשְׁרוּ מֵאֲלֵיהֶן - אֵינָן חוֹצְצִין. קִשְׁרֵי עָנִי שֶׁמַּקְפִּיד עֲלֵיהֶן וְשֶׁל בַּעַל הַבַּיִת - הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין. שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת שֶׁאֵין מַקְפִּיד עֲלֵיהֶן אוֹ שֶׁל עָנִי - הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן חוֹצְצִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: צָרִיךְ לְהַטְבִּיל אֶת כֻּלָּן מִפְּנֵי חֻתָּךְ. וְכֵן הָיָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי טַרְפוֹן: בַּשַּׁלְשֶׁלֶת צָרִיךְ לְהַטְבִּיל אֶת כָּל הַסַּבָּעַת. כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא יַיִן וְהִטְבִּילוֹ, אִם בָּטֵל מַרְאָיו - טָהוֹר, וְאִם לָאו - טָמֵא. מָלֵא יַיִן וְחָלָב, אִם רִבָּה עָלָיו מַיִם - טָהוֹר, וְאִם לָאו - טָמֵא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא יַיִן אָדֹם בְּמַיִם, אִם בָּטֵל מַרְאָיו - טָהוֹר. וְאִם לָאו - טָמֵא. מִלֵּא מֵי חַטָּאת עַד שֶׁרִבָּה עָלָיו הַמַּיִם, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: שָׁמַעְתִּי שֶׁאַפִּלּוּ כְּלִי מַחֲזִיק כּוֹר וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית - כְּאִלּוּ לֹא טָבַל:

ב. כָּל הָאוֹכָלִים מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְּרָס בְּתוֹךְ כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס. אָכַל, וְחָזַר וְאָכַל, וְחָזַר וְאָכַל, אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת אֲכִילָה רִאשׁוֹנָה וְעַד סוֹף אֲכִילָה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס - מִצְטָרְפִין, וְאִם לָאו - אֵין מִצְטָרְפִין, לֹא הֻתִּרוּ לֶאֱכֹל פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר לִהְיוֹת יוֹרֵד וְטוֹבֵל, אֶלָּא אוֹכֵל כַּשִּׁעוּר וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל. אָכַל פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר וְיָרַד וְטָבַל בְּאֶמְצַע - טָמֵא. הֻתִּירוּ לְמְעֻבֶּרֶת לֶאֱכֹל פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת. וְכַמָּה הִיא פְּרָס? שְׁתֵּי בֵיצִים חָסֵר קְמָעָא; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שְׁתֵּי בֵיצִים שׁוֹחָקוֹת. שִׁעֵר רַבִּי שְׁתֵּי בֵיצִים וְעוֹד:

ג. כָּל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּשׁוֹתָה רְבִיעִית מִתּוֹךְ כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס. שָׁתָה, וְחָזַר וְשָׁתָה, וְחָזַר וְשָׁתָה, אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס - מִצְטָרְפִין, יוֹתֵר מִכָּאן - אֵין מִצְטָרְפִין. לֹא הֻתִּרוּ לִשְׁתּוֹת פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר לִהְיוֹת יוֹרֵד וְטוֹבֵל, אֶלָּא שׁוֹתֶה כַּשִּׁעוּר וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל. שָׁתָה פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר וְיָרַד וְטָבַל בְּאֶמְצַע - טָמֵא. הֻתִּירוּ לְמַגַּע טָמֵא מֵת שֶׁיִּתְּאֵהּ מְנִיקָה אֶת בְּנָהּ, וּבְנָהּ טָהוֹר:

ד. בָּלַע כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְנִכְנַס לַבַּיִת - הַבַּיִת טָהוֹר. שֶׁכָּל הַבְּלוּעִין בֵּין בָּאָדָם בֵּין בַּבְּהֵמָה בֵּין בַּחַיָּה בֵּין בָּעוֹפוֹת - טְהוֹרִין. הֶקִיאָן - הַבַּיִת טָמֵא. נִסְרַח אוֹ שֶׁיָּצָא מִלְּמַטָּה - טְהוֹרִין. שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים וְהֶקִיאָן - טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁנִּטְמְאוּ בּוֹ בִּיצִיאָתָן. טָבַל אוֹ שֶׁנִּסְרְחוּ אוֹ שֶׁיָּצָא מִלְּמַטָּה - טְהוֹרִין. שָׁתָה שְׂאָר הַמַּשְׁקִין, אַף עַל פִּי שֶׁטָּבַל וְהֶקִיאָן - טְמֵאִין, לְפִי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִין בַּגּוּף. נִסְרְחוּ אוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִלְּמַטָּה - טְהוֹרִין. פָּרָה שֶׁשָּׁתָת מַיִם טְמֵאִין וְהֶקִיאַתָן - טְמֵאִין,

הַשָּׁלֵם

תּוֹסֶפְתָּא

מִפְּנֵי שֶׁאֵין טְהוֹרִין בַּגּוּף. נִסְרְחוּ אוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִלְּמַטָּן - טְהוֹרִין. נִכְנַס לוֹ חֵץ בִּירֵכוֹ, רַבִּי אוֹמֵר: אֵינוֹ חוֹצֵץ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: הֲרֵי זֶה חוֹצֵץ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֶׁל מַתֶּכֶת, אֲבָל בְּשֶׁל עֵץ - אֵינוֹ חוֹצֵץ. וְאִם קָרַם עָלָיו הָעוֹר לְמַעְלָה, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁאֵינוֹ חוֹצֵץ, שֶׁכָּל הַבְּלוּעִין בֵּין בָּאָדָם וּבֵין בִּבְהֵמָה וּבֵין בְּחַיָּה וּבֵין בְּעוֹפוֹת - טְהוֹרִין. נִכְנְסוּ צְרוֹרוֹת וְקִסְמִים בְּסִדְקֵי רַגְלָיו מִלְּמַטָּה, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵינוֹ חוֹצֵץ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבֵית הַסְּתָרִים:

ה. אִסְפְּלָנִית מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה שֶׁעַל בֵּית הַסְּתָרִים, רַבִּי אוֹמֵר: חוֹצֵץ. וְרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינוֹ חוֹצֵץ. הָעוֹשֶׂה קִילְקִי בְּרֹאשׁוֹ, רַבִּי אוֹמֵר: חוֹצֵץ. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵינוֹ חוֹצֵץ. הָיְתָה בּוֹ שְׂעָרָה אַחַת חוּץ לַמַּכָּה, וְרֹאשׁוֹ מֻדְבָּק לַמַּכָּה, אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְרֹאשָׁן מֻדְבָּק בְּטִיט אוֹ בְּצוֹאָה - הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצוֹת. הָיוּ לוֹ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת בְּרִיסֵי עֵינָיו וּמִלְּמַטָּה, וְנִקְבוּ, וְהוֹצִיאָן בְּרִיסֵי עֵינָיו מִלְּמַעְלָה, זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה, וְנִמְנוּ עָלָיו חֲמִשָּׁה זְקֵנִים בְּלוֹד וְטִמְּאוּהוּ:

ו. פָּרָה שֶׁשָּׁתָת מֵי חַטָּאת וּשְׁחָטָהּ בְּתוֹךְ מֵעֵת לְעֵת, זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה, וְהָיָה רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מְטַהֵר וְרַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא, סִיֵּעַ רַבִּי טַרְפוֹן אֶת רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. סִיֵּעַ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, סִלֵּק רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס אֶת רַבִּי טַרְפוֹן, סִלֵּק רַבִּי עֲקִיבָא אֶת רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, אַחַר זְמַן מָצָא לוֹ תְּשׁוּבָה אָמַר לוֹ: מַה אֲנִי לַחֲזוֹר? אָמַר לוֹ: לֹא לְכָל אָדָם אֶלָּא לְךָ, שֶׁאַתָּה הוּא יוֹסֵי הַגְּלִילִי. אָמַר לוֹ: הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (בְּמִדְבַּר יט, ט): "וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִיא", כְּשֶׁהֵם שְׁמוּרִים לְמֵי נִדָּה וְלֹא כְּשֶׁשָּׁתְתָן פָּרָה זוֹ, הָיָה מַעֲשֶׂה וְנִמְנוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים זְקֵנִים בְּלֹד וְטִהֲרוּהוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קָרָא רַבִּי טַרְפוֹן הַמִּקְרָא הַזֶּה (דָּנִיֵּאל ח, ד-ז): **"רָאִיתִי אֶת הָאַיִל מְנַגֵּחַ יָמָּה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה וְכָל חַיּוֹת לֹא יַעַמְדוּ לְפָנָיו וְאֵין מַצִּיל מִיָּדוֹ וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ וְהִגְדִּיל"** - זֶה רַבִּי עֲקִיבָא. **"וַאֲנִי הָיִיתִי מֵבִין וְהִנֵּה צְפִיר הָעִזִּים בָּא מִן הַמַּעֲרָב עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וְאֵין נוֹגֵעַ בָּאָרֶץ וְהַצָּפִיר קֶרֶן חָזוּת בֵּין עֵינָיו"** - זֶה רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי וּתְשׁוּבָתוֹ. **"וַיָּבֹא עַד הָאַיִל בַּעַל הַקְּרָנַיִם אֲשֶׁר רָאִיתִי עֹמֵד לִפְנֵי הָאֻבָל וַיָּרָץ אֵלָיו בַּחֲמַת כֹּחוֹ". וּרְאִיתִיו מַגִּיעַ אֵצֶל הָאַיִל וַיִּתְמַרְמַר אֵלָיו וַיַּךְ אֶת הָאַיִל וַיְשַׁבֵּר אֶת שְׁתֵּי קְרָנָיו"** - זֶה תְּשׁוּבַת רַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס. **וְלֹא הָיָה כֹחַ בָּאַיִל לַעֲמֹד לְפָנָיו וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּרְמְסֵהוּ** - זֶה רַבִּי עֲקִיבָא. **וְלֹא הָיָה מַצִּיל לָאַיִל מִיָּדוֹ** - אֵלּוּ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים זְקֵנִים שֶׁטִּהֲרוּהוּ:

הַשָּׁלֵם

איוב פרק ב

א וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־
יְהוָה וַיָּבֹוא גַּם־הַשָּׂטָן בְּתוֹכָם לְהִתְיַצֵּב עַל־
יְהוָה: ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן אֵי מִזֶּה תָּבֹא
וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמַר מִשֹּׁט בָּאָרֶץ
וּמֵהִתְהַלֵּךְ בָּהּ: ג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן הֲשַׂמְתָּ
לִבְּךָ אֶל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם
וְיָשָׁר יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע וְעֹדֶנּוּ מַחֲזִיק בְּתֻמָּתוֹ
וַתְּסִיתֵנִי בּוֹ לְבַלְּעוֹ חִנָּם: ד וַיַּעַן הַשָּׂטָן אֶת־יְהוָה
וַיֹּאמֶר עוֹר בְּעַד־עוֹר וְכֹל אֲשֶׁר לָאִישׁ יִתֵּן בְּעַד
נַפְשׁוֹ: ה אוּלָם שְׁלַח־נָא יָדְךָ וְגַע אֶל־עַצְמוֹ וְאֶל־
בְּשָׂרוֹ אִם־לֹא אֶל־פָּנֶיךָ יְבָרֶכֶךָּ: ו וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־הַשָּׂטָן הִנּוֹ בְיָדֶךָ אַךְ אֶת־נַפְשׁוֹ שְׁמֹר: ז וַיֵּצֵא
הַשָּׂטָן מֵאֵת פְּנֵי יְהוָה וַיַּךְ אֶת־אִיּוֹב בִּשְׁחִין רָע
מִכַּף רַגְלוֹ עַד וְעַד קָדְקָדוֹ: ח וַיִּקַּח־לוֹ חֶרֶשׂ
לְהִתְגָּרֵד בּוֹ וְהוּא יֹשֵׁב בְּתוֹךְ־הָאֵפֶר: ט וַתֹּאמֶר
לוֹ אִשְׁתּוֹ עֹדְךָ מַחֲזִיק בְּתֻמָּתֶךָ בָּרֵךְ אֱלֹהִים
וָמֻת: י וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבָלוֹת תְּדַבֵּרִי
גַּם אֶת־הַטּוֹב נְקַבֵּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְאֶת־הָרָע לֹא
נְקַבֵּל בְּכָל־זֹאת לֹא־חָטָא אִיּוֹב בִּשְׂפָתָיו: {פ}
יא וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשֶׁת | רֵעֵי אִיּוֹב אֵת כָּל־הָרָעָה
הַזֹּאת הַבָּאָה עָלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמְּקֹמוֹ אֱלִיפַז
הַתֵּימָנִי וּבִלְדַּד הַשּׁוּחִי וְצוֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיִּוָּעֲדוּ
יַחְדָּו לָבוֹא לָנוּד־לוֹ וְלִנַחֲמוֹ: יב וַיִּשְׂאוּ אֶת־
עֵינֵיהֶם מֵרָחוֹק וְלֹא הִכִּירֻהוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ
וַיִּקְרְעוּ אִישׁ מְעִלֹּו וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל־רָאשֵׁיהֶם
הַשָּׁמָיְמָה: יג וַיֵּשְׁבוּ אִתּוֹ לָאָרֶץ שִׁבְעַת יָמִים
וְשִׁבְעַת לֵילוֹת וְאֵין־דֹּבֵר אֵלָיו דָּבָר כִּי רָאוּ כִּי־
גָדַל הַכְּאֵב מְאֹד:

איוב פרק ג

א אַחֲרֵי־כֵן פָּתַח אִיּוֹב אֶת־פִּיהוּ וַיְקַלֵּל אֶת־יוֹמוֹ:
{פ}
ב וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר:
ג יֹאבַד יוֹם אִוָּלֶד בּוֹ וְהַלַּיְלָה אָמַר הֹרָה גָּבֶר:
ד הַיּוֹם הַהוּא יְהִי חֹשֶׁךְ
אַל־יִדְרְשֵׁהוּ אֱלוֹהַּ מִמַּעַל וְאַל־תּוֹפַע עָלָיו
נְהָרָה:
ה יִגְאָלֻהוּ חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת תִּשְׁכָּן־עָלָיו
עֲנָנָה יְבַעֲתֻהוּ כְּמְרִירֵי יוֹם:
ו הַלַּיְלָה הַהוּא יְקָחֲהוּ אֹפֶל
אַל־יֵחַד בִּימֵי שָׁנָה בְּמִסְפַּר יְרָחִים אַל־יָבֹא:
ז הִנֵּה הַלַּיְלָה הַהוּא יְהִי גַלְמוּד אַל־תָּבוֹא רְנָנָה
בּוֹ:
ח יְקָבֻבֵהוּ אֹרְרֵי־יוֹם הָעֲתִידִים עֹרֵר לִוְיָתָן:
ט יֶחְשְׁכוּ כוֹכְבֵי נִשְׁפּוֹ יְקַו־לְאוֹר וָאָיִן וְאַל־
יִרְאֶה בְּעַפְעַפֵּי־שָׁחַר:
י כִּי לֹא סָגַר דַּלְתֵי בִטְנִי וַיַּסְתֵּר עָמָל מֵעֵינָי:
יא לָמָּה לֹא מֵרֶחֶם אָמוּת מִבֶּטֶן יָצָאתִי וְאֶגְוָע:
יב מַדּוּעַ קִדְּמוּנִי בִרְכָּיִם וּמַה־שָּׁדַיִם כִּי אִינָק:
יג כִּי־עַתָּה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקֹוטָ יָשַׁנְתִּי אָז | יָנוּחַ
לִי:
יד עִם־מְלָכִים וְיֹעֲצֵי אָרֶץ הַבֹּנִים חָרְבוֹת לָמוֹ:
טו אוֹ עִם־שָׂרִים זָהָב לָהֶם הַמְמַלְאִים בָּתֵּיהֶם
כָּסֶף:
טז אוֹ כְנֶפֶל טָמוּן לֹא אֶהְיֶה כְּעֹלָלִים לֹא־רָאוּ
אוֹר:
יז שָׁם רְשָׁעִים חָדְלוּ רֹגֶז וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ:
יח יַחַד אֲסִירִים שַׁאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ קוֹל נוֹגֵשׂ:

יט קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדֹנָיו:
כ לָמָּה יִתֵּן לְעָמֵל אוֹר וְחַיִּים לְמָרֵי נָפֶשׁ:
כא הַמְחַכִּים לַמָּוֶת וְאֵינֶנּוּ וַיַּחְפְּרֻהוּ מִמַּטְמוֹנִים:
כב הַשְּׂמֵחִים אֶלֵי־גִיל יָשִׂישׂוּ כִּי יִמְצְאוּ־קָבֶר:
כג לַגֶּבֶר אֲשֶׁר־דַּרְכּוֹ נִסְתָּרָה וַיָּסֶךְ אֱלוֹהַּ בַּעֲדוֹ:
כד כִּי־לִפְנֵי לַחְמִי אַנְחָתִי תָּבֹא וַיִּתְּכוּ כַמַּיִם שַׁאֲגָתִי:
כה כִּי פַחַד פָּחַדְתִּי וַיֶּאֱתָיֵנִי וַאֲשֶׁר יָגֹרְתִּי יָבֹא לִי:
כו לֹא שָׁלַוְתִּי | וְלֹא שָׁקַטְתִּי וְלֹא־נָחְתִּי וַיָּבֹא רֹגֶז:

איוב פרק ד

א וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר:
ב הֲנִסָּה דָבָר אֵלֶיךָ תִּלְאֶה וַעְצֹר בְּמִלִּין מִי יוּכָל:
ג הִנֵּה יִסַּרְתָּ רַבִּים וְיָדַיִם רָפּוֹת תְּחַזֵּק:
ד כּוֹשֵׁל יְקִימוּן מִלֶּיךָ וּבִרְכַּיִם כֹּרְעוֹת תְּאַמֵּץ:
ה כִּי עַתָּה | תָּבוֹא אֵלֶיךָ וַתֵּלֶא תִּגַּע עָדֶיךָ וַתִּבָּהֵל:
ו הֲלֹא יִרְאָתְךָ כִּסְלָתֶךָ תִּקְוָתְךָ וְתֹם דְּרָכֶיךָ:
ז זְכָר־נָא מִי הוּא נָקִי אָבָד וְאֵיפֹה יְשָׁרִים נִכְחָדוּ:
ח כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי חֹרְשֵׁי אָוֶן וְזֹרְעֵי עָמָל יְקִצְרֻהוּ:
ט מִנִּשְׁמַת אֱלוֹהַּ יאבֵדוּ וּמֵרוּחַ אַפּוֹ יִכְלוּ:
י שַׁאֲגַת אַרְיֵה וְקוֹל שָׁחַל וְשִׁנֵּי כְפִירִים נִתָּעוּ:
יא לַיִשׁ אֹבֵד מִבְּלִי־טָרֶף וּבְנֵי לָבִיא יִתְפָּרָדוּ:
יב וְאֵלַי דָּבָר יִגָּנֵב וַתִּקַּח אָזְנִי שֵׁמֶץ מֶנֶהוּ:
יג בְּשִׂעִפִּים מֵחֶזְיֹנוֹת לָיְלָה בִּנְפֹל תַּרְדֵּמָה עַל־אֲנָשִׁים:
יד פַּחַד קָרָאַנִי וּרְעָדָה וְרֹב עַצְמוֹתַי הִפְחִיד:
טו וְרוּחַ עַל־פָּנַי יַחֲלֹף תְּסַמֵּר שַׂעֲרַת בְּשָׂרִי:
טז יַעֲמֹד | וְלֹא־אַכִּיר מַרְאֵהוּ תְּמוּנָה לְנֶגֶד עֵינָי
דְּמָמָה וָקוֹל אֶשְׁמָע:
יז הֲאֱנוֹשׁ מֵאֱלוֹהַּ יִצְדָּק אִם מֵעֹשֵׂהוּ יִטְהַר־גָּבֶר:
יח הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יַאֲמִין וּבְמַלְאָכָיו יָשִׂים תְּהִלָּה:
יט אַף | שֹׁכְנֵי בָתֵּי־חֹמֶר אֲשֶׁר־בֶּעָפָר יְסוֹדָם יְדֻכְּאוּם לִפְנֵי־עָשׁ:
כ מִבֹּקֶר לָעֶרֶב יֻכַּתּוּ מִבְּלִי מֵשִׂים לָנֶצַח יאבֵדוּ:
כא הֲלֹא־נִסַּע יִתְרָם בָּם יָמוּתוּ וְלֹא בְחָכְמָה:

איוב פרק ה

א קְרָא־נָא הַיֵּשׁ עוֹנֶךָּ וְאֶל־מִי מִקְּדֹשִׁים תִּפְנֶה:
ב כִּי־לְאֱוִיל יַהֲרֹג־כָּעַשׂ וּפֹתֶה תָּמִית קִנְאָה:
ג אֲנִי־רָאִיתִי אֱוִיל מַשְׁרִישׁ וָאֶקֹּוב נָוֵהוּ פִּתְאֹם:
ד יִרְחַקּוּ בָנָיו מִיֵּשַׁע וְיִדַּכְּאוּ בַשַּׁעַר וְאֵין מַצִּיל:
ה אֲשֶׁר קְצִירוֹ | רָעֵב יֹאכֵל וְאֶל־מִצִּנִּים יִקָּחֵהוּ וְשָׁאֵף צַמִּים חֵילָם:
ו כִּי | לֹא־יֵצֵא מֵעָפָר אָוֶן וּמֵאֲדָמָה לֹא־יִצְמַח עָמָל:
ז כִּי־אָדָם לְעָמָל יוּלָּד וּבְנֵי־רֶשֶׁף יַגְבִּיהוּ עוּף:
ח אוּלָם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אָשִׂים דִּבְרָתִי:
ט עֹשֶׂה גְדֹלוֹת וְאֵין חֵקֶר נִפְלָאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר:

י הַנֹּתֵן מָטָר עַל־פְּנֵי־אֶרֶץ וְשִׁלֵּחַ מַיִם עַל־פְּנֵי חוּצוֹת:
יא לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם וְקֹדְרִים שָׂגְבוּ יֵשַׁע:
יב מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִּים וְלֹא־תַעֲשֶׂנָה יְדֵיהֶם תּוּשִׁיָּה:
יג לֹכֵד חֲכָמִים בְּעָרְמָם וַעֲצַת נִפְתָּלִים נִמְהָרָה:
יד יוֹמָם יְפַגְּשׁוּ־חֹשֶׁךְ וְכַלַּיְלָה יְמַשְׁשׁוּ בַצָּהֳרָיִם:
טו וַיֹּשַׁע מֵחֶרֶב מִפִּיהֶם וּמִיַּד חָזָק אֶבְיוֹן:
טז וַתְּהִי לַדַּל תִּקְוָה וְעַוְלָתָה קָפְצָה פִּיהָ:
יז הִנֵּה אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יוֹכְחֶנּוּ אֱלוֹהַּ וּמוּסַר שַׁדַּי אַל־תִּמְאָס:
יח כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ יִמְחַץ וְיָדָו תִּרְפֶּינָה:
יט בְּשֵׁשׁ צָרוֹת יַצִּילֶךָּ וּבְשֶׁבַע | לֹא־יִגַּע בְּךָ רָע:
כ בָּרָעָב פָּדְךָ מִמָּוֶת וּבְמִלְחָמָה מִיַּד חָרֶב:
כא בְּשׁוֹט לָשׁוֹן תֶּחְבֶּא וְלֹא־תִירָא מִשֹּׁד כִּי יָבוֹא:
כב לְשֹׁד וְלִכָּפָן תִּשְׂחָק וּמֵחַיַּת הָאָרֶץ אַל־תִּירָא:
כג כִּי עִם־אַבְנֵי הַשָּׂדֶה בְּרִיתֶךָּ וְחַיַּת הַשָּׂדֶה הָשְׁלְמָה־לָּךְ:
כד וְיָדַעְתָּ כִּי־שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ וּפָקַדְתָּ נָוְךָ וְלֹא תֶחֱטָא:
כה וְיָדַעְתָּ כִּי־רַב זַרְעֶךָ וְצֶאֱצָאֶיךָ כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ:
כו תָּבוֹא בְכֹלַח אֶלֵי־קֶבֶר כַּעֲלוֹת גָּדִישׁ בְּעִתּוֹ:
כז הִנֵּה־זֹאת חֲקַרְנוּהָ כֵּן־הִיא שְׁמָעֶנָּה וְאַתָּה דַּע־לָךְ:

איוב פרק ו

א וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר:
ב לוּ שָׁקוֹל יִשָּׁקֵל כַּעְשִׁי וְהֵיתִי הַוָּתִי בְּמאֹזְנַיִם יִשְׂאוּ־יָחַד:
ג כִּי־עַתָּה מֵחוֹל יַמִּים יִכְבָּד עַל־כֵּן דְּבָרַי לָעוּ:
ד כִּי חִצֵּי שַׁדַּי עִמָּדִי אֲשֶׁר חֲמָתָם שֹׁתָה רוּחִי בְּעוּתֵי אֱלוֹהַּ יַעַרְכוּנִי:
ה הֲיִנְהַק־פֶּרֶא עֲלֵי־דֶשֶׁא אִם יִגְעֶה־שׁוֹר עַל־בְּלִילוֹ:
ו הֲיֵאָכֵל תָּפֵל מִבְּלִי־מֶלַח אִם־יֶשׁ־טַעַם בְּרִיר חַלָמוּת:
ז מֵאֲנָה לִנְגֹּעַ נַפְשִׁי הֵמָּה כְּדְוֵי לַחְמִי:
ח מִי־יִתֵּן תָּבוֹא שֶׁאֱלָתִי וְתִקְוָתִי יִתֵּן אֱלוֹהַּ:
ט וְיֹאֶל אֱלוֹהַּ וִידַכְּאֵנִי יַתֵּר יָדוֹ וִיבַצְּעֵנִי:
י וְתִהִי־עוֹד | נֶחָמָתִי וַאֲסַלְּדָה בְּחִילָה לֹא יַחְמוֹל כִּי־לֹא כִחַדְתִּי אִמְרֵי קָדוֹשׁ:
יא מַה־כֹּחִי כִּי־אֲיַחֵל וּמַה־קִּצִּי כִּי־אַאֲרִיךְ נַפְשִׁי:
יב אִם־כֹּחַ אֲבָנִים כֹּחִי אִם־בְּשָׂרִי נְחוּשׁ:
יג הַאִם אֵין עֶזְרָתִי בִּי וְתוּשִׁיָּה נִדְּחָה מִמֶּנִּי:
יד לַמָּס מֵרֵעֵהוּ חֶסֶד וְיִרְאַת שַׁדַּי יַעֲזוֹב:
טו אַחַי בָּגְדוּ כְמוֹ־נָחַל כַּאֲפִיק נְחָלִים יַעֲבֹרוּ:
טז הַקֹּדְרִים מִנִּי־קָרַח עָלֵימוֹ יִתְעַלֶּם־שָׁלֶג:
יז בְּעֵת יִזָּרְבוּ נִצְמָתוּ בֶּחֳמּוּ נִדְעֲכוּ מִמְּקוֹמָם:
יח יְלַפְּתוּ אָרְחוֹת דַּרְכָּם יַעֲלוּ בַתֹּהוּ וְיֹאבֵדוּ:
יט הֵבִיטוּ אָרְחוֹת תֵּמָא הֲלִיכֹת שְׁבָא קִוּוּ־לָמוֹ:
כ בֹּשׁוּ כִּי־בָטָח בָּאוּ עָדֶיהָ וַיֶּחְפָּרוּ:
כא כִּי־עַתָּה הֱיִיתֶם לֹא תִרְאוּ חַתַּת וַתִּירָאוּ:
כב הֲכִי־אָמַרְתִּי הָבוּ לִי וּמִכֹּחֲכֶם שֹׁחֲדוּ בַעֲדִי:

כג וּמַלְטֻנִי מִיַּד־צָר וּמִיַּד עָרִיצִים תִּפְדּוּנִי:
כד הוֹרוּנִי וַאֲנִי אַחֲרִישׁ וּמַה־שָּׁגִיתִי הָבִינוּ לִי:
כה מַה־נִּמְרְצוּ אִמְרֵי־יֹשֶׁר וּמַה־יּוֹכִיחַ הוֹכֵחַ מִכֶּם:
כו הַלְהוֹכֵחַ מִלִּים תַּחְשֹׁבוּ וּלְרוּחַ אֲמְרֵי נָאָשׁ:
כז אַף־עַל־יָתוֹם תַּפִּילוּ וְתִכְרוּ עַל־רֵעֵכֶם:
כח וְעַתָּה הוֹאִילוּ פְנוּ־בִי וְעַל־פְּנֵיכֶם אִם־אֲכַזֵּב:
כט שׁוּבוּ־נָא אַל־תְּהִי עַוְלָה ושבי וְשֻׁבוּ עוֹד צִדְקִי־בָהּ:
ל הֲיֵשׁ־בִּלְשׁוֹנִי עַוְלָה אִם־חִכִּי לֹא־יָבִין הַוּוֹת:

איוב פרק ז

א הֲלֹא־צָבָא לֶאֱנוֹשׁ עַל־ עֲלֵי־ אֶרֶץ וְכִימֵי שָׂכִיר יָמָיו:
ב כְּעֶבֶד יִשְׁאַף־צֵל וּכְשָׂכִיר יְקַוֶּה פָּעֳלוֹ:
ג כֵּן הָנְחַלְתִּי לִי יַרְחֵי־שָׁוְא וְלֵילוֹת עָמָל מִנּוּ־לִי:
ד אִם־שָׁכַבְתִּי וְאָמַרְתִּי מָתַי אָקוּם וּמִדַּד־עָרֶב וְשָׂבַעְתִּי נְדָדִים עַדֵי־נָשֶׁף:
ה לָבַשׁ בְּשָׂרִי רִמָּה וגיש וְגוּשׁ עָפָר עוֹרִי רָגַע וַיִּמְאָס:
ו יָמַי קַלּוּ מִנִּי־אָרֶג וַיִּכְלוּ בְּאֶפֶס תִּקְוָה:
ז זְכֹר כִּי־רוּחַ חַיָּי לֹא־תָשׁוּב עֵינִי לִרְאוֹת טוֹב:
ח לֹא־תְשׁוּרֵנִי עֵין רֹאִי עֵינֶיךָ בִּי וְאֵינֶנִּי:
ט כָּלָה עָנָן וַיֵּלֶךְ כֵּן יוֹרֵד שְׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה:
י לֹא־יָשׁוּב עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא־יַכִּירֻנוּ עוֹד מְקוֹמוֹ:
יא גַּם־אֲנִי לֹא אֶחֱשָׂךְ פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר רוּחִי אָשִׂיחָה בְּמַר נַפְשִׁי:
יב הֲיָם־אָנִי אִם־תַּנִּין כִּי־תָשִׂים עָלַי מִשְׁמָר:
יג כִּי־אָמַרְתִּי תְּנַחֲמֵנִי עַרְשִׂי יִשָּׂא בְשִׂיחִי מִשְׂכָּבִי:
יד וְחִתַּתַנִי בַּחֲלֹמוֹת וּמֵחֶזְיֹנוֹת תְּבַעֲתַנִּי:
טו וַתִּבְחַר מַחֲנָק נַפְשִׁי מָוֶת מֵעַצְמוֹתָי:
טז מָאַסְתִּי לֹא־לְעֹלָם אֶחְיֶה חֲדַל מִמֶּנִּי כִּי־הֶבֶל יָמָי:
יז מָה־אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלֶנּוּ וְכִי־תָשִׁית אֵלָיו לִבֶּךָ:
יח וַתִּפְקְדֶנּוּ לִבְקָרִים לִרְגָעִים תִּבְחָנֶנּוּ:
יט כַּמָּה לֹא־תִשְׁעֶה מִמֶּנִּי לֹא־תַרְפֵּנִי עַד־בִּלְעִי רֻקִּי:
כ חָטָאתִי מָה אֶפְעַל | לָךְ נֹצֵר הָאָדָם לָמָּה שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ וָאֱהִיֶה עָלַי לְמַשָּׂא:
כא וּמֶה | לֹא־תִשָּׂא פִּשְׁעִי וְתַעֲבִיר אֶת־עֲוֹנִי כִּי־עַתָּה לֶעָפָר אֶשְׁכָּב וְשִׁחַרְתַּנִי וְאֵינֶנִּי:

איוב פרק ח

א וַיַּעַן בִּלְדַּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמַר:
ב עַד־אָן תְּמַלֶּל־אֵלֶּה וְרוּחַ כַּבִּיר אִמְרֵי־פִיךָ:
ג הַאֵל יְעַוֵּת מִשְׁפָּט וְאִם־שַׁדַּי יְעַוֵּת־צֶדֶק:
ד אִם־בָּנֶיךָ חָטְאוּ־לוֹ וַיְשַׁלְּחֵם בְּיַד־פִּשְׁעָם:
ה אִם־אַתָּה תְּשַׁחֵר אֶל־אֵל וְאֶל־שַׁדַּי תִּתְחַנָּן:
ו אִם־זַךְ וְיָשָׁר אָתָּה כִּי־עַתָּה יָעִיר עָלֶיךָ וְשִׁלַּם נְוֵת צִדְקֶךָ:
ז וְהָיָה רֵאשִׁיתְךָ מִצְעָר וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׂגֶּה מְאֹד:
ח כִּי־שְׁאַל־נָא לְדֹר רִישׁוֹן וְכוֹנֵן לְחֵקֶר אֲבוֹתָם:
ט כִּי־תְמוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נֵדָע כִּי צֵל יָמֵינוּ עָלֵי־אָרֶץ:
י הֲלֹא־הֵם יוֹרוּךָ יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצִאוּ מִלִּים:

יא הֲיִגְאֶה־גֹּמֶא בְּלֹא בִצָּה יִשְׂגֶּה־אָחוּ בְלִי־
מָיִם:
יב עֹדֶנּוּ בְאִבּוֹ לֹא יִקָּטֵף וְלִפְנֵי כָל־חָצִיר יִיבָשׁ:
יג כֵּן אָרְחוֹת כָּל־שֹׁכְחֵי אֵל וְתִקְוַת חָנֵף
תֹּאבֵד:
יד אֲשֶׁר־יָקוֹט כִּסְלוֹ וּבֵית עַכָּבִישׁ מִבְטָחוֹ:
טו יִשָּׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא
יָקוּם:
טז רָטֹב הוּא לִפְנֵי־שָׁמֶשׁ וְעַל גִּנָּתוֹ יִנַקְתּוֹ
תֵּצֵא:
יז עַל־גַּל שָׁרָשָׁיו יִסְבֹּכוּ בֵּית אֲבָנִים יֶחֱזֶה:
יח אִם־יְבַלְּעֶנּוּ מִמְּקֹמוֹ וְכִחֶשׁ בּוֹ לֹא רְאִיתִיךָ:
יט הֵן־הוּא מְשׂוֹשׂ דַּרְכּוֹ וּמֵעָפָר אַחֵר יִצְמָחוּ:
כ הֵן־אֵל לֹא יִמְאַס־תָּם וְלֹא־יַחֲזִיק בְּיַד־
מְרֵעִים:
כא עַד־יְמַלֵּא שְׂחוֹק פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ תְּרוּעָה:
כב שֹׂנְאֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־בֹשֶׁת וְאֹהֶל רְשָׁעִים אֵינֶנּוּ:

הודפס לזכות

ולברכה והצלחה
וישועה של

מנחם מענדל בן
ציפורה מעהל

וכל משפחתו
ויוצאי חלציו

נתרם על ידי קופת צדקה
של מנחם מעהל

הודפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

ולזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן

לעזער שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה
הקדושה מתוך בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח
ותלמידיו

ולזכות

יאיר בן מיכל אסתר

לברכה והצלחה וכל הישועות ברוחניות
ובגשמיות אמן כן יהי רצון

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

שנת תשפ"ו – טבת ..... דצמבר - 2025

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת ויגש

א	יום ראשון	ז' דחנוכה, ב' דראש חודש טבת עלות השחר (72 דק) ... 5:24 | סו"ז תפילה ..... 9:56 נץ החמה ..... 6:36 | חצות היום ..... 11:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:18 | שקיעה ..... 4:35 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:48	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים צח **ירושלמי:** נזיר יז **תוספתא:** מקואות ב **נ"ך:** איוב ב **משניות:** שביעית י **זהר:** חלק ג עמ' רלט-רמ	21
ב	יום שני	זאת חנוכה עלות השחר (72 דק) ... 5:25 | סו"ז תפילה ..... 9:57 נץ החמה ..... 6:37 | חצות היום ..... 11:37 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:18 | שקיעה ..... 4:36 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:07 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:49	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים צט **ירושלמי:** נזיר יח **תוספתא:** מקואות ג **נ"ך:** איוב ג **משניות:** תרומות א **זהר:** חלק ג עמ' רמא-רמב	22
ג	יום שלישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:25 | סו"ז תפילה ..... 9:57 נץ החמה ..... 6:37 | חצות היום ..... 11:37 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:19 | שקיעה ..... 4:36 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:07 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:49	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים ק **ירושלמי:** נזיר יט **תוספתא:** מקואות ד **נ"ך:** איוב ד **משניות:** תרומות ב **זהר:** חלק ג עמ' רמג-רמד	23
ד	יום רביעי	עלות השחר (72 דק) ... 5:26 | סו"ז תפילה ..... 9:58 נץ החמה ..... 6:38 | חצות היום ..... 11:38 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:19 | שקיעה ..... 4:37 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:08 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:50	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קא **ירושלמי:** נזיר כ **תוספתא:** מקואות ה **נ"ך:** איוב ה **משניות:** תרומות ג **זהר:** חלק ג עמ' רמה-רמו	24
ה	יום חמישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:26 | סו"ז תפילה ..... 9:58 נץ החמה ..... 6:38 | חצות היום ..... 11:38 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 | שקיעה ..... 4:37 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:08 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:50	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קב **ירושלמי:** נזיר כא **תוספתא:** מקואות ו **נ"ך:** איוב ו **משניות:** תרומות ד **זהר:** חלק ג עמ' רמז-רמח	25
ו	יום שישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:26 | סו"ז תפילה ..... 9:59 נץ החמה ..... 6:38 | חצות היום ..... 11:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 | שקיעה ..... 4:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:51 הדלקת נרות (40 דק): 3:58 (20 דק): 4:18	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קג **ירושלמי:** נזיר כב **תוספתא:** מקואות ז **נ"ך:** איוב ז **משניות:** תרומות ה **זהר:** חלק ג עמ' רמט-רנ	26
ז	שב"ק	שבת קודש פרשת ויגש עלות השחר (72 דק) ... 5:27 | סו"ז תפילה ..... 9:59 נץ החמה ..... 6:39 | חצות היום ..... 11:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | שקיעה ..... 4:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09 | צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:51 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:51	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קד **ירושלמי:** נזיר כג **תוספתא:** מקואות ח **נ"ך:** איוב ח **משניות:** תרומות ו **זהר:** חלק ג עמ' רנא-רנב	27

עֲבוֹדַת הַלַּיְלָה, מַעֲלָתָהּ נִשְׂגָּבָה וְנַעֲלֵית מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט בְּלֵילוֹת הַחֹרֶף, שֶׁהֵם אֲרֻכִּים בְּיוֹתֵר, וַעֲלֵיהֶם הִתְבַּטֵּא הָרַהַ"ק רַבִּי פִּינְחָס מִקּוֹרִיץ זי"ע "הַלֵּילוֹת הַמְזֻהָבוֹת", כִּי כָּךְ בְּקַל אָדָם יָכוֹל לְנַצֵּל אֶת הַלֵּילוֹת הַלָּלוּ בְּלִמּוּד תּוֹרָה, וּבִפְרָט בְּהִתְבּוֹדְדוּת וּבַאֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת; אַשְׁרֵי הַמְנַצֵּל אֶת הַזְּמַנִּים הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)